

Godište XIII. • broj 2 • veljača 2018.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Duh Sveti – obraćenje –
molitva – svetost – nebo

Spasiti sebe

Vrijeme posta, molitve i tišine

Ravno u ispovjedaonicu

Šarm međugorskih
zimskih dana

Marijinom rukom vođeni

Znak nade

U Međugorju se Božja riječ
bolje razumije i čuje

Svjetski dan braka

Strategije napada
na brak i obitelj

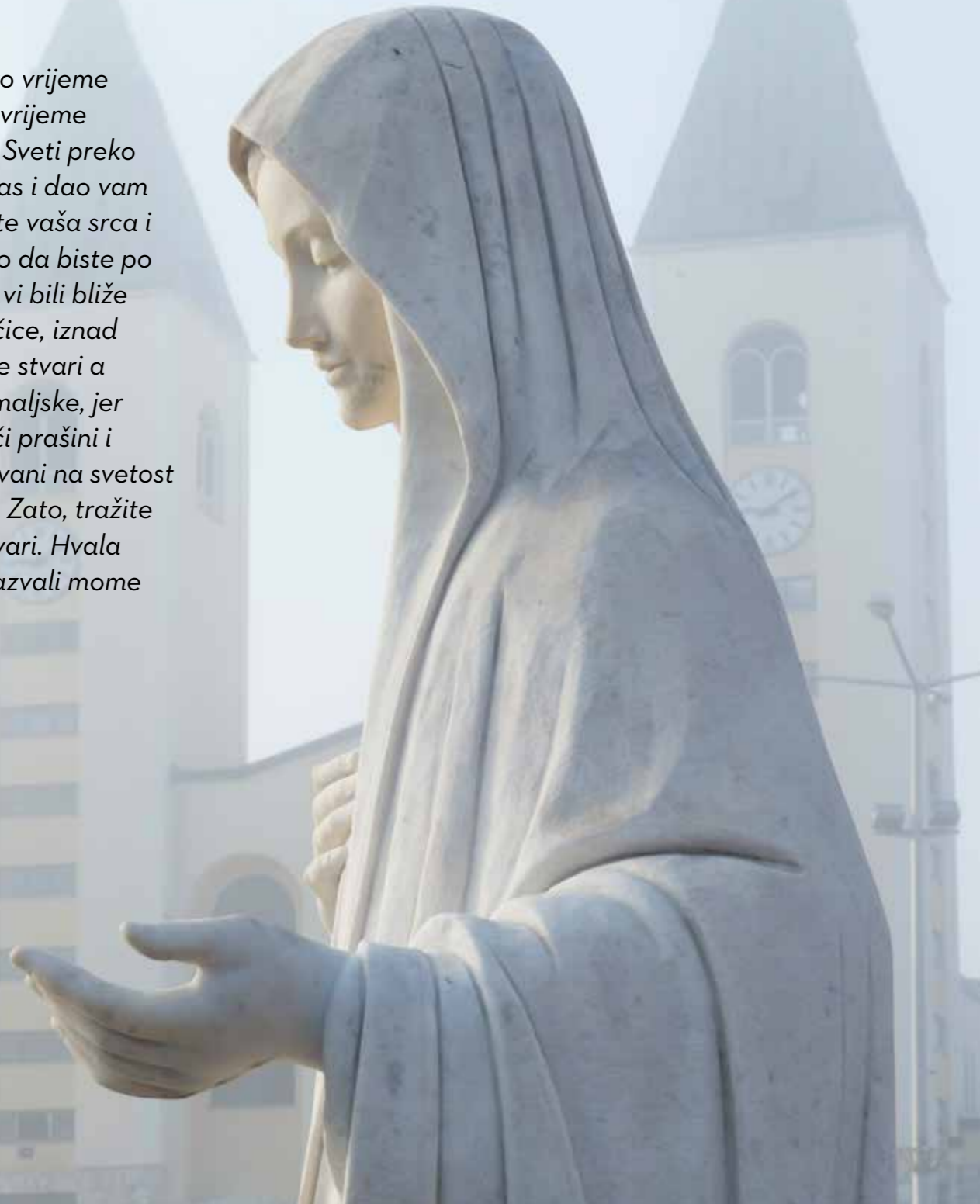
Stvoreni za nebeske stvari

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Laci i njihovo poslanje | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divine

„Draga djeco! Ovo vrijeme neka bude za vas vrijeme molitve da bi Duh Sveti preko molitve sišao na vas i dao vam obraćenje. Otvorite vaša srca i čitajte Sveto pismo da biste po svjedočanstvima i vi bili bliže Bogu. Tražite, dječice, iznad svega Boga i Božje stvari a ostavite zemlji zemaljske, jer Sotona vas privlači prašini i grijehu. Vi ste pozvani na svetost i stvoreni za nebo. Zato, tražite nebo i nebeske stvari. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Mateo Ivanković

Gospina škola

Duh Sveti - obraćenje - molitva - svetost - nebo, FRA T. PERVAN
Spasiti sebe, FRA M. ŠAKOTA
Međugorje – mjesto istinske Crkve, FRA G. AZINović
Vrijeme posta, molitve i tišine, FRA Z. BENKOVIĆ
Marijinom rukom vođeni, A. BUNTIĆ
Znak nade, P. TOMIĆ
Molitva, FRA S. ĆOSIĆ
Šarm međugorskih zimskih dana, D. PAVIĆIĆ
Post, FRA M. ŠAKOTA

Događanja

U Međugorju se Božja riječ bolje razumije i čuje, S. PEHAR
In memoriam, fra Josip Marcelić, I. UGRIN
Stvoreni za nebeske stvari, P. TOMIĆ

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Svjetski dan braka, M. MILETIĆ
Strategije napada na brak i obitelj, K. MILETIĆ

Laici i njihovo poslanje

Ravno u ispovjedaonicu, M. KRAJINA

„Pod obranu se Tvoju utječemo“

Iz života Crkve

Snaga tišine

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Sakramenat ženidbe/ braka, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Prema zadnjoj postaji – Uskrsnuću

Korizma i naš pokornički hod kulminirat će u Vazmenom trodnevlju kad naš Spasitelj raširi ruke i u pomoć zazove Oca riječima: „Eli, Eli, lama sabachthani?“ (Mt 27,46) – „Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio?“ (Lk 15,34)

Izlaskom iz ropstva i hodom kroz pustinju Božji je narod upoznao bezgraničnu ljubav, ali i svoju krhkost. Bilo je to potrebno kako bi shvatio da je bez Boga prah i prašina. Stoga, pepeo po glavi ima višestruki smisao, a to je ponajprije pokajati se za vlastite grijehе.

Upravo ovih dana na Širokom Brijegu, našem Sionu, spominjali smo se trodnevnicom ubojstva šezdeset šestorice fratara, naših mučenika od Kupreških Vrata, preko Neretve do Bleiburga. Mnogi su hodeći postajama mržnje komunističkoga križnog puta, skončali okrutnom smrću. Ove mučne, ali i časne tradicije zahvalno se sjećaju svi koji danas jesu Crkva u Hercegovini: prezbiteri, redovnici i puk Božji.

I ovim nam je događanjima naviješteno kamo moramo uprijeti svoje oči i duše. Da, prema Hrastu koji odolijeva stoljećima, još jače prema Kristu koji se zajedno s nama sprema na put muke prema zadnjoj, uskrsnoj postaji. Trebalo bi to biti i jest priprava da svi zajedno zahvalimo za milosrđe, milost i ljubav. Bez toga bi naš ljudski život bio samo tumaranje po hladnom grobu ovoga svijeta, nesretni put u još tragičniji pokušaj davanja lažnoga smisla vlastita života. No, Krist nas nije zaboravio: protežnica započeta još prije dva tisućljeća možda nas danas na ovim prostorima veže više nego ikad: Toliko je tu lijepih djela „na veću slavu Božju“, novih crkva posvećenih Božjim svecima, toliko intelektualnih i kulturnih doprinosa. Da, Bog nas nije zaboravio, a to spomenute činjenice statistički dokazuju. I tu je, globalno poznato, ucrtano u duhovnost svijeta – naše Međugorje!

Na te milosti valja nam odgovoriti higijenom vlastite duše, pohitati pred Gospodina i još mu jedanput, po stoti put, ispovjediti svoje grijehе i predati mu u ruke sve svoje uspjehe, nedoumice i traženja. Pa i Gospa nas hrabri: „Odlučite se, dječice, iznova za Boga i tražite samo Njegovu volju i onda ćete u Njemu naći radost i mir.“ (25. listopada 2013.)

Upravo osnaženi ovim majčinskim porukama i svakodnevnim duhovnim iskustvima u našem Međugorju, stavimo se i ove korizme u službu Crkve, ponajprije poštivajući njezin tisućljetni zov da se pokajemo, obratimo i ispovjedimo. Sve nam je to nužno da bismo živjeli sukladno vlastitom dostojanstvu kojemu je temelj ljubav.

Na korizmenu obnovu posebno nas je poticao i naš fra Slavko Barbarić naglašavajući ono najbitnije: „Ljubav treba poteći, srce se treba otvoriti svjetlu i prihvatiti put spasenja. Naša konkretna zadaća u ovo korizmeno vrijeme stoga i nije ništa drugo nego omogućiti dotok božanske ljubavi, mira i svjetla u naša srca i naše duše, dopustiti božanskom životu da nas pokrene iz zimskog mrtvila na novi proljetni život. Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

Krenimo u korizmu moleći i posteći, da bismo slavno proslavili Kristovo uskrsnuće.

Najnoviju Marijinu poruku na blagdan Obračenja sv. Pavla trebamo iščitavati u kontekstu sveukupnih događanja u Crkvi i svijetu u posljednje vrijeme, ali i surječju povijesti Međugorja. Naime, sve natuknice u poruci prisutne su od samoga početka u Međugorju. Temeljne su riječi Duh Sveti, djelovanje Duha, molitva, obraćenje, svetost i Nebo. Čitanje Svetoga pisma koje nas približava Bogu. Tražiti Boga i njegovo sveto djelovanje, zatim odvratanje od prizemnosti, okrenutosti zemlji i zemaljskim stvarima te poziv na svetost. Cijeli životni program sadržan u nekoliko riječi koje djeluju kao nebeski 'teletekst'. Znamo da su vijesti na teletekstu kao i u SMS-porukama kratke, sažete. U nekoliko riječi zbije se sve bitno što čovjek želi izreći i drugima poručiti. Tako su nekako komprimirane, sažete i poruke preko vidjelice Marije.

PORUKA JE UPUĆENA NA BLAGDAN OBRAĆENJA SV.

PAVLA. Sveti Pavao nije se obratio na temelju dugih promišljanja, meditacije, askeze, postova i molitava. Zapravo on i nije trebao obraćenja. Bio je vrhunski teolog, nadmašio je svoje vršnjake na jeruzalemskim učilištima toga doba. Savršeno je i besprijekorno obdržavao Božji Zakon, svim bićem revnovao za Gospodina. Sve do trenutka kad je na putu za Damask susreo Gospodina. Možda je njegov dotadašnji život i studij bio samo predigra, preduvjet njegovu obraćenju. Naime, spoznaja kako je teologija kao nauk o Bogu nespособna približiti čovjeka Bogu, ako se čovjek ne otvori Duhu Svetomu. Teologija bez Duha Božjega postaje znanost o religiji, o povijesti religija, kao što su to i druge znanosti. Bog se zapućuje čovjeku i čovjek treba prepoznati trenutak u koji mu Bog dolazi. U Pavla upravo tako bijaše.

Temeljni je i bitni poticaj došao izvana, od Gospodina. Gospodin mu se ukazao, on se s Gospodinom uskrslim susreo. Susret s Kristom njega je oslijepio pa stoga dobiva nalog zaputiti se u Damask, k nekome Ananiji, i ondje će mu se kazati što mu je činiti. Učenik Ananija sav je u strahu od Savla, jer je čuo da progoni i hapsi vjernike. Gospodin mu njegovu dvojbu, sumnju odgoni. Pavao je posuda izabrana.

FRA TOMISLAV PERVAN

...SPOZNAJA KAKO JE TEOLOGIJA KAO NAUK O BOGU NESPOSOBNA PRIBLIŽITI ČOVJEKA BOGU, AKO SE ČOVJEK NE OTVORI DUHU SVETOMU. TEOLOGIJA BEZ DUHA BOŽJEGA POSTAJE ZNANOST O RELIGIJI, O POVIJESTI RELIGIJA, KAO ŠTO SU TO I DRUGE ZNANOSTI. BOG SE ZAPUĆUJE ČOVJEKU I ČOVJEK TREBA PREPOZNATI TRENTAK U KOJI MU BOG DOLAZI. U PAVLA UPRAVO TAKO BIJAŠE.

DUH SVETI - OBRAĆENJE - MOLITVA - SVETOST - NEBO

Obračenje sv. Pavla, Caravaggio

Prizor se daje usporediti sa slijepcem iz Ivanova evanđelja (pogl. 9), gdje Isus slijepca od rođenja šalje okupati se u kupalištu Siloam – što znači „Poslanik“. Čovjek je smjesta progledao kad je učinio što mu je Isus naredio. Tako i ovdje. Pavlu spadaju ljsuke s očiju kad ga je Ananija krstio. Progledao je najprije očima srca, a onda i tjelesnim očima. Počinje njegov proces promišljanja i preslagivanja dotadašnjega života te obraćenje. Nakon susreta s Kristom slijedi promjena zrenika i perspektiva. Preispituje sve i čini životni zaokret prema Isusu Kristu. Odsada mu je Isus Krist sadržaj i smisao života. Da, upravo sadržaj. Živim, ali ne više ja. Krist živi u meni, poručuje Pavao Galaćanima (2,20). Sve što mu bijaše vrijedno, sve za što je dotada živio, sve što mu bijaše dobitak, odsada je samo gubitak, smeće i otpad, reći će u Posl. Filipljanima (3,8.9). Sve u odnosu na Krista gubi na svojoj vrijednosti, vrijednosnoj ljestvici. Cilj mu je samo jedan – zajedništvo s Kristom uskrslim, ovdje i u vječnosti.

Međugorje je u životima milijuna hodočasnika koji su ga pohodili bilo i jest nešto kao Pavlov put u Damask. Na putu u Damask susreo ga je živi Isus Krist. Krist mu je došao ususret, on mu se ukazao. Na sličan su način milijuni hodočasnika susreli ovdje Isusa Krista, Isus im je došao ususret preko Majke Marije.

To mora biti plod i ishod svakoga kršćanskog obraćenja, naime, Krist: sadržaj i smisao života, snagom Duha Svetoga. Duh se u bitnome spušta na pojedinca snagom molitve. Duh nas uvodi u tajnu Isusove osobe. On prosvjetljuje srca (*Accende lumen sensibus – infunde amore-m-cordibus*, pjevamo u Veni Creator Spiritus: *Zapali svjetlo u osjetilima, ulij ljubav u srca*).

Isti apostol Pavao poručuje u Poslanici Rimljanima da čitaju Pismo. „Uistinu, sve što je nekoć napisano, nama je za pouku napisano da strpljivošću i utjehom koju daju Pisma imamo nadu.“ (Rim 15,4) Marija toliko puta ponavlja u svojim porukama da uzmemo i čitamo Bibliju, da ona ne bude ukras u stalaži ili vitrini. Marija ponavlja ono što već imamo u samome Pismu iz koga nam progovara Bog po Duhu Svetome. Duh je autor Pisma i on se poslužio ljudskim autorima da nam uputi spasonosne riječi postojanosti i utjehe.

MEĐUGORJE - SUDOBNI DAMASK MILIJUNIMA HODOČASNIKA Međugorje je u životima milijuna hodočasnika koji su ga pohodili bilo i jest nešto kao Pavlov put u Damask. Na putu u Damask susreo ga je živi Isus Krist. Krist mu je došao ususret, on mu se ukazao. Na sličan su način milijuni hodočasnika susreli ovdje Isusa Krista, Isus im je došao ususret preko Majke Marije. Dobro se sjećam Velikoga tjedna god. 1983., kad je skupina studenata iz Beča došla kombijem u Međugorje. Došli su kao bogotražitelji i susreli Gospodina Isusa te otada ne prestaju aktivno djelovati u Crkvi. Misionarski, evangelizacijski, hodočašćima, životom u obiteljima, pisanom riječju, izdanjima knjiga. Jednom

godišnje organiziraju s blagoslovom bečkoga kardinala „međugorski dan“ u katedrali sv. Stjepana. Prvostolnica je toga dana ispunjena do posljednjeg mjesta, možda jedini put u godini. Gospodin je zahvatio u njihov život te su po tome postali mnogima putokaz do Boga.

Riskantno bijaše za njih 1983. popeti se na Brdo ukazanja i Križevac, jer je od kolovoza 1981. do lipnja 1983. postojala zabrana penjanja na ta međugorska brda. Išli su 'na svoju ruku', milicija ih pokupila i odvela u Čitluk. Zbog toga su dobili čak i izgon

kritike, protimbe, nijekanja. *Protiv činjenica nema dokaza! Contrafactanonsunt argumenta!*

POZIV NA SVETOST

Poruka nas upućuje na svetost i usmjeruje prema nebu. To je smisao našega života. Ne zemlja ni prizemnost, ne ovozemaljski ciljevi, nego snagom molitve i vjere mijenjati svijet. Poruka jasno govori o svetosti. Svetost nije djelo ni plod čovjeka-pojedinca. Unatoč svojoj snažnoj volji i svojim naporima čovjek ne može postati svet sam od sebe. Svetost je djelo Boga i milosti s kojima čovjek mora surađivati, slobodno i iz ljubavi. Svetost ne dolazi sa zemlje, nego od Gospodina i Duha Posvetitelja. To je posebno shvatila sveta Mala Terezija. Ona je kušala uzici na goru svetosti svojim silama, ali, tek što bi pomislila

jednoga sveca rađaju se drugi sveci. Milost zapaljuje druge. Kako se to događa, ostaje veliko otajstvo. Samo Bog to zna.

„ZBOGOM TRANSCENDENCIJO!“

Uzmemo li onako navlas, odoka crkvene prilike na suvremenom postmodernom Zapadu, zapazit ćemo kako se rijetko ili nikada ne govori o svetosti, molitvi, pogotovo ne o nebu – toj transcendentnoj stvarnosti. Ono je potisnuto iz teološke misli, pogotovo iz nedjeljnih propovijedi. Malo tko propovijeda o grijehu, obraćenju, sve-

tvrdnja: „Duhovno, iscrpljena, malaksala, financijski prezasićena: Crkve su postale politički akteri. Zaštita okoliša i pomoć izbjeglicama potiskuju molitvu i vjerovanje. Mora li tako biti?“

Crkve se sve više politiziraju. Klimatske promjene, zaštita okoliša, trgovina oružjem, problem izbjeglica, *genderizam* na dnevnom su redu. Nema suvremene tematike a da ne postoji u Crkvi odgovarajuća „agenda“. I postupno se kraljevstvo Božje koje je naviještao Isus Krist pretvara u „princip nade“ o kome je pisao ateist i marksist Ernst Bloch. Dakle, cilj nije više nebo, nego konkretno socijalizam i ovozemaljska utopija. Autorica članka u „Cicero“ primjećuje da čak kardinal Marx iz Münchena želi ulijevo preteći „Lijevu stranku“. Zaključak je jasan: Nastavi li tako, Crkva će se učiniti suvišnom. Davno je, prije dvadesetak godina, njemački kancelar agnostik javno govorio kako Crkvu i u njezinom socijalnom djelovanju treba učiniti suvišnom. Država treba preuzeti njezino djelovanje, a ako nema Boga i transcendencije u njezinu navještanju, onda je ona postala suvišna. Za Crkvu je daleko opasniji gubitak onostranosti iz njezina zrenika nego miješanje u politiku. Neba, susreta, polaganja računa pred Gospodinom sve je manje u Crkvi, s oltara i u svagdanjoj praksi, pa i u nadgrobnim govorima.

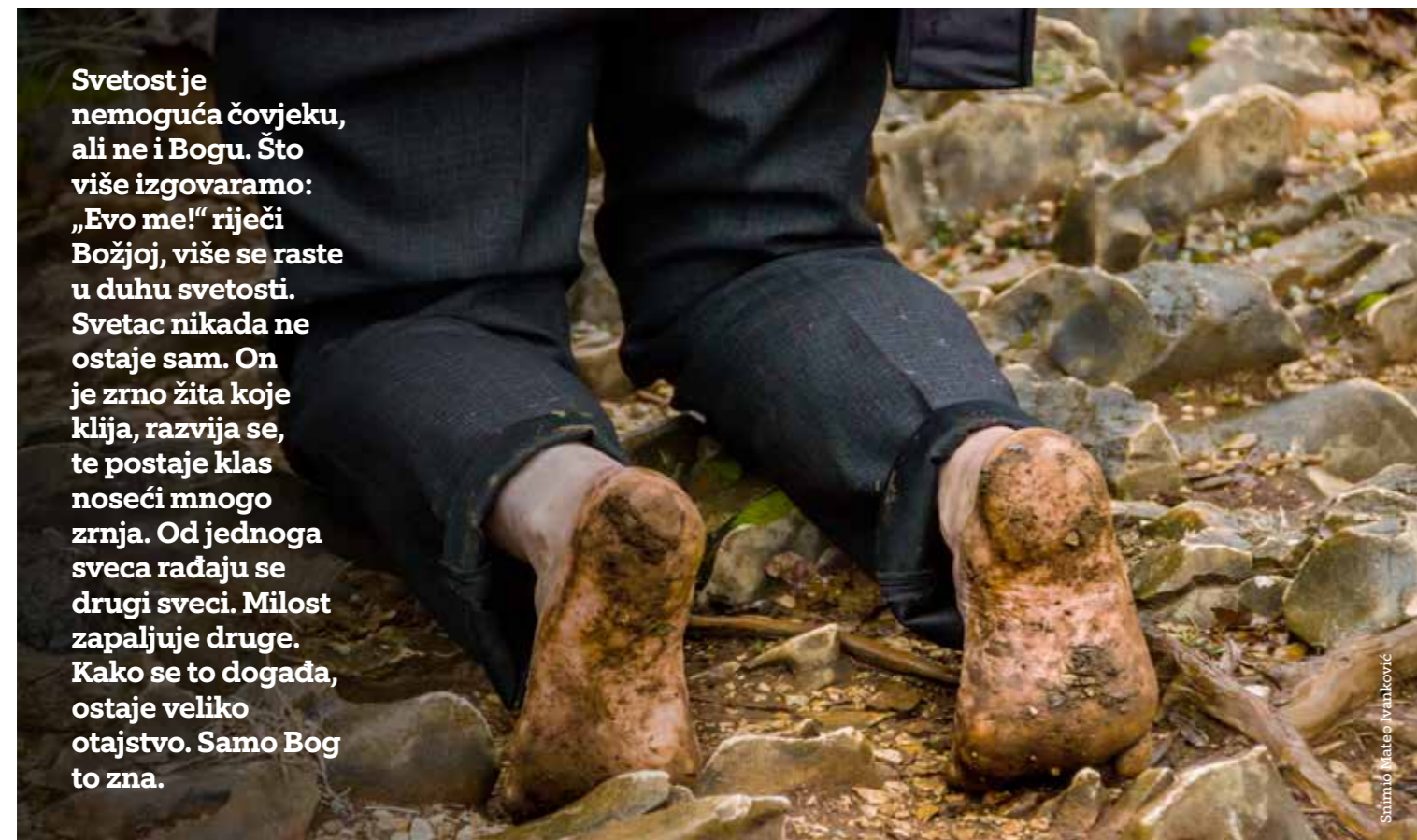
Međugorje: mjesto bogotražitelja, kristotražitelja, suvremeni Damask za nebrojene. Ma koliko se pojedinci trudili zanjekati sve što se ovdje zbiva, nemoguće je izbrisati iz srca i života osoba, pojedinaca snažno iskustvo milosti, zahvat Duha Svetoga u život. Pobiti to ne mogu nikakve kritike, protimbe, nijekanja. Protiv činjenica nema dokaza! Contrafactanonsunt argumenta!

OBRAĆENJE SV. PAVLA - OBJAVA SABORA

Znakovit je gornji nadnevak, Obraćenje sv. Pavla, 25. siječnja. Upravo je taj nadnevak poslužio papi Ivanu XXIII., danas sve svetomu, nekoliko mjeseci nakon izbora za papu, god. 1959. *urbi et orbi* najaviti održavanje sveopćega sabora za cijelu Crkvu. Što je Papa htio tim znakovitim činom i nadnevkom? Htio je vratiti Crkvu na njezine izvore, htio je okrenuti Crkvu prema Novome zavjetu, njezinu izvoru i počecima. Htio je da se Crkva okrene, ne svijetu, nego obrati i okrene svojim izvorima. To je smisao i krivo shvaćene i tumačene krilatice „aggiornamento“ – posadašnjenje. Ne prilagodba Crkve svijetu i njegovim kriterijima, nego prilagodba Crkve Isusu Kristu i njegovim zahtjevima, Govoru na gori. Najbolji primjer tomu jest sami apostol Pavao. Pokušao je u Ateni govoriti rječnikom i u skladu s idejama grčke filozofske misli. Doživio je fijasko, i nakon toga se u Korintu okrenuo drugoj tematici, križu i uskrsnuću, što je bit kršćanstva. Bez križa i uskrsnuća nema kršćanstva. To nam mora biti svima jasno.

U Prvoj poslanici Korinćanima, u petnaestom velikom poglavlju o uskrsnuću nabrāja sv. Pavao komu se sve Gospodin uskrsli ukazao. Uskrsnuće jest i ostaje temelj vjere, bez vjere u uskrsnuće nema kršćanstva, nema potrebe za svetošću i nebom. To dugo poglavlje, završava pozivom koji vrijedi i za nas (15,58): „Stoga, braćo moja ljubljena, pokažite se čvrstim, nepokolebljivim. Uvijek se odlikujte u djelu Gospodnjem znajući da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan!“

Svetost je nemoguća čovjeku, ali ne i Bogu. Što više izgovaramo: „Evo me!“ riječi Božjoj, više se raste u duhu svetosti. Svetac nikada ne ostaje sam. On je zrno žita koje klija, razvija se, te postaje klas noseći mnogo zrnja. Od jednoga sveca rađaju se drugi sveci. Milost zapaljuje druge. Kako se to događa, ostaje veliko otajstvo. Samo Bog to zna.

iz države na dvije godine. To im je uneseno u putovnice u čitlučkom SUP-u. Ali se nisu dali smesti. Iskustvo Gospodina uskrsloga i njegove Majke bijaše snažnije od milicijskih prijeljki.

Dakle, Međugorje: mjesto bogotražitelja, kristotražitelja, suvremeni Damask za nebrojene. Ma koliko se pojedinci trudili zanjekati sve što se ovdje zbiva, nemoguće je izbrisati iz srca i života osoba, pojedinaca snažno iskustvo milosti, zahvat Duha Svetoga u život. Pobiti to ne mogu nikakve

da je stigla do svetosti, iznenada bi se strovalila dolje u dolinu. Kao Sizif koji je svaki dan kotrljao kamen uzbrdo, da bi se uvečer ponovno skotrljao u podnožje brda. Međutim, jednoga dana, našavši se pred dizalom (liftom) koji je prevozio osobe na više katove, sinu joj intuitivno misao: „Shvatila sam tko me može odvesti na goru svetosti: Moje dizalo je Isus Krist. Zamolit ću ga da me uzme u svoje naručje i On će me odnijeti na goru svetosti...“ Tako je postupila. Za kratko vrijeme učinila je velike i brze napretke u sjedinjenju s Gospodinom.

Svetost je nemoguća čovjeku, ali ne i Bogu. Što više izgovaramo: „Evo me!“ riječi Božjoj, više se raste u duhu svetosti. Svetac nikada ne ostaje sam. On je zrno žita koje klija, razvija se, te postaje klas noseći mnogo zrnja. Od

tosti, molitvi, o vjerovanju, zagrobnom životu. U žarištu su promišljanja humanitarne aktivnosti, zaštita okoliša, pomoć izbjeglicama, Karitas, a danas i istospolna partnerstva. Neki biskupi u Njemačkoj preporučuju u novije doba čak i crkveni blagoslov za istospolne partnere!

U ovome kontekstu zanimljivo je spomenuti da njemački mjesečnik za politiku i kulturu „Cicero“ u izdanju od rujna 2017. ima članak naslovljen „Bye Bye Transzendenz“ – „Zbogom Transcendencijo“. U podnaslovu stoji

Fra Tomislav Pervan Moje svjedočanstvo NA IZVORU MEĐUGORJA

Dr. fra Tomislav Pervan je znalac o duši – ustrajni ispovjednik, autor okrijepljujuće i lijepe riječi, vlasnik iznimnih pisanih dometa – jako bremenitih smislom, ohrabrenjem i porukom. On svakim slovom veliča, poput Marije, Isusa Krista – našega Gospodina. Fra Tomislav je već legenda – ucrtan je u zemljovid naše kulture i duhovnosti – a ova knjiga je sigurno jedna od onih koje nakon čitanja nećete zaboraviti.

Knjigu možete naći u
Suvenirmici Informativnog
centra MIR Međugorje.

SPASITI SEBE

FRA MARINKO
ŠAKOTA

SAMO SU TRI PUTNIKA BILA U ZRAKOPLOVU: PAMETNJAKOVIĆ, IZVIDAČ I MUDRAC.

U jednom trenutku zakazao je mehanizam u zrakoplovu pa je pilot zahtijevao da svi iskoče iz zrakoplova uz pomoć padobrana. No problem je bio što su samo tri padobrana bila na raspolaganju, a jednog je od njih pilot zadržao za sebe. Tri putnika trebala su sama odlučiti tko će od njih dobiti dva preostala padobrana.

Pametnjaković reče: „Budući da moja zemlja bez mene ne može opstati, držim samorazumljivim da meni pripadne jedan padobran.“ Zgrabi ga i skoči iz zrakoplova. Mudrac pogleda izviđača i reče: „Sine moj, ja sam već star i konac života mi je svakako blizu. Ti si mlad pa držim ispravnim da tebi pripadne ovaj posljednji padobran.“ „Ali to uopće nije potrebno, mudri čovječe“, reče izviđač. „Ovdje su dva padobrana. Pametnjaković je skočio s mojim ruksakom!“

Grozna smrt!
Tragajući za uzrocima zašto je pametnjaković u namjeri da se spasi umjesto padobran zgrabio ruksak, prva je pomisao da se to dogodilo zbog njegove nesmotrenosti i brzopletosti. Rekli bismo 'trenutak nepažnje'. Svakako, radilo se i o tome, no kriju li se u pozadini njegova poteza i neki drugi uzroci koji su ga doveli do toga?

Promatrajući pametnjakovićevu ponašanje u oči upada njegova umišljenost. On je spasitelj svijeta, bez njega se ne može živjeti. U njegovu nutrinu uvukla se i sestra sebičnost. Mislio je samo na sebe, da se on spasi, a za druge ga nije bilo briga.

Pošto pametnjaković, nažalost, nije usamljen, već je predstavnik velikog broja ljudi, pitamo se što može pomoći današnjem čovjeku da u nekom presudnom trenutku zabunom ne zgrabi 'ruksak'?

Toliki i toliki hodočasnici iz cijelog svijeta odgovor su pronašli u Međugorju. Izgubljeni i zalutali, ranjeni i razočarani tu su pronašli ruku koja ih je izvukla i spasila. Shvatili su da je to ruka Majke, Kraljice Mira, koja nam kaže: „Došla sam k vama da vam pomognem i zato vas zovem da mijenjate život, jer ste pošli jednim putem, putem propasti.“ (25. 3. 1992.)

Nema li danas sve više ljudi koji se na znajući i ne htijući nalaze na putu propasti? Nisu li sve brojniji 'pametnjakovići' koji se uhvate za 'ruksak'? Sjetimo se samo onih koji su uzeli

drogu. Nisu li i takvi mislili da su se uhvatili za padobran, a zapravo su grčevito zgrabili 'ruksak'? Toliki svu energiju ulažu u stjecanje ovosvjetske slave i popularnosti, svoga izgleda i imidža. Zar i to nije 'ruksak'? Ili, zar 'ruksak' nisu materijalne stvari koje neki s pohlepom skupljaju? A ratovi i borbe za teritorij? Nije li i abortus 'ruksak' kojim se pokušava spasiti sebe?

U brojnim susretima s ljudima fra Slavko Barbarić je iskusio svu težinu tog hvatanja za neki od brojnih oblika 'ruksaka': „Kako je teško razgovarati s onim tko se zatvorio u ovozemaljske stvarnosti kad ga snađe bolest, a zdravije mu je bilo smisao; kad ostari, a smisao je nalazio u mladosti; kad osiromaši, a stavio je smisao svoga života u bogatstvo i imanje; kad izgubi vlast, a ona mu je bila pokretač svega što je radio; kad ga ostave oni koji su ga voljeli i za koje je sve dao, uvjeren da se u njima ostvaruje smisao njegova života.“

Tragajući za uzrocima sve češćih hvatanja današnjih ljudi za 'ruksak', nipošto ne želimo isključiti mogućnost utjecaja Zloga. Dapače! Kraljica Mira se trudi majčinski, uporno i strpljivo upozoriti na sve brojnije i raznolikije načine njegovih prijevara. „Zato, evo što vam kažem: Sotona se poigrava s vama i s vašim dušama.“ (25. 3. 1992.)

Lukavo nagovaranje Zloga nije moderna pojava. Od početka, od Adama i Eve, Zli potiče čovjeka da se uhvati za neki 'ruksak'. Nakon upornog uvjeravanja Eva je nasjela na zamku: „Vidje žena da je stablo dobro za jelo, za oči zamamljivo, a za mudrost poželjno: ubere ploda njegova i pojede. Dade i svom mužu, koji bijaše s njom, pa je i on jeo.“ (Post 3,6-7)

Svjesna Sotonine lukavosti Marija, nova Eva, upozorava: „Sotona je jak i želi vas uništiti i prevariti na mnogo načina.“ (25. 9. 1990.)

Kako ne bismo bili prevareni, Kraljica Mira dolazi k nama: „Zato vas pozivam da molitvom i životom pomognete... razotkriti prijevaru kojom se Sotona služi.“ (25. 9. 1986.) Ne možemo razotkrivati Sotonine laži i zamke bez trajnog obraćenja: „Pozivam vas i danas na obraćenje. Previše se brinete za materijalne stvari, a malo za duhovne. Otvorite svoja srca i iznova više radite na osobnom obraćenju.“ (25. 4. 2000)

Nema li danas sve više ljudi koji se ne znajući i ne htijući nalaze na putu propasti? Nisu li sve brojniji 'pametnjakovići' koji se uhvate za 'ruksak'? Sjetimo se samo onih koji su uzeli drogu. Nisu li i takvi mislili da su se uhvatili za padobran, a zapravo su grčevito zgrabili 'ruksak'? Toliki svu energiju ulažu u stjecanje ovosvjetske slave i popularnosti, svoga izgleda i imidža. Zar i to nije 'ruksak'? Ili, zar 'ruksak' nisu materijalne stvari koje neki s pohlepom skupljaju? A ratovi i borbe za teritorij? Nije li i abortus 'ruksak' kojim se pokušava spasiti sebe?

Učitelj je zagovarao oboje: Učenost i mudrost. „Učenost“, odgovarao je na pitanje, „postize se čitanjem knjiga ili slušanjem predavanja.“ „A mudrost?“ „Čitanjem jedne knjige, a ta knjiga zove se...?“ Nakon nekoliko pokušaja učenika sam učitelj odgovara: „Ta knjiga zove se *Ja!*“ Još je dodao: „To nikako nije jednostavna zadaća, jer svaki tjedan izlazi novo izdanje te knjige.“

Čitati knjigu koja se zove *Ja* početak je obraćenja. To je način preispitivanja sebe koji nas može sačuvati od umišljenosti i usmjeriti prema stjecanju mudrosti bez koje čovjek inače upada u sljepilo. Sokrat je govorio da „život bez preispitivanja nije vrijedan življenja“, a Cesarić: „Ko zna, ah, nitko, nitko ništa ne zna. Krhko je znanje! Možda je pao trak istine u me. A možda su sanje.“

Na kakve sve stranputice i do kojih neslučenih granica nečovječnosti čovjek može doći ako nije svjestan mogućnosti sljepoče i upadanja u zabludu! Kako bi za čovječanstvo bilo spasonosno kad bi bilo više sumnji u sigurnost vlastite 'istine'!

Osim od umišljenosti Kraljica Mira želi nas osloboditi i od sebičnosti. „Zato, dječice, budite otvoreni Božjoj ljubavi i ostavite sebičnost i grijeh. Neka vaša radost bude samo u otkrivanju Boga u svakodnevnoj molitvi.“ (25. 7. 2000.) Gledajući u Boga, koji je nesebičan, koji sebe daje za spas drugih, dopuštamo Njegovoj ljubavi da nas zahvati i mijenja.

Ljubav prema bližnjima Isus je postavio da bude put u Kraljevstvo Božje, a razlog je jasan: Spašava se onaj koji spašava druge. U propast pada onaj koji želi spasiti samo sebe.

LUKAVO
NAGOVARANJE
ZLOGA NIJE
MODERNA POJAVA.
OD POČETKA, OD
ADAMA I EVE, ZLI
POTIČE ČOVJEKA
DA SE UHVATI ZA
NEKI 'RUKSAK'.
NAKON UPORNOG
UVJERAVANJA EVA
JE NASJELA NA
ZAMKU: „VIDJE
ŽENA DA JE STABLO
DOBRO ZA JELO,
ZA OČI ZAMAMLJIVO,
A ZA MUDROST
POŽELJNO: UBERE
PLODA NJEGOVA
I POJEDE. DADE I
SVOM MUŽU, KOJI
BIJAŠE S NJOM, PA
JE I ON JEJEO.“ (POST
3,6-7)

Snimio: Mateo Ivančević

MEĐUGORJE - MJESTO ISTINSKE CRKVE

Za veljaču imamo jednu poznatu izreku koja glasi: „Bolje je u veljači vidjeti u polju gladna vuka, nego u košulji čovjeka.“ I dalje je hladno. U poljima još nema posla pa nitko iz kuća ne izlazi. Prevrtiljiva, ćudljiva, nestalna i uvijek spremna da iznenadi. Baš kao čovjek, kao život. Znaju tu njenu ćud bademi i šljive pa ipak svaki put naivno nasjednu. Dat će veljača i pokoji sunčan dan te izmamiti njihove pupoljke, no njihovu će životu presuditi starac ožujak koji takvu naivnost ne oprašta. Ne uči li nas to priroda da u životu uvijek treba imati strpljivosti, opreza i dovoljno mudrosti kako se ne bismo otvorili varljivu sjaju. Za razliku od badema i šljiva, smokva cijeni svoje pupoljke. Njih zima ne može uništiti jer ih čuva u dubini sebe i ne predaje ih olako mrazu. Strpljivo čeka pravi trenutak i propupa u pravo vrijeme kako bi poslila dala raskošne plodove.

FRA GORAN
AZINOVIĆ

KAO SMOKVA I MEĐUGORJE ČUVA SVE ONE PLODOVE CRKVE KOJI SU JOJ DAROVANI, NA NAČIN DA TIM ISTIM PLODOVIMA SLUŽI I BRIŽNO IH NJEGUJE.

Ljepota međugorske duhovnosti je upravo u jednostavnosti služenja najvećim plodovima i darovima Crkve, a to su sakramenti, jer slavljenjem sakramenata Crkva ispovijeda i učvršćuje vjeru. Snaga Crkve najviše se očituje u snazi ljubavi prema sakramentima, jer voljeti sakramente znači voljeti Crkvu. Sakramenti su osjetni i djelotvorni znak milosti u kršćanstvu jer ih je ustanovio sam Isus Krist i povjerio ih svojoj Crkvi, te su oni trajni znak Božje prisutnosti među nama. Danas, kada se u svijetu sve više odstupa od sakramenata, a Crkva ne može živjeti ako ne živi od snage svetih sakramenata, Međugorje iznova posvjescuje ljubav

prema Crkvi kroz ljubav prema sakramentima.

U samom središtu Međugorske duhovnosti je euharistija. O njezinoj važnosti sveti je Bonaventura zapisao: „Sveta je misa djelo po kojem nam Bog pred oči stavlja svu ljubav koju nam donosi. U nekom smislu je sveta misa sinteza svih dobara koja nam je udijelio.“ Sveta Misa je izvor istinske Božje ljubavi prema čovjeku.

Pastoralna skrb na poseban način zahvaća i sakrament obraćenja, pokore ili pomirenja. Sakrament obraćenja osobito je prepoznatljiv u Međugorju, jer sakramentalno ostvaruje Isusov poziv na obraćenje. Pomirenje s Crkvom neodvojivo je od pomirenja s Bogom, i zato je Međugorje s pravom nazvano *ispovjedaonica svijeta*, jer tu se Crkva neprestano obnavlja.

Ovdje se na poseban način živi sakrament svetog reda. Koliki su samo prepoznali i otkrili svoj poziv za nasljedovanjem Isusa ovdje u Međugorju. Sam bečki nadbiskup, kardinal Christoph Schönborn je svojevremeno znao reći da je dosta njegovih svećenika dobilo poziv upravo u Međugorju, nazvavši jednom prilikom Mariju – najboljim pastoralcem – jer ona istinski zna doći do ljudi kroz svoju ljubav i pedagogiju nježnosti.

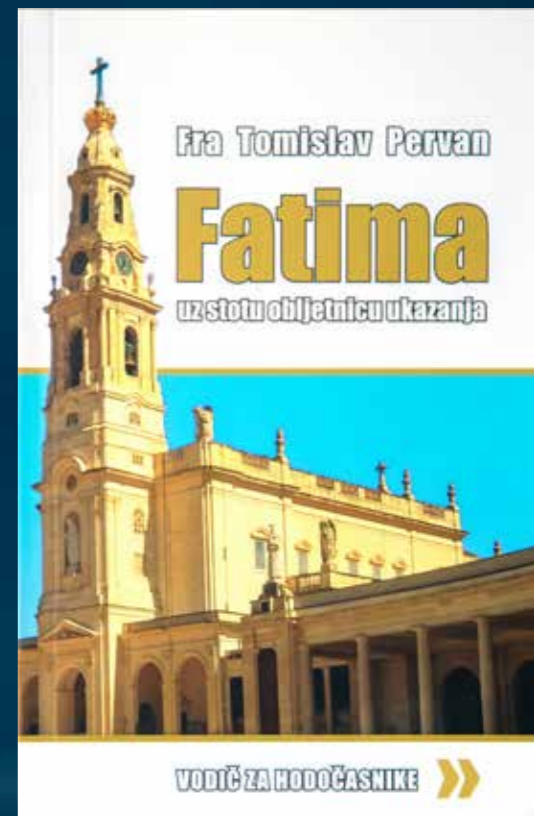
Koliki su se samo odlučili na sakrament kršćanske inicijacije kada su ovdje u Međugorju spoznali ispravnost kršćanskoga puta. Ne dolaze u Međugorje samo kršćani, već svi istinski tražitelji istine. Mnogi su ovdje uzljubili Krista i kršćanstvo. Međugorje je novi „Damask“ obraćenja, jer mnogi su, kao i Pavao nekada, u njemu čuli glas: „Savle, zašto me progoniš?“ Mnogi su u njega došli kao protivnici, a otišli kao prijatelji.

Danas, kada se u svijetu obezvrjeđuje brak i rastaču obitelji, Međugorje, kroz razne seminare i molitve za posvećenje bračnog života, postaje istinsko okupljalište obitelji. Mnogi su ovdje obnovili svoje bračno zajedništvo i ujedinili obitelj. Ljudi koji su bili pred razvodom, iznova su obnovili svoju obitelj i zadobili blagoslov.

Sakrament svete potvrde, kao što i samo ime govori, jest sakrament kojim osoba potvrđuje svoju vjeru i svoju pripadnost Crkvi. Vjernici prilikom sakramenta svete potvrde primaju na sebe Duha Svetoga koji će im dati dodatnu snagu, ispuniti ih darovima za bolji kršćanski život, da bi što bolje mogli razumjeti ono što im je Bog objavio. Mnogi su u Međugorju odlučili odgovoriti poticajima Duha Svetoga. Čudesan su primjer tome „Marijini obroci“ koji danas hrane milijune gladnih, Marijine ruke, Majčino selo, Cenacolo, Fond fra Slavko Barbarić i mnoga druga predivna djela nastala ovdje u Međugorju.

Važno je spomenuti i sakrament bolesničkog pomazanja koji je na poseban način izvor milosti, potpore i mira za nadvladavanje tegoba vlastitih teškoj bolesti ili staračkoj nemoći. Ta potpora Gospodnja snagom njegova Duha privodi bolesnika k ozdravljenju duše, a također i tijela, ako je to volja Božja. I povrh toga „ako je sagriješio, oprostiti će mu se“ (Jak 5,15). Mnogi su ovdje ozdravili kako duševno tako i tjelesno. Na poseban je način prisutna skrb za osobe s invaliditetom, a *moto* posljednjeg hodočašća bijaše: „Da ljubav vaša sve više raste (Fil 1,9) u Gospinoj školi.“

Međugorje se kao takvo pokazuje kao mjesto istinske molitve i ljubavi prema svetim sakramentima. I u ovom vremenu, mjesecu veljači, kada nema toliko ljudi, svećenici su predani i postojani u služenju Božjem narodu kroz služenje svetim sakramentima. Međugorje će zauvijek to ostati, mjesto koje ljubi sakramente, a time i Krista. Ono će uvijek nuditi ispravnu i zdravu duhovnost i jedino ono što je Crkva, a to su sveti sakramenti. Međugorje ima neprestani kontinuitete ljubavi prema svetim sakramentima. Ono je mjesto istinske Crkve jer i sama je Crkva sakrament spasenja. Ovdje je Crkva živa, jer su i sakramenti živi.

Fra Tomislav Pervan

FATIMA Uz stotu obljetnicu ukazanja

Vodič za hodočasnike

O fatimskim ukazanjima piše se cijelo jedno stoljeće. Toj bogatoj riznici sigurno se može – zbog novog i potpunijega pristupa – časno pridodati i ovo djelo dr. fra Tomislava Pervana. On donosi duboko, vjerničko i stručno promišljanje potkrijepljeno činjenicama, osobito onima koje su iznijele pape zadnjih desetljeća. Ovdje je – kao posebna zanimljivost – i prijevod tumačenja Treće fatimske tajne kardinala Josepha Ratzingera iz svibnja 2000. Knjiga je ovo impregnirana razboritom vjerom, amirana teološkom ozbiljnošću, cizelirana lijepim izričajem i preciznošću, knjiga iz koje se može učiti i naučiti.

Knjigu možete naći u
Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

VRIJEME POSTA, MOLITVE I TIŠINE

Što očekuješ od ove korizme? Imaš li snage krenuti na četrdesetodnevno putovanje? Jesi li spremio ili spremila sve što ti je potrebno za ovo jedinstveno putovanje? Jesi li promislio ili promislila čega ćeš se odreći? Je li to dovoljno? Hoće li ti biti preteško? Imaš li snage skinuti svoju masku i dopustiti da te Duh Sveti u ovome korizmenome vremenu obnovi za susret s uskrslim Kristom?

FRA ZVONKO
BENKOVIĆ

DANI KAD SE MASKE TREBAJU SKINUTI

Kao mali često sam se pitao zašto ljudi u vrijeme korizme postanu blagi, nekako se utišaju, a licima se izmijene? Mislio sam da postoji nekakav trik ili čudnovati napitak jer preko noći su izgledali drugačiji. Jedno vrijeme promišljao sam da se tajna krije u posvećenom pepelu koje svećenici pospu na glavu i u onih par riječi: „Sjeti se čovječe da si prah i u prah ćeš se pretvoriti!“. Onda sam shvatio da baš i nije tako. Jedan dio ljudi nikada nije dolazio na Pepelnicu na misu, a ipak su se i sami mijenjali. I dalje mi nije bila jasna ta nagla promjena jer kako se netko, nakon vremena velikoga slavlja i karnevala, može tako brzo utišati?

Uz to, pitao sam se što se događalo u vremenu prijelaz iz karnevala u korizmu. Tjednima su ljudi bili maskirani, veseli, bućili po ulicama i uživali u mesopustu, a onda su, preko noći, prelazili iz buke i opijenosti u vrijeme tišine i kontemplacije. Jesu li ljudi, uistinu, u ponoć s pokladnoga utorka na Čistu srijedu skidali svoje maske i odlagali ih poput starih haljina? Zasigurno je to bio dugotrajan i bolan proces. Kamo su odlagali sve te maske jer nikada nisam čuo da postoji neko

skladište za njih? Što je bivalo s onima koji su ih zaboravili skinuti, nisu stigli ili su ih željeli zadržati? Kako je izgledalo lice onih koji su ih uspjeli odložiti? Jesu li se plašili susreta s novim licem? Je li ih bilo strah?

Vjerujem da je to bio bolan trenutak, ali većina ih je bila sretna bez njih. Pitao sam se što im je onda nedostajalo da budu sretni cijelu godinu jer s vremenom kao da blagost otupi, buka nadjača tišinu i srce otupi, a lica se izobliče.

Nakon dugo godina shvatio sam da korizmeni post i tišina imaju posebnu milost. Vrijeme korizme nikada nije samo vrijeme pokore i poštivanja propisane discipline o umjerenosti u jelu i piću, nego je to bio dio crkvene prakse, naslijeđene tradicije i siguran putpreko kojih se čovjek mogao vratiti sebi. A dabiponovno povratio prvotnu ljepotu i izgubljenju svetost vlastitoga lica, morao je proći put samoće i odricanja, molitve i postakako bi se na kraju četrdesetodnevnoga putovanja mogao susresti s uskrslim Kristom.

OBRIS ISUSOVA LICA

Odmičući se od uobičajenoga načina življenja i sami imamo prigodu prisjetiti se kako je to Isus činio za vrijeme

svoga zemaljskoga života. Iz njegovoga načina djelovanja i propovijedanja očito je kako je Isus u svakom susretu nastojao vidjeti lica svojih bližnji. U trenucima kada se povlačio na distancu, penjući se na Goru blaženstava ili ulazeći u lađicu na moru, želio je vidjeti ljude kako bi proniknuo u njihovu traženja. Nisu ga pokretale ideje i veliki govori jeruzalemskih učitelja i farizeja, nego odraz lica običnih ljudi i njihova nemoć koju je svakodnevno promatrao. Upravo ta lica su pokretala duboku ljubav i suosjećanje s njihovom patnjom. Isusova dobrota poticala je druge da povjeruju u život koji im je milosrdni Otac želio promijeniti.

Nekoć su ljudi u Isusovu pogledu susretali odjek svojih traženja i samoće. Željeli su ponovno povratiti prvotnu ljepotu, gledati njegovo lice kako bi mogli i sami ponovno vidjeti kamo su zalutali, za čim su čeznuli i kakvu su milost ostavljali tažeći svoju strast i pohlepu.

U njihovim traženjima možemo prepoznati i našu vlastitu želju da vidimo lice Kristovo i onda kada se magla navuče pred našim očima. U vremenima kada smo iscrpljeni od pljuske brojnih valova, kada zavladaju bure naših nemira, a oluje i strasti

podivljaju. U takvim našim osamljenostima često čeznemo ne bismo li, poput svjetla svjetionika, ugledali lice Isusovo kako bismo se mogli ponovno vratiti natrag iz svojih nemira. Tada se budi nada za susretom. Nada je pogled u novi dan koji možemo susresti na licima naših bližnji. Na poseban način kod onih koji imaju iskustvo patnje, poznaju što je nemoć i bol koje se rađaju u trenucima velikih gubitaka, ali koji dopuštaju da ih, unatoč svemu, na početku novoga dana dotakne Duh Sveti kako bi mogli početi ispočetka. Dan po dan.

NEOBIČAN DAR

Post mi je bio velika pokora. Dugo vremena sam se protivio svakom upozorenju roditelja kada bismo naredni dan ili tjedan treba postiti. Iako sam u jednom razdoblju života mislio da je on samo besmislena patnja i nepotrebno odricanje, ipak sam, poput farizeja, opsluživao zakone i propise. Znao sam postiti i cijelu korizmu, samo da bude mir u kući. Međutim, kao da od svega toga nisam imao nikakve koristi ili ju u to vrijeme nisam prepoznao. Imao sam osjećaj kao da sam u svojoj ustrajnosti postajao oholiji i uznositiji od drugih koji su, već u prvome

tjednu, odustajali od obećanja. Nakon nekog vremena mater mi je za rođendan poklonila neobičan dar, ako se on uopće može nazvati darom. Rekla mi je da me je prijavila na *Seminar posta, molitve i šutnje* u Međugorju koji traje tjedan dana i završava na moj rođendan.

Bio sam izvan sebe. Mislio sam da se šali, ali mi je onda pokazala prijavnice s mojim podacima. Nisam znao što bih učio. Vagao sam hoću li ići ili zanemariti sve to. Pitao sam se što će mi to sve u životu jer tko može izdržati tjedan dana o kruhu i vodi, bez susreta s prijateljima, pjesme i razgovora? S druge strane, bojao sam se da se mater ne uvrijedi i ipak sam otišao.

ISKUŠENJA

Prvi dan bilo mi je jako teško. Ne znam je li razlog tomu bila moja nutarnja borba, strah od moguće promjene i napuštanja vlastite sigurnosti ili jednostavno nisam se osjećao dobro. Drugi dan mi je bilo jako teško. Sme-

Možeš li i ti, kroz ovo korizmeno vrijeme, povjerovati da Bog ima svoj plan s tobom i da se uvijek, ali baš uvijek možeš ogledati u Isusovo lice, ma koliko sam mislio da nisi dostojan susreta?

tala mi je tišina, a nitko, izuzev duhovnika, nije ništa govorio. Riječi koje nam je govorio bile su mi nekako daleke, a samoća me je tjerala u očaj. Treći dan sam odlučio odustati. Nakon ručka duhovnik me je pozvao na razgovor. Mislio sam da će me odmah poslati kući jer sam namjerno prekršio šutnju, a uz to sam prije ručka išao u restoranu na objedu.

Međutim, dogodilo se suprotno. Za živo čudo, bio je blag. Ne znam kako mu je to samo uspijevalo. Rekao mi je: „Ni jedne duhovne vježbe, tako i ove posta, molitve i šutnje, nisu za savršene, nego za obične grešne ljude. Svi smo mi poput djece radoznali i puni oduševljenja na prvu. Znamo se diviti svakome daru i novosti prva dva dana, a treći već zaboravimo zbog čega smo došli. Ne brini se, ne ću te grditi. Nisi kriv ni ti ni tvoja mladost, nego si jednostavno postupio kao svaki normalan čovjek. Bio si željan razgovora, a svi su šutjeli. Bio si gladan jer te kruh i voda nisu mogli zasititi. Uz to, svim svojim srcem želio si otići, a duša je znala da bi trebao ostati.

Molio bih te da shvatiš jedno u životu. Nije stvar hoćeš li pogriješiti ili jesi li već pogriješio u bilo kojem poslu koji radiš, obvezama koje imaš i dužnostima koje obavljaš. Ljudski je pasti. Puno je važnije da naučiš da u tim trenucima tvoje slabosti ima netko tko je jači od tebe i tko bi ti u tom trenutku mogao pomoći da ustaneš i nastaviš dalje. Nije važno hoće li to biti netko od tvojih bližnji, ukućana, prijatelja ili tek slučajni prolaznik, važno je pružiti ruku i zatražiti pomoć.

Prije nego što odeš pitam te imaš li snage povjerovati da Bog ima plan s tobom i da ljubi grešnika jednako kao i pravednika? Možda mu više treba vremena i strpljivosti s njim, ali On nikada ne odustaje. Sjeti se samo Isusovih učenika. Koliko ih je zaspalo kad su trebali s njih moliti u Getsemanskome vrtu, a koliko ih je tek pobjeglo kada su nastupile kušnje?

Što bi bio Petar da nije spoznao svoju slabost u glasu pijetla prepoznajući Isusovo proročanstvo, ali i prigodu da vlastiti život žrtvuje za Kristovu riječ. Tvoja je sloboda hoćeš li mu se predati svim srcem ili ćeš i dalje bježati misleći da to nije tvoj pravi put.“

POST KOJI OSLOBAĐA

Post o kruhu i vodi naučio me da se iz jednostavnosti rađa čistoća misli i duše. Da se u tom vremenu skidaju maske kao na početku korizme, a lice se iz dana u dan mijenjalo. Na početku sam se bojao svojih bjesova i strahova sve dok nisam shvatio koja je milost moliti krunicu. Gospa, Kraljica Mira, povratila mi je toliko željeni mir, a Duh Sveti ulio snage. Više se ne sramim reći da sada rado postim i da molim kad god putujem od jedne do druge točke, od jednoga do drugoga mjesta.

U tih tjedan dana shvatio sam da post nije samo suzdržavanje od jela i pića uz njihovo umjerenost blagovanje, nego je puno više proces suzdržavanje od ogovaranja i ljubomore, oholosti i zavisti. Odricanje treba poticati na radost i ljubav, požrtvornost i suradnju. Na darivanje onima koji oskudijevaju, koji su željni susreta i razgovora. Na susret s bližnjima i zajedništvo jer sam spoznao da više ne trebam bježati od samoga sebe, nego samo vjerovati.

Možeš li i ti, kroz ovo korizmeno vrijeme, povjerovati da Bog ima svoj plan s tobom i da se uvijek, ali baš uvijek možeš ogledati u Isusovo lice, ma koliko sam mislio da nisi dostojan susreta?

MARIJINOM RUKOM VOĐENI

Živimo u vremenu relativizma, apsurdna, statusnih simbola, lažnih problema, ideoloških modela, dekadencije i kiča. U tom suludom vrtlogu, zaokupljeni vlastitom egzistencijom, često nam promakne da pogled sa sebe svratimo na našeg bližnjeg, na susjeda, na čovjeka u potrebi. Možda je gladan? Možda treba lijek? Toplinu doma? Možda riječ utjehe, a možda samo zagrljaj? Oni koji su odgovorili na poticaj srca i sa željom da pomognu potrebnima, osnovali su humanitarnu udrugu Marijine ruke. Za vrlo kratko vrijeme Udruga je okupila oko stotinu volontera. I svi se oni slažu u jednom – pomažući drugima, njihova se srca pune ljubavlju i zahvalnošću. Poticaj da osnuje Udrugu dobio je Jakov Čolo, jedan od međugorskih vidjelaca. Udruga nije nastala preko noći, a ono što je najvažnije, ističe Jakov na samom početku našeg razgovora, postavljena je na čvrste temelje – na temelje molitve.

ANA BUNTIĆ

Iako, odazvavši se Gospinu pozivu da svijetu prenese poruke mira, nade, ljubavi i ohrabrenja, od svoje desete godine služi Gospodinu, Jakov Čolo s posebnim žarom priča o služenju kroz udrugu Marijine ruke. Udruga je to, kaže, koja ga je na jedan poseban način promijenila iznutra. Sve je počelo prije pet godina. Poticaj, razmišljanje, osluškivanje, želja da se svjedoči djelom – rezultiralo je osnivanjem Udruge koja će pomagati potrebitima. Iako je prvobitna zamisao bila djelovati samo na području međugorske župe, nisu mogli ostati nijemi ni na potrebe ljudi širom BiH te Hrvatske. Danas pomažu oko 450 obitelji. Neki su pomoć tražili sami, a neke su pronašli vrijedni volonteri. Jakov se prisjetio i svojih unutarnjih borbi iz kojih je zapravo proizašlo osnivanje Udruge. Sve je, kaže, nastalo iz križa.

DOM ZA POTREBITE

„Svaki križ koji nam Bog da ima smisao. I upravo u trenucima dok nosimo križ možemo osjetiti koliko nam je Bog blizu. Križ nije mimoišao ni mene. Iako sam i sam imao puno pitanja, ipak vjerujući da po svakom križu dolazi Uskrsnuće, duboko u sebi bio sam uvjeren da križ koji nosim ima određeni smisao i da može rezultirati samo dobrim. I prije pet godina došlo je do Uskrsnuća po tom mom križu. Došao sam do našeg župnika fra Marinka Šakote i s njim sam razgovarao, ističući da želim djelovati u našoj župi. Osjećao sam da nisam dovoljno dao i da bih mogao

i morao dati više. Imao sam neke svoje zamisli kako bi sve to trebalo izgledati, ali se ispostavilo da to što sam htio, nije bio i Božji plan. Ponovno sam razgovarao s fra Marinkom i on mi je ponudio kućicu koja se nalazi pored župnog ureda u Međugorju i rekao mi je da bi želio da ovo postane ured za potrebite. Kada sam čuo tu riječ – potrebiti, odmah sam u srcu shvatio da je to odgovor koji sam tražio. Ali sam razumio još jednu stvar – osim milosti da upoznam Gospu i njezina sina Isusa i da o tome svjedočim riječju, sada, pomažući drugima, mogu svjedočiti i svojim rukama“, ispričao je Jakov. Tako je Ured počeo djelovati prije pet godina, a sama Udruga osnovana je prije dvije godine. Za kratko vrijeme okupilo se oko stotinu volontera, od 15 do 60 godina.

Jakov se prisjeća i svog prvog posjeta jednoj obitelji u Međugorju, naglašavajući da siromaštvo nije samo nedostatak materijalnog. Ljudi su, kaže, najviše potrebni ljubavi. „Kada sam prvi put otišao kod jedne obitelji u Međugorju, sjećam se, otvaraju

se vrata i izlazi žena i prvo što sam vidio bio je njezin osmijeh. Zagrlila me je i počela plakati. U pozadini su se igrala djeca. Ona je bila sretna samo što sam ja samo došao i plakala je od radosti. I što sam više posjećivao obitelji, shvatio sam da je ljudima najpotrebnija ljubav. Da osjete da nisu sami, da nisu odbačeni, da su oni važni i da vrijede, kako za Boga, tako i za nas. I da im trebamo biti blizu i prihvatiti ih kao našu braću i sestre“, kaže Jakov. Kroz razgovor napominje, ako nemamo Boga u svome životu, nemamo ništa, bez obzira na sve ono što nam svijet pruža. Kaže, ako nam Bog nije na prvom mjestu u životu, mi smo siromašniji od onog najsiromašnijega čovjeka.

Kako bi drugima mogli donijeti ljubav i radost, prvenstveno i sami volonteri Udruge moraju biti u Božjoj ljubavi. Stoga je prvo pravilo rada Udruge molitva. Svakog

ponedjeljka volonteri se okupljaju u međugorskoj kapelici i svoj tjedni rad započinju molitvom i pjesmom. Tako kroz molitvu bivaju u Božjoj prisutnosti te dobivaju ljubav, snagu i radost, koju dalje šire na one koje susreću.

Ako volonteri ne rade iz ljubavi, rad ne će uroditi plodom – ističe Jakov, dodajući da je svaki volonter jedan poseban dar. Sastanci volontera su obvezni, jer bez zajedničke molitve, ne kreće se djelovati.

U DJEČAKU SA SMETLIŠTA VIDIO SAM ANĐELA

Rad ove Udruge asocira na tekst iz Matejeva evanđelja kada Isus govori svojim učenicima kako djelovati. Pa im kaže: „Bijah gladan i dali ste mi jesti, bijah žedan i napojiste me, bijah gol i zaogrnušte me... Sve što učiniste jednom od moje najmanje braće, meni učiniste.“

Prepoznati Isusa u svakom čovjeku poziv je i zadaća svima nama. Iz udruge Marijine ruke to i te kako znaju, a svojim djelima to i pokazuju.

Iako Međugorje na prvi pogled ne odaje sliku da i u njemu ima onih koji su u potrebi, realnost je bitno drugačija. Jakov nam priča kako u samom početku ni sam nije bio svjestan koliko ljudi ima u potrebi, prvenstveno u župi Međugorje. „Neke osobe su nas prvo posjetile u Uredu i zatražile našu pomoć, a onda smo otišli kod njih kako bismo vidjeli što im je potrebno. Teško mi je bilo vidjeti da i danas ima ljudi koji imaju ognjišta u svojim kućama, da kuhaju na ognjištima. Ne ćete vjerovati, ali i danas ima ljudi koji u istoj prostoriji žive sa stokom. Pita sam se pa je li moguće da je tako ovdje kod nas u Međugorju, ali to je uistinu tako. Razmišljao sam, koliko sam puta i sam prošao kroz ta mjesta, a da to nisam zapazio. Danas imamo oko 450 obitelji koje pomažemo. Sve obitelji redovito posjećujemo svakog mjeseca. I volonterima naglašavamo da svaki put kada idu u posjet, sjednu s tim ljudima, popričaju, saslušaju ih, kako bi ljudi osjetili njihovu blizinu, ljubav i radost. Zapravo, u svima njima gledamo svoju obitelj, jer svi smo braća i sestre. Ima staraca koji žive u brdima i mjesecima nikoga ne vide i tim ljudima je i te kako potrebna ljudska riječ i ljubav. Imamo obitelji sa osmero djece, kojima se majka trudi svaki dan dati obroke, dati lijekove...“, priča nam Jakov.

Pomoć ljudima u potrebi nije ograničena samo na određene stvari, pa Udruga pomaže kroz hranu, lijekove, garderobu, namještaj, novčanu pomoć pri plaćanju računa, ogrjev za zimu, čišćenje domova, te ostale potrebne stvari. A u svom djelovanju Udruga je do danas obnovila i nekoliko kuća. Njezino djelovanje proširilo se vrlo brzo i na druga mjesta, pa tako djelujući preko župa, pomažu i potrebitima u Sarajevu. Udruga pomaže svima – bez obzira na nacionalnost i vjersku pripadnost. Boga treba gledati u svakom čovjeku – kaže Jakov.

Jedan od susreta na Jakova je ostavio poseban dojam. „Prije tri godine, na odlagalištu otpada u blizini Čapljine, pronašao sam jednu obitelj, s malim dječakom koji je imao godinu i pol dana. Sada mogu reći da je to dijete bilo za mene kao zvijezda vodilja. Kada sam ga prvi put vidio i uzeo u svoje ruke, on je bio sav prljav, imao je dugu plavu kosu. Ali u svom srcu sam osjetio, to je anđeo kojeg mi je Bog poslao. U tom trenutku on je za mene bio najljepše dijete. Ne znam što se dogodilo u mom srcu, ali sam ga prihvatio kao svoje dijete. Doveo sam ga svojoj kući i bio je kod mene mjesec dana. Njegovu mamu smo od-

vezli na liječenje. Otac je otišao, pa se u međuvremenu vratio... Oni su sada zbrinuti. Majka tog dječaka vratila se s liječenja. Dječak sada ide u vrtić i uskoro će proslaviti četvrti rođendan. On dođe kod mene svakog vikenda. I taj trenutak, kada on trči prema meni, kada me zagrlji i poljubi, to je najveća hvala koju mogu dobiti. Jer nama nije potrebno da nam se ljudi zahvaljuju. Naša je hvala na nebesima. I rekao sam volonterima, mi nikada ne ćemo primiti nikakvu nagradu za humanost, jer to nama nije potrebno. Mi sve što činimo, činimo za Boga. Zapravo, mi samo živimo našu vjeru. To i jest bit naše vjere“, ispričao je Jakov.

JAVNA KUHINJA

Važnost Udruge prepoznali su i hodočasnici koji dolaze u Međugorje, te svojim prilozima pomažu Udrugu, kako bi Udruga dalje pomogla

potrebnima. Svakog dana rađaju se i nove ideje među volonterima. Tako se Udruga počela baviti i poljoprivredom, kako bi ono što uzgoje i proizvode mogli darovati potrebnima. Nabavili su i koke, pa uzgojena jaja rado podijele obiteljima koje pomažu. Ovo su ljudi koji ne štede sebe da bi pomogli potrebnima! Upravo zato ova Udruga je postala jedan veliki projekt, vođena Božjom rukom. „Nismo mi ti koji pomažemo, mi smo ti koji primaju milost preko tih ljudi. I to mijenja mene i ispunjava me. U ovih pet godina rada ja sam promijenio svoj život. Pomoći drugome, dati mu samo osmijeh i zagrljaj, nema veće radosti“, kaže Jakov Čolo.

Njihova želja je u Međugorju napraviti jedan Centar koji bi bio namijenjen osobama koje žele doći u Međugorje, a nisu u financijskoj mogućnosti to i ostvariti. Namjera je napraviti i javnu kuhinju, kako bi osobama u potrebi, prvenstveno starijima i nemoćnima iz Međugorja i okolice, mogli osigurati obroke. Iako su želje u srcu, Jakov izriče jedno veliko ali – ali ako to bude Božja volja.

Volonteri Udruge definitivno imaju ispružene ruke, a upravo je Gospa u međugorskim porukama toliko puta pozvala na ispružene ruke. Udruga se zato i zove Marijine ruke. Vrata Udruge otvorena su za sve one koji žele pomagati drugima, a najvažnije je, naglašava Jakov, da prihvate molitvu kao prvo pravilo Udruge. Stoga poziva sve koji žele, posebno mlade, da budu otvoreni za volontiranje.

Kada mislimo na pomoć potrebnima i siromašnima, često nam u misao dođe daleka Afrika. Međutim, počesto je Afrika tamo gdje živimo. Upravo nam ovo nadolazeće korizmeno vrijeme može biti prilika za dobro djelo. I ne zaboravite – pomažući drugima, zapravo pomažemo sebi!

Svoje svjedočanstvo s nama je podijelio i volonter Zdenko Vidović – Bego, koji se za vrijeme našeg boravka u Udruzi upravo vratio iz posjeta jednoj obitelji. „Samo čovjek kamena srca ne bi proplakao kad vidi kako pojedini ljudi žive. Takvo nešto nisam vidio ni u prijašnjim vremenima. Dosta njih živi na rubu egzistencije, bez osnovnih uvjeta za život. Ja osjećam tu potrebu u svom srcu da ovo radim i da pomažem. Ovo mi znači jako puno, i meni i mojim kolegama koji ovdje volontiraju. Svaki sastanak počinjemo molitvom i to mi je vrlo važno. Mi volonteri ovo radimo od srca. Nedavno smo iznijeli jednog nepokretnog hodočasnika na Brdo ukazanja. U tim trenucima vidjeti njegovu sreću i sreću njegovih roditelja neopisiv je osjećaj. Mi idemo na teren, gledamo šta je kome potrebno i tako djelujemo“, ispričao nam je Zdenko, svjedočeći kako se, pomažući drugima, i njegov život promijenio.

Kalendari za 2018. godinu

Zidni kalendar

Stolni kalendar

Kalendare možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

ZNAK NADE

PAULA TOMIĆ

Fra Slavko Barbarić i s. Elvira Petrozzi prepoznali su u samima sebi, kao i ovdje u Međugorju, snagu Gospine ljubavi i snagu majčinske ljubavi; snagu žene koja je u svojim darovima najbliža Bogu, zato što je pozvana radati, štiti i odgajati život. Samo život u zajedništvu i ljubavi može učiniti da naše duše, kao ranjeni biseri, baš u svojoj ranjenosti pronađu Božju ljepotu. Priča o s. Elviri i zajednici Cenacolo upravo je priča o tom vađenju „ranjenih bisera“ iz blata grijeha i smrti. Hod kroz Zajednicu je proces uzdignuća pred svjetlo Božje ljubavi, pod kojim „ranjeni biser“ baš u svojim neponovljivim i jedinstvenim napuknućima, pronalazi neizmjerenu originalnost i ljepotu Božjih zraka života.

U POTRAZI ZA NOVOM KVALITETOM ŽIVOTA

Osjećajući potrebu darovati svoj život mladima s poteškoćama, zajednicu „Cenacolo“ nakon dugih godina čekanja i molitve, u srpnju 1983. god. osnovala je sestra Elvira Petrozzi. „Kuća majka“ Zajednice, nekadašnja napuštena kuća koju joj je općina ustupila besplatno i u kojoj je Zajednica započela, nalazi se na brežuljku Saluzza, gradića u pokrajini Cuneo (Piemonte), Italija.

Majka Elvira prvobitno je kanila otvoriti samo jednu kuću, ali kao i obično Božji planovi veći su od ljudskih: mladi dolaze sa svih strana i traže da budu primljeni, želeći započeti novi život. Tako se tijekom godina kuće zajednice Cenacolo, nazvane bratovštine, umnožavaju: najprije u Italiji, potom u Europi i naposljetku širom svijeta. Trenutno postoji 61 bratovština u 18 zemalja svijeta (Italija 21; Austrija 1; Bosna i Hercegovina 2; Hrvatska 8; Francuska 4; Engleska 1; Irska 1; Poljska 3; Portugal 1; Slovenija 1; Slovačka 1; Španjolska 2; SAD 4; Argentina 2; Brazil 5; Meksiko 1; Peru 2; Afrika – Liberija 1).

U svojim europskim bratovštinama te SAD-u, prihvaćaju se ponajviše mladići i djevojke s problemima ovisnosti i predlaže im se nov život u spoznavanju rada, vjere, molitve u ozračju prijateljstva. U bratovštinama – misijama koje su otvorili u Brazilu, Meksiku i Dominikanskoj Republici prihvaćaju se i pomažu uglavnom djeca s ulice.

Danas sa sestrom Elvirom u vođenju i pomaganju tim mladim, umornim, razočaranim, ovisnicima i neovisnicima, u potrazi za radošću i pravim smislom života, surađuju volonteri, prijatelji, posvećeni (svćenici u Zajednici i Časne sestre od Uskrnuća), obitelji te roditelji na putu, koji neprekidno i besplatno djeluju u službi Zajednice, toga Božjeg djela.

Onima koji kucaju na vrata Zajednice predlaže se jednostavan, obiteljski način života u kojem se ponovno otkriva rad kao dar, iskreno prijateljstvo i vjera u Riječ Božju, koja se utjelovila u Isusu Kristu mrtvom i uskrsnom za nas.

Biskup biskupije Saluzzo msgr. Diego Bona 30. svibnja 1998. priznao je, a 2001. potvrdio zajednicu Cenacolo kao „Privatnu udruhu vjernika“.

ZAJEDNICA U MEĐUGORJU

O početcima zajednice Cenacolo u Međugorju, koji su uslijedili nakon

hodočašća u Međugorje 1985. i 1986. godine, sama s. Elvira svjedoči ovako: *Ono zbog čega ovamo rado dolazim i što me je ovdje zadržalo, te potaknulo da u Bijakovićima utemeljim kuću za bivše ovisnike, ponajvećma je činjenica da je molitva svakoga moga štćenika i čitave naše Zajednice ovdje postala snažnija i dublja. Ovdje smo ojačali molitveni duh, te počeli*

„Danas svijet ima potrebu za konkretnim, živim, vječnim odgovorima. Odabiri koje činimo u Bogu već su odgovori koji navješćuju vječnost. Kao Zajednica pozvani smo biti mali, ali ohrabrujući znak nade u današnjem svijetu.“

Majka Elvira

više i sabranije čitati Sveto pismo. Vidjeli smo veliki pomak nabolje u svim štćenima. Usprkos problemima s policijom, svi smo zaključili da smo u Međugorju našli novu zemlju, upravo duhovno lječilište za ovisnike. A kako bi drugačije i moglo biti kad je uz nas naša nebeska Majka, čiju nazočnost tako snažno osjećamo! Stoga nije čudo što naši mladi jednostavno

ne žele otići odavde, oni snažno čeznu za Bogom, a ovdje tu čežnju utajuju potpunije nego drugdje. Moram priznati, upravo ovdje brže dobivaju motivaciju za liječenje, i stoga brže i ozdravljaju.“ (usp. fra Slavko Barbarić, *Biseri ranjena srca*, IC Mir-Međugorje, 1997. str.23)

U Međugorju je Zajednica otvorila dvije bratovštine: kuću za momke pod imenom „Polje života“ 1991. godine i kuću za djevojke pod imenom „Polje radosti“ 2000. godine.

Mladići i djevojke u njima rado primaju hodočasnike te svjedoče svoju vjeru u kršćanski život koji je u svojoj punini istinit odgovor na ljudski nemir i da nitko bolje od Boga Oca koji je stvorio čovjeka ne može obnoviti njegovo povrijeđeno i izgubljeno srce u životu bez smisla.

JEDNA „ŠKOLA ŽIVOTA“, JEDNA „VELIKA OBITELJ“

Zajednica ne želi biti samo mjesto oporavka i socijalne skrbi nego i

škola života, jedna velika obitelj gdje se prihvaćena osoba može osjetiti kao kod kuće i na taj način pronaći vlastito dostojanstvo, ozdravljenje rana, mir u srcu, radost življenja i želju da voli.

Onima koji kucaju na njihova vrata, Zajednica nudi jednostavan i obiteljski način života: besplatno prihvaćanje kao znak istinske ljubavi; iskreno prijateljstvo kao temelj ljudskih odnosa; otkrivanje rada koji se živi kao dar i mogućnost sazrijevanja za životne odgovornosti; molitva i vjera u Isusa Krista, koji je umro i uskrsnuo za nas, kao odgovor na potrebu beskrajne ljubavi koja obitava u ljudskom srcu. Svi članovi zajednice Cenacolo vjeruju da je kršćanski život, u svojoj punini, pravi odgovor za svaki nemir srca i da samo Onaj koji je stvorio čovjeka može obnoviti njegovo srce kada je ranjeno iskustvima koja su ga zavarala, zavela i razočarala.

SNAGA LJUBAVI

Prava snaga Zajednice želi biti ljubav koja se očituje u besplatnom prihvaćanju, radosnom služenju, iskrenom dijeljenju i zahtjevnom odgoju. Ljubav koja se rađa iz Kristova križa i koja „daje život umrlima, slobodu zatvorenima, vid slijepima“. Živimo, od samoga početka, u pouzdanju u Božansku Providnost koja se očituje preko našeg svakodnevnog truda i putem malenih i velikih djela dobrote i velikodušnosti mnogih koji vjeruju u ono što radimo.

SVJEDOČANSTVA

Đana iz BiH

Zovem se Đana, iz Bosne i Hercegovine sam. Moja priča počinje ovako: Ostala sam bez oca i mislim da je to znatno utjecalo na mene i moje odrastanje. Zbog osjećaja manje vrijednosti i straha da ne ću biti prihvaćena od drugih već kao dijete sam nastojala biti najbolja u svemu, i biti ono što nisam – netko drugi. Budući da nisam baš puno voljela sebe, nisam prihvaćala ni svoje poraze. Svaki neuspjeh doživljavala sam kao još jedno razočaranje. Vrhunac je bio kad je počeo rat i sve što je rat donio. Razočaranju nije bilo kraja – u život, ljude i Boga...

Bilo je uistinu teško vjerovati da se isplati boriti za dobro. Smisao patnje nisam vidjela, tako da je nisam ni prihvaćala idući uvijek linijom manjeg otpora. Nikad se nisam znala suočiti sa životnom stvarnošću i teškoćama. Uvijek sam tražila lakši način i ubrzo sam ga otkrila u svijetu droge. Povjerovala sam da ću tu pronaći rješenje za sve svoje muke. Mislila sam da s drogom mogu sve. Dugo godina nisam si htjela priznati da sam u problemu i da mi treba pomoć. Pala sam u zamku zla i nisam više mogla izaći. Droga mi je uzela sve: dostojanstvo, slobodu... Uzela mi je život.

Preko poznanika doznala sam za zajednicu Cenacolo. Nije bilo lako prihvatiti da mi je potrebna Zajednica, ali više nisam imala ni izbora ni snage za borbu. Sjećam se koliko je teško bilo shvatiti i prilagoditi se novom načinu života. Nisam čak ni znala što je euharistija. Promatrala sam djevojke kako na koljenima mole pred Presvetima i mislila da s njima nešto nije u redu. No s druge strane sam od prvog dana sretala Boga živoga na svakom koraku, u svakom činu i svakom pogledu, iako tada toga nisam bila svjesna. Bog mi je govorio preko djevojaka i njihova prijateljstva. Prihvatili su me takvu kakva jesam ne tražeći ništa zauzvat.

Tako je polako počeo moj put obraćenja. Prije svega, naučila sam radovati se malim stvarima. Otkrila sam da je istinska sreća u sebedarju. Shvatila sam zašto vrijedi boriti se za dobro te da se svaki put kad pobijedim zlo, osjećam sretnom i ispunjenom. I što je najbitnije, sve je počelo dobivati smisao; svaka patnja, svaki križ... Kad razgovaram s djevojkama, često kažem da moramo voljeti naš križ i patnju jer smo tada najbliže Bogu. Sigurno da nije uvijek lako i jednostavno, ali u tome i jest ljepota – boriti se i promatrati stvari očima vjere koja je najveći

dar što sam ga dobila. Što reći osim: velika hvala Bogu, Zajednici, mojoj obitelji i svima koji mi pomažu da ustrajem na putu dobra!

Philipp iz Austrije

Zovem se Philipp i dolazim iz Austrije. Kao dijete sam bio dosta živahan i veseo, barem sve dok nisam počeo shvaćati da nešto nije kako treba u mojoj obitelji. Bio sam jako vezan za svog starijeg brata i sestru, ali mi niti oni nisu mogli objasniti zašto su se naši roditelji stalno svađali. Čak smo zajedno radili lijepe stvari, ali sam uvijek znao da će poslije radosti i zajedništva uslijediti, prije ili kasnije, ljutnja, vika i optužbe. Moj brat to više nije mogao trpjeti i otišao je, a kratko nakon toga, morao sam i ja napustiti kuću sa svojom mamom i svojom sestrom. Imao sam pet godina kada su se moji roditelji rastali i rekao bih da su tada započele rane koje su me poslije odvele u drogu. Počeo sam biti neiskren prema drugima, pravio sam se kao da se nije ništa dogodilo, da moja patnja ne bi postala dodatno opterećenje mojoj mami koja se već dosta nervirala. U školi i prijateljima sam puno lagao da bih zamaskirao ono što sam doista živio jer sam se sramio. Kada se moja majka ponovno udala, nisam uspio prihvatiti svog očuha kao novog tatu. Krao sam mu novac da kupim igračke i slatkiše za svoje prijatelje. Svi su oni imali slične priče poput moje i možda nas je to ujedinilo. Propušio sam s jedanaest godina, a s četrnaest godina sam svakodnevno pio i tako je došao dan kada više nisam mogao reći „ne“ drogi i popušio sam svoj prvi joint. U sljedećim sam godinama imao sva moguća iskustva zla. Svi su to radili i toliko sam jako želio pobjeći od svoje tuge da sam preferirao maknuti se u taj lažni svijet partyja i avantura, gdje smo se zavaravali da smo svi jedna obitelj bez problema, a bili smo zapravo jedna obitelj očajnika. Išao sam u hotelsku školu, radi čega sam kružio po Europi radeći po restoranima i u barovima, okružen alkoholom i drogom, zarađivao puno novaca i trošio još više. Ali sam se jednog lijepog dana probudio iz sna zla, vidjevši se kao rob, u krizi, i nisam više mogao živjeti bez droge. Moje društvo se osulo, svi su se razišli, jedan po jedan. Dugovi su me pritiskali i bio sam ovisnik o heroinu. Izgubio sam djevojku, posao, automobil i sve materijalne stvari koje su me činile da se osjećam „kraljem kraljeva“. Ostao sam sam. Uslijedile su godine terapija, liječenja, psihijatar, psihologa, padova i recidiva.

Morao sam prestati, ali u nutrimi nisam želio jer je droga bila jedina stvar koja mi se činila da daje sigurnost i utjehu mom ispraznom unutarnjem svijetu, uništenom i napuštenom. Želio sam tako snažno pobijediti ovu unutarnju samoću da sam birao radije umrijeti nego nastaviti patiti u životu bez smisla, bez nade. Nakon što su me uhitili i odveli na psihijatriju, jednoga dana me moja mama posjetila da bi mi ispričala o Zajednici. Više nisam imao što izgubiti, zato sam otišao susresti momke Majke Elvire. Nakon prvog kolokvija sam se rasplakao: bio sam gotovo mrtav, više nisam znao što učiniti i u najočajnijem trenutku moga života, upoznao sam nekoga tko me slušao, razumio, smijao mi se i govorio mi: „Ne brini se, i ti ćeš uspjeti!“ Početak moga puta nije bio nipošto lak. Niti za mene, a još manje za moje anđele čuvare, momke koji su se brinuli za mene, i koje sam jako mučio svojim ponosom i svojim krivim stavovima. Unatoč svim mojim slabostima željeli su mi dobro, učili su me živjeti, a i moliti. U odnosu s Bogom sam shvatio da više ne moram pokazivati drugima ono što nisam. Nije bilo bitno što sam vjerovao da jesam ili što su drugi mislili o meni, nego tko sam doista bio. Taj Bog koji me stvorio, poznao me i volio od početka, takvog kakav uistinu jesam. U jednostavnosti svakodnevnog života shvatio sam kako malo treba za biti sretan! Tješila me spoznaja da se više ne moram sam suočavati sa životnim poteškoćama, nego da se drugi muče i bore svakoga dana poput mene da bi mogli ići naprijed i napredovati. Ponovno sam otkrio dar dobro obavljenog posla, kuhanja dobrog obroka zajedno s mojom novom obitelji, jedne prijateljske partije nogometa. Ponovno sam otkrio te male radosti koje sam doživljavao kao dijete. Shvatio sam da se važne životne vrijednosti ne mogu kupiti novcem, da žrtvujući se za dobro, darivajući osmijeh, zagrljaj, pružajući iskreno prijateljstvo bratu u poteškoći pronalazim više radosti nego u ijednoj materijalnoj stvari: što više daješ ljubavi, više ti se vraća u radosti. Kako je to dobro! U prijateljstvu s Isusom pronašao sam sve ono što sam oduvijek očekivao od jednog prijatelja. On postoji, voli me i nikada me ne će ostaviti, a to mi daje mir koji nikad prije nisam doživio. Danas sam sretan momak jer je preko Cenacola moj život krenuo u dobrom smjeru, imam nadu u srcu i snažno vjerujem da Bog ima jedan odličan projekt i za mene!

Molitva

U hladnoći osjećam tvoj dah na licu svome.
Grije me.
Osjećam se skrovito zaštićen,
spokojno se gubim u tvojoj blizini.
Svladan sam mirom i ljepotom.

Budi uz mene kroz dane života i zagrlj me prije spavanja.
Pokrij me.
Kad se probudim, želim osjetiti toplinu tvoga daha i vidjeti tvoje lijepo lice.

fra Stanko Ćosić

Shimio Mateo Ivanković

ŠARM MEĐUGORSKIH ZIMSKIH DANA

I MEĐUGORJE IMA SVOJU VISOKU I NISKU SEZONU, BAŠ KAO ŠTO TO IMAJU TURISTIČKA MJESTA, PREMDA U MEĐUGORJE NE DOLAZE TURISTI, NEGO U NAJVEĆOJ MJERI HODOČASNICI.

No i oni se ponašaju „sezonski“, pa ih je upravo ovih prvih mjeseci u godini najmanje. Turističkim rječnikom moglo bi se upravo ovo razdoblje nazvati „niskom sezonom“, za razliku od one ljetne ili rano jesenske, kada u Međugorju, rečeno opet turističkim rječnikom, zna biti i „overbookinga“.

DARKO PAVIČIĆ

Iskreno govoreći, i jedna i druga, i niska i visoka sezona posjećenosti ima svoje draži. U ljetnoj gužvi, rijekama ljudi koje se uspinju na Podbrdo i Križevac, dugim redovima ispred ispovjedaonica, do posljednjeg mjesta ispunjenog vanjskog oltarnog prostora osjeća se snažno bilo zajedničkog molitvenog naboja. Međugorje je, naprimjer, zacijelo jedino mjesto u kojemu ćete susresti nekoga kako hoda s krunicom u ruci i moli, a da ne izgleda nimalo neobično. Ljeto je i vrijeme punih restorana, autobusa koji neprestano upaljeni brekcju po cijele

dane, užurbanih takstista, koji kao da se u uličnom reliju natječu tko će prije stići s Podbrda do Križevca i obratno. Suvenirnice rade do dugo u noć, pa se glazba s CD-ova s klanjanja iz nekih čuje još debelo iza ponoći... No, sve je to dio draži tople međugorske ljetne noći.

Ovi hladni zimski dani potpuna su suprotnost tome. Broj hodočasnika počinje se smanjivati vrlo brzo nakon novogodišnjih blagdana i početak će rasti oko Uskrsa. Međugorje, praktički, utone u neobičan mir, koji ima isto toliko šarma kao i ljetna gužva. Odnosno, u tome se zimskome miru mogu pronaći i neke dimenzije koje je u „špici sezone“ teško primijetiti.

Prisjećam se tako jednoga odlaska na Križevac prije nekoliko godina.

Te subote bilo je prohladno, kiša je tek rosila kada smo nas troje krenuli pješice prema Križevcu. No, kada smo se počeli penjati, počela je sve jače i jače padati. Osim što čovjek pokisne i što bude gotovo cijeli smočen, penjanje po blatnjavu kamenju može biti poprilično zahtjevno, pa i opasno, a još je izazovnije spuštanje. No, bili smo sami, gotovo nikoga nismo susretali. Hodali smo i molili u toj kišnoj tišini. Dojam je povremeno bivao posve nadrealan, kao iz sna. Spuštali smo se polako i oprezno, gledajući kako potočići kiše pronalaze najudrži put između kamenja... Blatnjavima, mokrima i zadovoljnim i te kako nam je prijala vruća juha u restoranu u koji smo otišli ravno s Križevca.

Ili jednog ožujka, kada nas se četvoro uputilo po lijepu i sunčanu danu, ali s mnogo vjetra, koji je sve više puhao kako smo se penjali prema vrhu. Svatko je gledao ispred sebe, hodao i molio, odolijevajući udarima toga snažnog, ali oćaravajućeg vjetra...

Međugorje zimi tako ima svoju posebnu draž. Mir je tada veći, molitva prisutnija. Lijepo se uspeti i na

Podbrdo taman prije svitanja i na mjestu ukazanja dočekati svitanje dana, pa se po danjem svjetlu spustiti natrag. U tišini. Sam. Bez gužve. Molitva se tada bolje čuje. Kao da odjekuje u vlastitoj nutrini nekim posebnim ehom.

K tome, zaljubljenike u zemlju oduševit će hercegovačka polja i vrtovi koji se polako bude iz zimskoga sna okupani prvim toplim sunčevim zrakama, na koje će se na sjeveru čekati još koji mjesec.

Sve je to šarm koji Međugorju u ove dane „niske sezone“ ne umanjuje vrijednost. Štoviše, možda je čak u nekim svojim segmentima i pojačava, jer hodočasnik baš u tome zatišju može pronaći za sebe ono što mu u „špici sezone“ naprosto promakne.

Post

FRA MARINKO ŠAKOTA

POST JE JEDAN OD PRVIH I NAJVAŽNIJH GOSPINIH POZIVA U MEĐUGORJU. Poziv je jednostavan: Srijedom i petkom živjeti o kruhu i vodi, a sve to činiti srcem. „Draga djeco, postite i molite srcem!“ (20. 9. 1984.) Već na samom početku župljani, a kasnije i drugi vjernici diljem svijeta, odazvali su se pozivu na post. Već sad se može govoriti o snažnom doprinosu Međugorja, obnovi Crkve po obnovljenom prakticiranju posta velikog broja vjernika.

Jedan mali test za vas, poštovani čitatelji Glasnika mira. Molim vas da iskreno odgovorite na sljedeća pitanja: Jesi li zanemario/la post u posljednje vrijeme? Nastojiš li ga izbjeći? Postiš li srijedom i petkom ili samo petkom? Postiš li o kruhu i vodi? Kad postiš, zašto postiš? Koji te motiv vodi u postu?

Svatko tko je pokušao, zna da nije lako postiti. Naravno, misli se na strogi post, onaj o kruhu i vodi. Možda je zbog toga i govor o postu rijedak, a za njegovo izostavljanje srijedom i petkom uvijek se nađe razloga. Kad se netko ipak odluči postiti, traže se razni načini ublažavanja, poput nemrskih jela i ukusnih riba.

No, ne govori li izostavljanje posta – ali i njegovo ublažavanje – o njegovim stvarnim razlozima? Nije li post prijeko potreban upravo zato što se u čovjeku budi otpor prema njemu?

Od samog početka čovjek stoji između dvaju poziva: Ne uzmi i uzmi. Bog poziva čovjeka da se uči ne uzeti sve što poželi. „Sa svakoga stabla u vrtu slobodno jedi, ali sa stabla spoznaj dobro i zlo da nisi jeo! U onaj dan u koji s njega okusiš, zacijelo ćeš umrijeti!“ (Post 2,16-17) Razlog tog *ne jesti i ne uzeti* je život, a posljedica od *uzeti i jesti* je smrt.

Sotona pak uči suprotnom ponašanju: *Uzmi i jedi pa ćeš živjeti!* Adamu i Evi šapuće: *Uzmite pa ćete biti kao bogovi!* A Isusu će: *Ako si Bog, učini da ovo bude kruh!*

F. Hadjadj pronalazi odgovor na pitanje zašto je davao, koji je čisti duh, tj. nematerijalno biće, tako velikodušan prema čovjeku da mu savjetuje da uzme materijalne stvari: „Ta velikodušnost ima samo jedan cilj, a to je da nas može bolje uloviti: može nas imati putem naših imanja; može nas držati na uzici pomoću stvari, na koje smo vezani.“

Za Simone Weil sposobnost neuzimanja spasonosno je rješenje za čovječanstvo: „Može biti da porok, pokvarenost i zločin gotovo uvijek predstavljaju pokušaj čovjeka da pojede ljepotu, da pojede ono što bi trebalo samo gledati. Eva je to započela. Ako je ona time što je pojela onaj plod, prouzročila čovjekov pad, onda bi za spas čovječanstva bilo potrebno suprotno ponašanje, gledanje ploda bez da ga se jede.“

Postom, tj. neuzimanjem jela i drugih stvari, čovjek stječe sposobnost ostati slobodan. Za razliku od Adama i Eve koji su od smokvina lišća napravili sebi odjeću – simbol materijalnih stvari – čovjek se u postu uči „skidati odjeću“ i ostati gol kako se Sotona u borbi s njim ne bi mogao ni za što uhvatiti. Isus je u pustinji postio četrdeset dana. Ostao je „gol“, živeći od Očeve riječi. Zato je ostao slobodan kad je Sotona nudio „brda i doline“.

U današnjem vremenu, kada Sotona vrlo uspješno preko materijalnih stvari i brojnih drugih privlačnih ponuda navodi ljude na zamke, post je jedan od najboljih načina kako ih izbjeći. Korizma je idealna prilika za novi početak posta u tvom životu.

Obljetnica blagoslova međugorske župne crkve

Ove godine navršava se 49 godina od blagoslova župne crkve sv. Jakova u Međugorju. Nakon utemeljenja župe 1892. prva župna crkva, za ono vrijeme velika i lijepa, bila je dovršena 1897. godine. Zbog trusnoga tla na kojem je bila sagrađena, njezini su zidovi ubrzo počeli pucati, a cijelo zdanje tonuti, pa se odmah nakon Prvog svjetskog rata počelo misliti na gradnju nove crkve, na kojoj su radovi trajali od 1934. do 19. siječnja 1969., kada je i blagoslovljena. Crkva sv. Jakova danas je žarište i središte sakramentalnog i molitvenog života ne samo međugorskih župljana već i hodočasnika iz cijeloga svijeta.

Obred primanja i obećanja međugorske Frame

Na večernjoj svetoj misi u župnoj crkvi sv. Jakova, u nedjelju 21. siječnja, više od stotinu članova međugorske Franjevačke mladeži – Frame slavilo je obred primanja i obećanja pod geslom: „Da ljubav vaša sve više raste.“ Svetu misu je predslavio fra Antonio Šakota, duhovni asistent Frame Hercegovina, uz koncelebraciju fra Perice Ostojića, duhovnog asistenta Frame Međugorje i još 7 svećenika.

Šesnaesta godišnjica smrti fra Leonarda Oreča

U nedjelju, 21. siječnja 2018., navršava se 16 godina od smrti bivšega međugorskog župnika i osnivača vjersko-humanitarne organizacije „Međugorje-Mir“ fra Leonarda Oreča (Posuški Gradac, 1928. – Zagreb, 2002.). U Međugorju je fra Leonard služio od 1988. do 1991., a od toga je nešto više od godinu dana bio župnik. Tijekom te tri godine ostavio je neizbrisiv trag kao iskusan i mudar svećenik, te gorljiv širitelj Gospine poruke mira i pomirenja. Godine 1992. utemeljio je humanitarnu udruhu „Međugorje – Mir“ koja i danas djeluje. Od 1997. fra Leonard je djelovao u Generalnoj kuriji franjevačkoga reda u Rimu. Na toj službi bio je do srpnja 2001., kada ga je pogodila teška bolest. Upravo je tih dana bio proslavio svoju zlatnu misu – 50 godina svećeništva. Umro je u Zagrebu 21. siječnja 2002. Pokopan je 23. siječnja u Posušju.

Predstava „Sebet nas i naše dice“

Povodom obilježavanja 100. obljetnice kako je fra Didak Buntić odveo gladnu djecu iz Hercegovine u Slavoniju bratstvo svjetovnih franjevaca i framaša iz Širokog Brijega, u sjećanje na tu 1917. godinu, pripremilo je igrokaz o fra Didakovu životu i onome što se je tada događalo. Predstavu koja prikazuje djelić fra Didakova života napisala je prof. Mirela Lovrić.

Statistike za siječanj 2018.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 41 000 • Broj svećenika koncelebrana: 867 (27 dnevno)

Razgovor s prof. Milom Mamićem u povodu Svjetskog dana braka

U MEĐUGORJU SE BOŽJA RIJEČ BOLJE RAZUMIJE I ČUJE

SANJA PEHAR

Za Valentinovo i Svjetski dan braka Radiopostaja Mir, Međugorje, priredila je razgovor s prof. dr. Milom Mamićem iz Zadra. Kako je taj razgovor vrlo zanimljiv i aktualan, donosimo ga i u Glasniku mira.

Vi se nekoliko desetljeća bavite hrvatskim pravnim nazivljem i hrvatskim kršćanskim nazivljem. Bavite se i nazivima za ono što obično zovemo ženidba ili brak. Što Vi kao jezikoslovac terminolog kažete o tom svjetskom danu?

Nedavno sam za Glasnik mira napisao opsežan članak o sakramentu ženidbe ili braka. Imamo dakle danas dva naziva za lat. *matrimonium*, njem. *Ehe*. Svaki od njih ima svoj terminološki niz i zanimljivu povijest. Tako u vezi sa ženidba imamo: *ženidbeni (drug, družica /druga/, partner, partnerica, pravo, vez, sud ...)*, *muž, žena* itd. U vezi s *brak* imamo: *bračni (drug, družica /druga, partner, partnerica, stanje), bračnik, bračnica, suprug, supruga*. Od toga imamo i izvedenicu *izvanbračni* i, nažalost, složenicu *brakorazvodni*. Prema *suprug* i *supruga* nastali su na prvi mah nepotrebni nazivi *supružnik*, koji je i u jednini spolno neutralan, tj. označuje oba spola (npr. *nedužni supružnik*), pa je *supružnica* suvišno. Naziv *ženidba* i njezin niz vrlo su stari i čvrsto ukorijenjeni u hrvatskoj terminološkoj tradiciji. Neko vrijeme bili su gotovo jedini nazivi (druga polovica 19. stoljeća). Naziv *brak* i njegov niz uglavnom su bili u staroslavenskom i starohrvatskom jeziku, ali im je kontinuitet prekinut. Ti, staronovi nazivi ponovno se pojavljuju na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, vjerojatno pod (rusko)srpskim utjecajem. Nakon 1918. ti su nazivi (kao izrazito srpski) bili povlašteni i snažno prodiru u hrvatski pravni jezik. Oni potiskuju naziv *ženidba* i njemu odgovarajući niz. Hrvatski crkvenopravni jezik snažnije im se opirao nego građanskopravni.

Kakav je danas odnos između tih dvaju naziva i njihovih nizova? Kakav je odnos danas između naziva muž – žena, ženidbeni drug – ženidbena družica, ženidbeni partner – ženidbena partnerica i bračnik – bračnica, suprug – supruga, bračni drug – bračna družica, bračni partner – bračna partnerica, supružnik... ?

Prije nego na to odgovorim, postavim ču jedno lingvističko pitanje: Što muž ima straga, a žena sprijeda? Ne dajte se zbuniti! Pitanje je lingvističko. Točan odgovor je: ž. Meni je osobno naziv žena, pogotovo *moja draga žena* osjećajno punije, bliže nego službeno, hladno – *supruga*. Nazivi *muž – žena*, kao različite riječi) znače samo muško, odnosno žensko. Zato je i nastao naziv *ženidbeni drug*, koja i u jednini znači oboje, i muško i žensko. (Ne poželi tuđeg ženidbenog druga!) Ipak je sasvim prirodno da je nastala i izričitija riječ za ženski spol: *družica, druga*. *Drugarica* je otpjevala! Riječi *bračnik – bračnica* jedva su potvrđene. Umjesto njih pojavile su se staronove riječi *suprug – supruga*. Pored njih pojavljuje se i *bračni drug*, možda i *bračna družica*. Kao što *ženidbeni drug* može značiti mušku i žensku osobu, tako je i sveza *bračni drug* spolno neutralna, znači jedno i drugo. Par *suprug – supruga* znače samo muško, odnosno samo žensko. Riječ *suprug* u množini može označivati i samo muške i zajedno muške i ženske osobe. Zato se je i pojavila riječ *supružnik* (npr. *nedužni supružnik*) prema lat. *coniux (coniux inocens)* koja je spolno neutralna, te i u jednini znači mušku i žensku osobu. Uostalom, ženidbeni su drugovi izjednačeni u pravima i dužnostima, pa isticanje spola ili roda nije bitno. U tom kontekstu predviđam da naziv *supružnik* ima velike izgleda da će prevladati.

Kako je i u jeziku ekonomičnost vrlo važna, može se očekivati da će kraći nazivi potisnuti duže, jednočlani – dvočlane. Vjerojatno će *brak* potisnuti *ženidbu*, pridjev *bračni* potisnuti *ženidbeni*, spolno neutralni naziv *supružnik* potisnut će *ženidbenog* ili *bračnog druga*. Sveze *ženidbeni partner – ženidbena partnerica* i *bračni partner – bračna partnerica*, pa i njihove hrvatske jednakovrijednosne inačice sa *suputnik – suputnica*, uglavnom se oslobađaju atributa *ženidbeni* ili *bračni* i dobivaju atribut *životni* odričući se *ženidbe* ili *braka* kao ustanove, prem-

da žive zajedno. To se je nekad zvalo *divlji brak*, zatim *izvanbračna zajednica*, a sad je to *životno partnerstvo*. Oni su premoderni pa im ni *sputništvo* ne treba.

Tek ste nam sad odgovorili na prvo pitanje. Sad nam je jasno zašto je Svjetski dan braka.

I da i ne! Naziv *ženidba* u vezi je s glagolom *ženiti se* i kao glagolska imenica snažno ističe sam čin, događaj – *ženjenje*. Osim toga, muškarci (momci) se žene, a žene (djevojke) se udaju. A ljudi se žene kad hoće, sklapaju ženidbu, brak kad god hoće i s kim hoće. Ne mora to biti na Svjetski dan ženidbe. Sve to vrijedi i za brak. Ne mora to biti na Svjetski dan braka.

Ipak kratkoća riječi *brak* i *bračni* pridonosi njihovoj prevlasti.

Međugorje je posebno mjesto. Kao da se tu Božja riječ bolje razumije i čuje, kao da se Marijine poruke i poticaji bolje primaju. Uvijek smo zahvalni Bogu što smo mogli sudjelovati na Seminaru i gotovo mladenački koračati po kamenitom i klizavom Križevcu i Brdu ukazanja. Bog nam daje dovoljno snage za svaki dan.

Vi spominjete i riječ jaram, zapreg, spregu. Kakve to veze ima sa sakramentom ženidbe ili braka?

Ima, ima! Naše staronove riječi *suprug – supruga* imaju korijen koji znači *spregu, zapreg, jaram*, a prefiks *su-* označuje zajednost, složnost. To vrijedi i za novotvorenicu *supružnik*. Nasmijao sam se kad sam otkrio da se i u latinskoj jednakovrijednici i prethodnici te riječi *coniux (gen. coniugis)* također krije lat. riječ *iugum (= jaram)*. To je, naravno, figurativno. Izvršna metafora. Sjetimo se Isusovih riječi: „...jer jaram je moj sladak a breme moje lako.“ (Mt 11,28-30). Ženidba je nešto sveto u Božjem planu. To je sakrament. Vidljivi znak kojim dobivamo nevidljivu milost. Isus je s nama. On se raduje s nama. S njim nositi „jaram“ ženidbe puno je lakše i uspješnije.

Vratimo se sad Svjetskom danu braka. Koji je njegov smisao?

Zamisao o obilježavanju dana braka započela je u Luisiani, SAD, 1981. godine, kada su bračni parovi potaknuli gradonačelnika, guvernera i biskupa da proglasi Valentinovo danom „vjere u brak“. Obilježavanje je naišlo na veliki odaziv, a zamisao je predstavljena i nacionalnom vodstvu Bračnih susreta, koje ga je rado prihvatilo. Godine 1983. uveden je naziv „Svjetski dan braka“ s namjerom da se svake godine diljem svijeta obilježava druge nedjelje u veljači.

Puno je ljudi koji se teško odlučuju ili se uopće ne odlučuju za brak. Puno je ljudi koji žive u braku, ali kao

dvoje stranaca. Zato braku treba vratiti njegovo dostojanstvo, njegovu svetost, sakramentalnost, njegovu duhovno bogatstvo, životnu radost, puninu. To je bila želja Bračnih susreta, duhovnog pokreta koji je nastao u SAD-u. Papa Ivan Pavao II. podijelio je 1993. godine svoj apostolski blagoslov Svjetskom danu braka. Simbol Svjetskog dana braka govori o poslanju i vrijednostima koje zastupa. Muž i žena su simbolično predstavljene kao dvije svijee, podsjećajući da su kao bračni par pozvani da budu svjetlo u svijetu. Par je spojen srcem koje pokazuje da je ljubav snaga koja čuva bračno jedinstvo, pojačava spremnost za darivanje života te nadahnjuje druge na vjernost i jedinstvo. Kao misao vodilja SDB-a odabrane su riječi „Ljubite jedni druge“. Ta Isusova zapovijed ljubavi zapisana je u 15. poglavlju Ivanova evanđelja (usp. Iv 15,12). Ona na jednostavan, ali izazovan način govori o tome kako naš nebeski Otac želi da živimo. Ljubiti odnosno voljeti jedno drugo je svakodnevna odluka – jednostavna, ali zahtjevnja.

Kakav je odjek toga u Hrvatskoj i širem okružju?

Svjetski dan braka obilježava se diljem svijeta, a u nekim zemljama čak i tjedan dana. Posvećen je bračnom paru – mužu i ženi kao stupu obitelji. Ideja obilježavanja toga dana kao dobra stvar brzo se proširila. Sve što je dobro mora brzo doći i u Hrvatsku. Svjetski dan braka nastao je nekako pod okriljem Bračnih susreta, pa se je s tim duhovnim pokretom prihvaćao i širio po svijetu. U prosincu prošle godine u Splitu je proslavljena 40. obljetnica Hrvatske zajednice Bračnih susreta i predstavljena monografija o tom p. Tončija Trstenjaka, koji je bio uz Zajednicu od samih početaka.

Znadete li nešto više o Hrvatskoj zajednici Bračnih susreta i njezinoj djelatnosti? Možete li reći malo više o njoj i preporučiti je drugima?

Provjereno dobro! Prije nekoliko godina otišao sam sa ženom za godišnjicu braka na tzv. originalni vikend u Franjevački samostan u Kraju na otoku Pašmanu. Bila nam je to izvrsna duhovna obnova, osvježenje, i puno više od toga. Bili smo oduševljeni. Shvatio sam da nije bilo slučajno da sam u Zagrebu od toliko

...braku treba vratiti njegovo dostojanstvo, njegovu svetost, sakramentalnost, njegovo duhovno bogatstvo, životnu radost, puninu.

djevojaka s kojima sam studirao odabrao baš djevojku iz svojega sela i ona mene. Dobili smo poticaj da u Božjem svjetlu pogledamo cijeli svoj život i koliko je Bog bio s nama i u nama i kad toga nismo bili svjesni jer nas on ljubi, jer je zainteresiran

za nas. On je onaj pravi, nepresušni izvor duhovne snage, milosti, radosti. Sigurni smo da bi to mnogim bračnim parovima bilo spasonosno, donijelo duhovnu svježinu, radost, zadovoljstvo u njihovu zajedničkom životu. Velika je stvar shvatiti da je to nešto sveto, u Božjem planu. „Neka sunce ne zađe nad vašom srdžbom!“ – nije Pavao rekao samo Efežanima (Ef 4,26). To je lijek svakom bračnom paru u nekontroliranoj srdžbi. Ta Pavlova preporuka, zatim: „Oprost, nisam te dobro razumio, nisam te želio uvrijediti. Ti znaš da te ljubim, volim, poštuju.“ Sve to iz dubine srca ozdravlja bračne odnose i olakšava zajednički život. Osobito se ističe važnost razgovora, dijaloga za otklanjanje nesporazuma. Često jedno čuje što drugo nije reklo, a ne čuje ono što je drugo stvarno reklo. Zajednica djeluje na svjetskoj, europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini. Tzv. originalne vikende organizira tročlani tim, u kojem je iskusni bračni par i jedan svećenik koji je uključen i zainteresiran za Zajednicu. To su vrhunski ljudi. Znam da su mnogima promijenili život. Neki su nevjenčano živjeli, a kad su shvatili svetost sakramenta ženidbe, brzo su se vjenčali i postali glasnici životne radosti i ljepote. Svima bih to od srca preporučio.

Vi ste bili više puta i u Međugorju na Međunarodnom seminaru za bračne parove. Što Vas potiče na to?

Osjetim jednostavno potrebu za duhovnom obnovom. I uvijek dobijem puno više od toga. Međugorje je posebno mjesto. Kao da se tu Božja riječ bolje razumije i čuje, kao da se Marijine poruke i poticaji bolje primaju. Uvijek smo zahvalni Bogu što smo mogli sudjelovati na Seminaru i gotovo mladenački koračati po kamenitom i klizavom Križevcu i Brdu ukazanja. Bog nam daje dovoljno snage za svaki dan

Po svemu se vidi da ste Vi sretan čovjek i da ste silno zaljubljeni u svoju ženu. U čemu je tajna?

Točno je jedno i drugo. Oženio sam se i željno postao otac kao student. Gazdarica mi je rekla: „Mile, prije štalicu, pa onda kravicu!“ Nisam je poslušao, i dobro je da nisam. Nismo se bojali života. Od prve plaće uz posudbu kupili smo gradilište i

sagradili kuću. Živjeli smo u srcu kajkavštine (Sveti Ivan Zelina) i godinu prije Oluje otišli smo u Zadar i bili podstanari. Nakon nekoliko godina kupili smo veliku opustošenu kuću i s teškom mukom pretvorili je u Školu hrvatskoga jezika, koja ovo ljeto slavi dvadesetu obljetnicu.

Što biste poručili mladima i starijima za Svjetski dan braka?

Ja sam samo jedno sretno Božje stvorenje. Sveto pismo je Božje ljubavno pismo svakom čovjeku. Gospine poruke su poslone svoj dječici svijeta. Slušajmo ih! U Svetom pismu ima 366 puta: Ne boj se! Ne bojte se! I za prijestupnu godinu. Bog vas blagoslovi! Hrabro naprijed!

Stjecajem ratnih okolnosti prof. Mile Mamić rodio se u Santa Maria di Leuca, u Italiji, 1944., ali Lišane u Ravnim kotarima smatra svojim rodnim mjestom, gdje je završio osnovnu školu. U Sinju je završio franjevačku klasičnu gimnaziju, a na Filozofskom fakultetu u Zagrebu studij hrvatskoga jezika i književnosti, te latinskoga jezika i rimske književnosti, gdje je magistrirao i doktorirao. Radio je u Institutu za hrvatski jezik u Zagrebu, na Sveučilištu u Zadru i nekoliko godina na stranim sveučilištima. Dugo je bio vanjski suradnik Kroatistike u Mostaru. Održao je mnoštvo stručnih predavanja u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i po svijetu. Autor je brojnih knjiga, znanstvenih i stručnih radova (*Jezični savjeti, Hrvatsko pravno nazivlje, Hrvatsko kršćansko nazivlje* itd.). Bio je dva desetljeća urednik časopisa Jezik. Voditelj je Škole hrvatskoga jezika LIN-CRO (LINGUA CROATICA) u Zadru, koja ove godine slavi 20 godina djelovanja. Dobio je državnu nagradu za znanost. U mirovini je, ali ne miruje. Oduševljeni je kršćanin, znanstvenik i obiteljski čovjek. Suradnik je HKR-a, Radiopostaje Mir, Međugorje, i već tri godine kolumnist Glasnika mira u Međugorju (*Hrvatsko kršćansko nazivlje*). Zacijelo je najbolji stručnjak za hrvatsko ženidbeno, bračno i obiteljsko nazivlje. I zato je naš gost.

FRA JOSIP MARCELIĆ

„Otac Josip bio je duhovnik našega grada Splita. Nije se rodio u Splitu, ali bio je pravi Splitsčanin. Nije se dao iz njega jer da je otišao, naš grad i naša Crkva bili bi siromašniji“, rekao je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodeći misu zadušnicu za fra Josipa Marcelića u subotu, 27. siječnja u crkvi sv. Obitelji na splitskom Sukošanju. Misi zadušnici prethodili su sprovodni obredi na splitskom groblju Lovrinac na kojem je sudjelovalo pedesetak svećenika, brojne redovnice i vjernici laici.

IVAN UGRIN

Fra Josip Marcelić, redovnik i svećenik Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša iz samostana sv. Josipa u Splitu, umirovljeni docent pri Katedri povijesti kršćanske literature i kršćanskoga nauka na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu, poslao je kratke boleti i nemoći umro je u subotu 20. siječnja u kliničkom bolničkom centru na Križinama u Splitu, u 89. godini života, 71. godini redovništva i 65. godini svećeničke službe.

Fra Josip Marcelić, krsnim imenom Ivan, rođen je u Preku na otoku Ugljanu 31. prosinca 1929. Osnovnu školu završio je u rodnome mjestu, a klasičnu gimnaziju u Splitu 1948. Filozofsko-teološki studij završio je na Visokoj teološkoj školi u Splitu 1954.

Za svećenika je zaređen 1953., također u Splitu. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu je diplomirao (1956.) i magistrirao (1957.). Na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu doktorirao je dogmatsku teologiju (1966.), magistrirao iz filozofije (1967.) te se specijalizirao iz moralne teologije (AccademiaAlfonsiana, 1969.-1971.) Doktorska disertacija *Ecclesia Sponsa* objavljena mu je 1967. u Rimu. Od 1971. dugogodišnji je profesor, višekratni rektor i vicedirektor na Teologiji (sada KBF) u Splitu.

I poslije završetka djelovanja na KBF-u u Splitu (2000.) ostao je vrlo aktivan u teološkom i pastoralnom radu kao pisac, prevoditelj, propovjednik, ispovjednik i duhovni savjetnik putem sudjelovanja u medijima i u svagdašnjim pastoralno-duhovnim susretima i razgovorima s mnogim ljudima, osobito onima kojima je bila potrebna utjeha, savjet i pomoć, u samostanu sv. Josipa u Splitu, sve do posljednjih dana svoga dugog i plodnog života.

Suosnivač je, prevoditelj i pisac knjiga u nizu „Duh i voda“ Obnove u

Duhu, proučavao je Torinsko platno, ukazanja Gospe Guadalupske i život Arškog župnika. Objavio je knjige o tim temama: Torinsko platno; Znanost i vjera; Gospa Guadalupska – Aheropita; Arški župnik i nova evangelizacija. Napisao je scenarij za istoimene filmove: Torinsko platno (2002.), Gospa Guadalupska (2010.), Arški župnik (2012.)

Fra Josip je bio jako pobožan Blaženoj Djevici Mariji. Bio je poznat i kao karizmatik i egzorcist. Svjedočio je jednom zgodom, uzimajući u obzir svoje i slučajeve drugih egzorcista koje je godinama proučavao, kako se Sotona više od Isusa Krista boji Majke Božje. Jednom prilikom kroz opsjednutu ženu nečastivi je rekao: „Ma što će mi ona suknja zapovijedati!“ – Kronicu posebno ne voli, pa zato svima u obrani od zloduha preporučujem da je redovito mole – kazao je istom prilikom fra Josip, koji je više puta vršio egzorcizam. „Nije me strah raditi egzorcizam. Znam da mi davo ništa ne može i da se boji molitvi, a najviše Gospe“, rekao je Marcelić o svom iskustvu s opsjednutima.

Ono po čemu će ga se posebno pamti biti bilo je fra Josipovo istraživanje Torinskog platna, u kojem je nakon pokopa bilo umotano Kristovo mrtvo tijelo.

„Nove tehnologije su potkrijepile tvrdnje o autentičnosti Platna i to je znak ljudima 20. i 21. stoljeća. Što tehnika više napreduje, sve je više dokaza da je u platno zaista bilo umotano Isusovo tijelo. Ranije se nikako nije moglo utvrditi išta slično, poput 3D projekcije, medicinskih i botaničkih analiza, golemih uvećanja mikroskopskih detalja...“, govorio je o Platnu fra Josip, ali također i ustvrdio: „Za kršćansku vjeru nije presudno pitanje autentičnosti Torinskog platna. Ipak, ono upućuje da je nešto takvo moguće. Lik Razapetoga na Platnu je neprotumačiv, time ne dokazuje Isusovo uskrsnuće, nego upućuje na novu stvarnost koja nadilazi znanost, i tek vjera nam svjedoči o Isusovu uskrsnuću. Uskrsnuće se ne može dokazati nikakvim instrumentima, budući da se radi o nekoj drugoj dimenziji postojanja, o samom pitanju smisla ljudskog života i nadživota.“

U tom je duhu nadbiskup Barišić zaključio svoju propovijed na misi zadušnici za Marcelića: „Sam je bio prijevod lica Božjega milosrđa Isusa Krista. Vjerujem da ćemo ga s distance još više otkrivati i da će nam otac Josip na svoj način iz nebeske perspektive govoriti.“

Među brojnim svojim zaduženjima Marcelić je bio i član Komisije Biskupske konferencije BKJ koja je koncem osamdesetih prošlog stoljeća istraživala ukazanja u Međugorju. Iako smo se od ranije poznavali, jer mi je bio profesor na Teologiji u Splitu, u tom sam razdoblju upoznao fra Josipa kao mudrog, staloženog i objektivnog svećenika i teologa koji je u svemu tražio prst Božji, pa tako i u onome što se događalo u Međugorju. Više puta sam ga vozio zajedno s don Petrom Šolićem, također članom te iste Komisije, u Međugorje i druga hercegovačka mjesta, gdje su se susretali i razgovarali s vidiocima i drugim svjedocima ukazanja. Zahvaljujući zalaganju osobito njih dvojice, Biskupska konferencija je 10. travnja 1991. donijela tzv. Zadarsku izjavu po kojoj su odobrena privatna hodočašća vjernika u Međugorje te pastoralna skrb za njih. Fra Josip Marcelić je 1995. godine napisao svoj biblijsko-povijesni osvrt pod naslovom „Uloga vidjelaca“, koji se pod rubrikom Duhovnost, odnosno Teološka promišljanja, i danas nalazi na službenom portalu župe Međugorje. Među ostalim, bio je i povremeni suradnik Glasnika mira.

STVORENI ZA NEBESKE STVARI

Svaki korak u novu kalendarsku godinu uvijek je podsjetnik na neumitnost prolaznosti. Ovdje na zemlji nema ničeg stalnog. Kao što davno reče Semplicije iz Cilicije: PANTA REI – „sve teče“! O toj prolaznosti, suprotnostima unutar čovjeka i o toj vječnoj napetosti između stvarnog i duhovnog svijeta pisali su mnogi filozofi i umjetnici. U svojoj knjizi *Književnost i duhovnost* Matija Grgat piše: *Moramo se trgnuti i prisjetiti onoga što su znali ljudi svih kultura i civilizacija: život nije ono što dohvaćamo svojim osjetilima, čovjek nije samo tijelo koje vidimo i osjećamo; život i čovjek jesu tajna čije niti rasplećemo, ali dubine ne dokučujemo. Bića smo u kojima proturječja teže za skladom: duh i materija, misao i osjećaj, srce i um, vjera i razum. Umjetnost od početka o tome svjedoči.*

Ovome na neki način, ali drugim riječima govori i Gospa u svojoj zadnjoj poruci od 25. siječnja 2018.: „Tražite, dječice, iznad svega Boga i Božje stvari, a ostavite zemlji zemaljske, jer Sotona vas privlači prašini i grijehu. Vi ste pozvani na svetost i stvoreni za nebo. Zato, tražite nebo i nebeske stvari.“ Mi ljudi smo dakle stvoreni za više ili nebeske duhovne razine. Okaljano grijehom, zemaljsko tijelo kao i duh svijeta i Sotonin duh teže tomu da nas prikuju u prizemnost zemaljske prašine. Ukoliko se želimo izdići prema gore, moramo tražiti sredstva koja nas otvaraju za nebeske stvari. I to trebaju biti stvari koje nas inspiriraju i nadahnjuju. Najvažniji su svakako molitva, post, sv. misa i ostali sakramenti, čitanje Božje riječi, ali isto tako važna je i duhovna uzvišenost zvučnog i materijalnog prostora u kojem se nalazimo. A to spada u domenu umjetnosti.

O važnosti duhovnosti u umjetnosti pisao je veliki ruski umjetnik Vasilij Kandinsky u svom ogledu *O duhovnom u umjetnosti* (objavljenom 1912.) Na njega je naime imala presudan utjecaj filozofija pravoslavne ikonografije koja pridaje veliku važnost posvećenom stanju samog ikonografa prilikom izrade ikone (obavezan post i molitva tijekom stvaranja). Kandinsky je tako razumio da je DUHOVNO, PROČIŠĆENO STANJE STVARAOCA – temeljno polazište stvaranja.

Za Kandinskog je smisao umjetnosti PRODUHOVITI ČOVJEKA, pa stoga polaže veliku pažnju na samu osobu umjetnika o kojoj piše: „Umjetnik, ovisno o tome kakva je osoba, ima svoju vibraciju. Svjesno ili nesvjesno on ju utiskuje u svoje djelo, udahnuje svoju dušu. Promatraču se djelo može svidjeti ili ne, ovisno o tome kako je na njega djelo djelovalo, tj. kako je djelo „osjetio“. Je li s njim rezoniralo ili ne, tj. jesu li djelo (umjetnik) i gledatelj na istoj valnoj duljini? Kako duša ne bi ogrubjela, još dublje pala u svijet materije (videći ga kao jedini konačni) potrebna joj je umjetnost da je uzdigne. Potrebni su nam umjetnici kao proroci koji će nas buditi, podsjećati na našu pravu (duhovnu) prirodu.“ (usp. str. 141)

„A u razdobljima u kojima je duša omamljena i zapuštena materijalističkim nazorima, bezvjerjem i iz njih proizašlim praktičnim težnjama počinje se smatrati da 'čista' umjetnost nije dana ljudima zbog osobitih svrha, nego bez razloga, da umjetnost postoji samo zbog umjetnosti (l'art pour l'art).“ (usp. str.217) U takvoj situaciji umjetnik „treba pokušati promijeniti stanje, priznavajući dužnost prema umjetnosti i prema samome sebi – ne smatrajući se gospodarom situacije, nego slugom viših ciljeva, kojih su obveze precizne, velike i svete. Mora odgajati sebe, udubiti se u vlastitu dušu, njegovati je i razvijati, kako bi svojim vanjskim talentom imao što zaodjenuti – da ne bude poput izgubljene rukavice neke nepoznate ruke, njezina prazna, beskorisna ljuska. Umjetnik mora imati što reći, jer najveća zadaća nije ovladavanje

PAULA TOMIĆ

oblikom, nego prilagodba oblika sadržaju.“ (usp. str. 218)

Zbog čega ovo pišem i citiram? Zbog toga što nažalost današnja suvremena umjetnost i arhitektura, a često i naša sakralna umjetnost gubi smisao za duhovnu stvarnost. Još bolje rečeno, duhovna stvarnost u svakoj umjetnosti postoji jer iz svoje duše i svoga stanja svaki umjetnik stvara – ali postaje upitno iz kojeg duha se određeno umjetničko djelo rađa. U svjetovnoj umjetnosti svjedoci smo poplave agresije, ništavila, nihilizma, destrukcije... Već sami ovi pridjevi dočaravaju od kojeg duha su nadahnuća proizašla. Nažalost, nerijetko smo svjedoci da se to događa i u sakralnoj umjetnosti koja bi upravo trebala imati zadatak da čovjeka uzdiže na više razine duha, na one razine svetosti i čistoće iz kojih je nadahnuće proizašlo. To je naravno nemoguće ukoliko je duša umjetnika zatrovana prizemnim stvarima afirmacije, uspjeha i moći, te svjetske kulture. Onda nam se pod sakralnu umjetnost podmeću razne moderne futurističke građevine, pod kiparstvo različite poganske i apstraktne forme, pod slikarstvo ružne iskrivljenosti svetih likova ili nažalost i samog lica Kristova koji bi trebao biti „najljepši od ljudskih sinova!“

Mislim da ljudi iz Crkve kao naručitelji sakralnih objekata i umjetničkih djela trebaju biti puno pažljiviji u odabiru umjetnika kojima će povjeriti određene zadatke prilikom gradnje ili uređivanja sakralnih prostora. Sakralnu umjetnost ne može raditi čovjek koji nije u sebi pročišćen i duhovan. Onako kako su bili pravoslavni ikonografi. Ukoliko je želja donijeti pred vjernike umjetnička djela čije će duhovne vibracije podići čovjeka na još više razine duha prema Stvoritelju, koja će ga otvarati za duhovnu stvarnost – onda se moraju birati umjetnici koji će nas kao proroci buditi i podsjećati na našu pravu (nebesku) prirodu. A da bi to mogli, moraju je i sami živjeti.

Sveti Franjo, iako sam najveći siromašak i pokornik, i te kako je znao cijeniti umjetnost i ljepotu kad se ona koristila u svrhu izricanja hvale i slave savršenosti Trojedinog Boga. Posebno je to vidljivo u molitvi – himnu POHVALE BOGU koji je napisao nakon što je na La Verni dobio stigme, a u kojem, nabrajajući razne Božje karakteristike kaže: „Ti si mudrost, ti si poniznost, ti si ufanje, ti si ljepota...“ Baš kao što kaže fra Bernardin Škunca, sv. Franjo je bio patnik i slavljemik Božje ljubavi, ali i pokazatelj, skladatelj Božje ljepote. U svojim susretima s Raspetim (u crkvi san Damiano i na La Verni), sv. Franjo je duboko u srcu iskusio koliko su patnja i bol istovjetni s istinskom ljepotom. Iz tog iskustva Božje ljepote on je zato za uređenje oltara i svetohraništa uvijek želio ono najvrjednije i najljepše. On nam i danas može poslužiti kao primjer. Graditi i stvarati ono najljepše za Boga i Bogu u čast, a ne na našu ljudsku slavu i komotnost. Kada bi svi više rasli u Franjinu duhu, onda bi i naša sakralna umjetnost i naš život bili više odraz posvemašnje jednostavnosti urešene ljepotom ljubavi!

**UKOLIKO SE ŽELIMO
IZDIĆI PREMA GORE,
MORAMO TRAŽITI
SREDSTVA KOJA
NAS OTVARAJU ZA
NEBESKE STVARI.
I TO TREBAJU
BITI STVARI KOJE
NAS INSPIRIRAJU
I NADAHNUJU.
NAJVAŽNIJI
SU SVAKAKO
MOLITVA, POST,
SV. MISA I OSTALI
SAKRAMENTI,
ČITANJE BOŽJE
RIJEČI, ALI ISTO
TAKO VAŽNA
JE I DUHOVNA
UZVIŠENOST
ZVUČNOG I
MATERIJALNOG
PROSTORA U KOJEM
SE NALAZIMO. A TO
SPADA U DOMENU
UMJETNOSTI.**

Prije desetak godina bilo je nezamislivo da će se brak i obitelj toliko napadati. Istina o braku i Božjem naumu o čovjeku danas se pokušava na različite načine iskriviti, umanjiti njezina ljepota i istisnuti iz svijesti ljudi činjenica da je baš svatko od nas ljudi neizmjerljivo vrijedan u Božjim očima i da nas, bez obzira na naše mane, pogriješke i granice, Bog bezuvjetno i potpuno ljubi. I da je upravo u toj istoj ljubavi dizajnirao za nas brak ne kao tek neku običnu zajednicu muškarca i žene, već je brak uzdignuo na razinu sakramenta! I ta zajednica tako postaje kolijevka života, najljepša škola ljubavi, međusobnog darivanja, 'teretana' za postizanje svetosti. Kako je ovo zapravo veličanstveno!

Naglasiti koliki je dar i blagoslov svaki brak. Zajedno smo uvijek jači i jedni drugima ohrabrenje. Prve godine su bračni parovi pomalo sramežljivo i s nelagodom, držeći se za ruke, obnovili bračne zavjete. Kao da nam je svima, nakon tolikih godina braka, postalo nekako čudno iskazati jedno drugome taj jednostavan znak ljubavi, primiti se za ruke! A to je zapravo tako lijepo i potrebno! Već slijedeće godine ih je mnogo više sudjelovalo u obilježavanju Dana braka. Ovo je jako lijep način da se kao zajednica vjernika ne samo podsjetimo onih predivnih trenutaka našeg vjenčanja, kad smo na

...vas potičem da i vi u svojoj župi potaknete obilježavanje Dana braka. Ovime ne samo da dajete svjedočanstvo o ljepoti i važnosti braka već i zaista obnavljate blagoslov za vaš brak i obitelj.

fra Slavko Barbarić

Slavite misu srcem

SVJETSKI DAN BRAKA

MIRTA MILETIĆ

RAZNI 'UČITELJI' POKUŠAVAJU RASČOČITI OSNOVNU JEDINICU DRUŠTVA, OBITELJ.

Pokušavaju nam, pod krinkom lažne slobode, predstaviti brak kao 'tamnicu', kao instituciju koja nam puno više oduzima negoli daje, kako bi opravdali drugačije 'slobodne' oblike zajedničkog života bez odgovornosti, bez žrtve, bez potpunog i iskrenog predanja. No, moje iskustvo braka je u potpunoj suprotnosti s takvim iskrivljenim slikama. Unazad šesnaest godina braka s mojim suprugom iskusila sam da su upravo brak i obitelj koju smo zasnovali prostor moje najveće slobode. Isus kad govori o slobodi, uči nas da je prava sloboda kad smo oslobođeni od ropstva grijeha. Kad se naše srce oslobodi sebičnosti, vrćenja oko samih sebe i kad postane slobodno ljubiti, služiti, davati se bližnjima – tada smo zaista slobodni!

Brak je Božji dar, lijek za našu sebičnost i taštinu. Brak je svojevrсна 'tamna noć', jer potpuno umiremo sebi i okrećemo se drugima. Svoje

vrijeme i snagu dajemo drugima. To izlaženje iz sebe boli i nije jednostavno. Naizgled se čini da je ugodnija sebičnost i samoživost, no svaki onaj tko je uspio koračati putem nesebičnog darivanja, zasigurno je otkrio istinsku radost. Brak je i vjernost „dok nas smrt ne rastavi“. Obećajem ti vjernost i onda kada više nisi mlad i zdrav, kada me tvoje mane jako smetaju ili kada ponekad ne vidim smisao svemu. Brak je odricanje, ali i 'stostruko' primanje za sve što darujemo ili čega se odrekneмо da bismo stvorili više prostora za darivanje. Brak je dar Neba! Upravo radi tolikih pokušaja da se zatamni ovo Božje remek-djelo potrebno je današnjem svijetu naše živo svjedočanstvo braka i obitelji.

Zbog toga me posebno raduje veljača. Ona je posebna zbog Svjetskog dana braka koji se obilježava druge nedjelje u veljači. Ideja o obilježavanju Dana braka krenula je u Luisiani, SAD, 1981. godine. Nekolicina bračnih parova potaknula je guver-

nera, gradonačelnika i biskupa da Valentinovo proglasi danom 'vjere u brak'. Obilježavanje ovog Dana naišlo je na velik odaziv te je 1983. godine uveden naziv Svjetski dan braka s namjerom da se svake godine diljem svijeta obilježava druge nedjelje u veljači. Sveti Ivan Pavao II. podijelio je 1993. godine svoj apostolski blagoslov Svjetskom danu braka, a inicijativa se iz godine u godinu nastavila širiti u sve više zemalja. Kao misao vodilja Svjetskog dana braka odabrane su riječi iz Ivanova evanđelja, „Ljubite jedni druge“. U Hrvatskoj se Dan braka obilježava od 2009. godine prigodnim euharistijskim slavljinama za vrijeme kojih parovi svečano obnavljaju bračne zavjete.

Svjetski dan braka prekrasna je prilika da se u župama organizira obnova bračnih zavjeta. Prije dvije godine pokrenuli smo u našoj župi obilježavanje Dana braka. Osjećali smo potrebu braku dati važnost i ohrabriti supružnike u svakodnevnim izazovima bračnog života.

oltaru pred Gospodinom obećali jedno drugome vjernost i sklopili brak, da zahvalimo na tom daru, već i da našoj djeci posvjedočimo koliko nam je taj brak važan.

Mi se u našoj obitelji uoči tog dana svi zajedno prisjećamo dana našeg vjenčanja. Djeca vole pogledati i snimku vjenčanja, a posebno nas raduje prelistavanje obiteljskih foto albuma. Prepričavamo zgrade iz tog dijela naših života, kako smo se upoznali, kako smo 'prohodali'. Naša djeca gotovo ne mogu vjerovati da u vrijeme kad smo se upoznali zapravo nije bilo ni mobitela ni društvenih mreža na kojima oni danas komuniciraju sa svojim prijateljima. Tko zna gdje će oni upoznati ljubav svog života. Mi smo se upoznali unutar zajednice mladih u našoj župi i to je svakako uvelike pomoglo i olakšalo izgradnju našeg odnosa, ali i stvorilo temelje na kojima smo gradili naš zajednički život i obitelj. Ako smo molili zajedno već tada, u zajednici, onda nije bilo nikakvih problema da se ta molitva nastavi i u braku. Uvjeren sam da je puno jednostavnije pronaći muža u okruženju u kojem su jasno postavljena očekivanja, vrijednosti, smjer kojim želimo ići kroz život. U okviru jedne takve zajednice brzo se pokažu karakteri, osobnosti, tko smo i kakvi smo zaista. Nema skrivanja.

Zato vas potičem da i vi u svojoj župi potaknete obilježavanje Dana braka. Ovime ne samo da dajete svjedočanstvo o ljepoti i važnosti braka već i zaista obnavljate blagoslov za vaš brak i obitelj. Također, važno je poticati okupljanja bračnih parova i obitelji, podjelu iskustava, različite susrete na kojima možemo upoznati ljepotu i bogatstvo naše vjere. Vjerujem da je ovo veliki blagoslov za naše obitelji i prilika da svi zajedno osjetimo kako su brak i obitelj predivan dar. Neka vas u tome prati zagovor naše Majke, Kraljice Mira!

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

STRATEGIJE NAPADA NA BRAK I OBITELJ

KREŠIMIR MILETIĆ

U posljednje vrijeme svjedoci smo vrlo agresivnih napada na osobe koje se u javnom djelovanju suprotstavljaju nametanju rodne ideologije i koje promiču vrijednosti braka, obitelji i zaštite dostojanstva ljudske osobe od začeca do prirodne smrti. Čak se može primijetiti da su najokrutnije medijske hajke i napadi bili upravljani prema ženama (Željka Markić, Judith Riesman, Karolina Vidović Krišto, Marijana Petir, sestre Husar, Blanka Vlašić, Nina Badrić, Jaga Stojak, Anela Todorić...).

Važno je razumjeti da je strategija nametanja i infiltracije rodne ideologije planiran i dugoročan proces u kojem se koriste različite metode psiholoških i marketinških manipulacija.

Da bi se lakše razumjelo zašto je tomu tako, kao i razumjelo da se radi o prokušanim taktikama koje svoje korijene nemaju na ovim prostorima, vrijedi pročitati izvrsnu analizu koju je napravio Paul E. Rondeau u svom radu *Selling Homosexuality To America*, u kojem autor u potpunosti razotkriva i analizira strategiju gay lobija koju su prvi javno objavili 1988. Marshall Kirk i Hunter Madsen

Prvi korak strategije je postići **desenzibilizaciju građana**. Ovaj korak autori opisuju kao sve češći i glasniji govor u javnosti o homoseksualnosti. Kontinuiranom poplavom homoseksualnih promotivnih sadržaja upakiranih u što je moguće manje odbojnom obliku (filmovi, serije, prikazivanje poznatih povijesnih osoba kao homoseksualaca itd.) planirano je postizanje efekta koji najbolje opisuju sami autori u rečenici: *Ako Amerikanci ne će moći zaustaviti tuš, s vremenom će se naviknuti biti mokri*. Plan je bio do te mjere 'bombardirati' javnost ovom temom dok se ne postigne efekt zamora, dok prosječan

guće je prepoznati i u rečenicama u javnom i političkom prostoru koje su se pojavile nakon 'tuširanja' provedenog u Hrvatskoj, poput 'Nemojmo više o svjetonazoru' i slično, kako se radi o temama koje skreću s 'pravih' problema, što zapravo potvrđuje da je ova faza strategije, barem kod jednog dijela građana, urodila plodom. Autori doslovno objašnjavaju kako će se kroz serije, 'sapunice', filmove i općenito televiziju lako penetrirati u domaćinstva.

Autori navode i strategiju kako se suprotstaviti 'konzervativnim crkvama', koje se identificiraju radi svog utjecaja na vjernike kao praktički glavna smetnja. *Postoje samo dvije stvari koje možemo učiniti kako bi se zbunjivala homofobija istinskih vjernika. Prvo, možemo koristiti razgovor u 'zamućenim vodama'. To znači objavljivanje podrške homoseksualcima umjerenijih crkava, podizanje vlastitih teoloških primjedbi o konzervativnim tumačenjima biblijskih učenja i otkrivanje mržnje i nedosljednosti. Drugo, možemo potkopati moralni autoritet homofobičnih crkava tako što ih prikazujemo kao zastarjele rukavce, izvan koraka s vremenima i najnovijim nalazima psihologije. Protiv moćne poluge institucionalne religije moramo postaviti moćniji koncept znanosti i javnog mišljenja.*

Ovdje nije potrebno posebno napominjati otkud su se, dakle, pojavile brojne etikete poput 'homofob', 'srednji vijek', 'nazadni', 'neznanstveni', 'katolibani' i sl., kao i tzv. 'normalni katolici', što je zapravo ispravno učenje i tumačenje Svetog Pisma od strane naglašeno lijevo-liberalnih političara, portala i medija koji promiču rodnu ideologiju. Također, jasno je i zašto se o Crkvi, svećenicima, vjernicima piše na napadno negativan način, ističući ili izmišljajući uvijek nove afere.

Drugi korak strategije je **portretirati homoseksualce kao žrtve**. Autori navode kako u bilo kojoj kampanji za osvajanje javnosti homoseksualci moraju biti prikazani kao žrtve kojima je potrebna zaštita, tako da će heteroseksualci biti skloni refleksima da preuzmu ulogu zaštitnika. Homoseksualci se prikazuju kao ranjiva manjina koju se napada, diskriminira, kojoj 'jača većina' ne dopušta da ostvare svoja ljudska prava. Autori eksplicitno nude i glavne poruke za kampanju, koje podupiru ideju žrtve: Što se

u tzv. homoseksualnom manifestu *The overhauling of straight America*.

Ovu temu odabrao sam za kolumnu iz razloga što je ovaj manifest objavljen nakon 'ratne konferencije' na kojoj su prije točno 30 godina, upravo u veljači 1988. u Warrentonu, Virginia (blizu Washingtona DC), vodeći gay aktivisti utemeljili program u 4 točke, koji su nešto kasnije Marshall Kirk i Hunter Madsen razradili u konkretne strategije u navedenom manifestu. Strategije i taktike iznesene u njemu su lako prepoznatljive u djelovanju promotora rodne ideologije u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini. Važno je razumjeti da je strategija nametanja i infiltracije rodne ideologije planiran i dugoročan proces u kojem se koriste različite metode psiholoških i marketinških manipulacija.

...vodeći gay aktivisti utemeljili su program u 4 točke, koji su nešto kasnije Marshall Kirk i Hunter Madsen razradili u konkretne strategije u navedenom manifestu. Strategije i taktike iznesene u njemu su lako prepoznatljive u djelovanju promotora rodne ideologije u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini.

građanin umjesto početnog otpora ne počne jednostavno slijegati ramenima, kao da se radi o 'tek još jednoj stvari'. Autori doslovno opisuju cilj koji žele postići ovom strategijom na način da će nakon desenzibilizacije građani o ovoj temi pričati na isti način kao o razlici između dvije vrste okusa sladoleda, ne primjećujući više da se radi o bilo kakvim drugim bitnim razlikama. Ovaj efekt mo-

...homoseksualci moraju biti prikazani kao žrtve kojima je potrebna zaštita, tako da će heteroseksualci biti skloni refleksima da preuzmu ulogu zaštitnika. Homoseksualci se prikazuju kao ranjiva manjina koju se napada, diskriminira, kojoj 'jača većina' ne dopušta da ostvare svoja ljudska prava

tiče homoseksualaca, oni su rođeni homoseksualci, baš kao što ste rođeni heteroseksualni ili bijeli ili crni (...), nitko ih nikada nije prevario niti ih zavodio, nikad nisu napravili izbor i nisu nemoralni. Ono što oni rade je njima prirodno. To se lako moglo dogoditi i vama!

Treći korak strategije je **dati zaštitnicima 'pravedan razlog'**. Medijska kampanja koja prikazuje homoseksualce kao žrtve društva i potiče građane da budu njihovi zaštitnici mora olakšati ljudima da objasne svoju novu poziciju i ulogu zaštitnika. I ovdje autori nude objašnjenje kako je teško očekivati da će većina ljudi braniti homoseksualnost kao takvu, ali da upravo radi toga treba kampanju prebaciti na područje anti-diskriminacije. *Nаша kampanja ne bi trebala zahtijevati izravnu podršku homoseksualnim praksama, već bi trebala zauzeti antidiskriminaciju kao svoju temu.*

Četvrti korak je **učiniti da homoseksualci izgledaju dobro**. Autori naglašavaju kako je iznimno važno prikazati gay osobe na način da se svatko može s njima identificirati. Kako bi se nadoknadio loš imidž koji su prošla vremena donijela homoseksualnim muškarcima i ženama, kampanja bi trebala prikazati homoseksualce kao vrhunske stupove društva. Autor čak navodi kako je ovaj trik jako star i kako su ga druge manjine koristile u svoju korist. *Jeste li znali da je ovaj veliki čovjek (ili žena) bio gay?*

Peti korak je **učiniti da protivnici izgledaju loše**. Autor doslovno navodi kako u kasnijoj fazi medijske kampanje za prava homoseksualaca – nakon što su homoseksualni oglosi postali uobičajeni – dolazi

vrijeme da se bude žestok s preostalim protivnicima. Autor upozorava da će se do tada nepopustljivi protivnici organizirati i da je cilj dvostruk: *Prvo, želimo zamijeniti samopravedni ponos glavne struje sa sramom i krivnjom. Drugo, namjeravamo učiniti da protivnici izgledaju tako gadno da se prosječni Amerikanci žele distancirati od takvih tipova.* Autori navode kako bi se javnosti trebala prikazati slika homofoba čije sekundarne osobine i uvjerenja ugrožavaju Ameriku. Ove slike mogu uključivati: Ku Klux Klan (...), obilazak nacističkih koncentracijskih logora gdje su homoseksualci bili mučeni i ubijani u plinskim komorama itd. Očita je namjera povezivanja protivnika s negativnim pokretima i događajima koji lako izazivaju gađenje kod ljudi.

Trenutak u Hrvatskom saboru kada Nenad Stazić stavlja Željku Markić i referendumsku inicijativu 'U ime

Trenutak u Hrvatskom saboru kada Nenad Stazić stavlja Željku Markić i referendumsku inicijativu 'U ime obitelji' u kontekst koncentracijskog logora u Jasenovcu, napad SDP-ovca Nikše Spremića u EU parlamentu na Željku Markić uspoređujući je s nacističkim zločincem Eichmannom, optužbe Zlatku Hasanbegoviću da je fašist ili tretman koji je prolazila Judith Riesman u Hrvatskoj (optužbe da relativizira holokaust) potvrđuju da je marketinška strategija postala dio marketinške taktike lijevo-liberalnih promotora rodne ideologije u Hrvatskoj.

obitelji' u kontekst koncentracijskog logora u Jasenovcu, napad SDP-ovca Nikše Spremića u EU parlamentu na Željku Markić uspoređujući je s nacističkim zločincem Eichmannom, optužbe Zlatku Hasanbegoviću da je fašist ili tretman koji je prolazila Judith Riesman u Hrvatskoj (optužbe da relativizira holokaust) potvrđuju da je marketinška strategija postala dio marketinške taktike lijevo-liberalnih promotora rodne ideologije u Hrvatskoj.

Najnovija predstava Šest likova traži autora u kojoj autor konkretnim osobama s čijim se stavovima, svjetonazorom ili vjeroispovijesti ne slaže – u predstavi im oduzima ljudskost prikazujući ih kao životinje koje se na kraju ubija – pokazuje kako je za ove iste potrebe kao sredstvo upotrijebljena dehumanizacija neistomišljenika. Psihološki fenomen negiranja ljudskosti pojedincima i grupama odavno je prepoznat te je privlačio zanimanje mnogih autora, a najčešće se označavao terminom dehumanizacija. Istraživači su se pitali kako su ljudska bića kroz povijest bila spremna počinuti takva zlodjela. Pretpostavljali su da odgovor leži u određenom psihološkom procesu kojim ljudi opravdavaju prelaženje uobičajenih moralnih granica. Lišavanjem pripadnika vanjske grupe ljudskih karakteristika isključuje se samocenzura,

što obustavlja emocionalne reakcije empatije prema njima i čini jednostavnijim činjenje nemoralnih djela. Kontinuiranim blačenjem, ponižavanjem, difamacijom i izrugivanjem neistomišljenika, a na kraju i dehumanizacijom, postiže se ne samo efekt distanciranja ljudi od žrtve takvih napada već i daje opravdanje napadačima za nemilosrdna postupanja i izživljavanje.

Slijedom svega navedenog u ovom prikazu vjerujem da ćete lakše prepoznati i razumjeti zašto se događaju toliki napadi na osobe, političare i udruge koje promiču kulturu života i koje se suprotstavljaju nametanju rodne ideologije, s jasnim konačnim ciljem *da se prosječni građani žele distancirati od njih.* Ovakav dijaboličan pokušaj društvene eutanazije neistomišljenika i njihovog isključivanja iz društvenog i javnog života, kao i pokušaj postizanja preventivnog efekta obeshrabrivanja svih onih koji drugačije misle odašiljanjem poruke u stilu 'Evo kako ćeš proći ako nam se suprotstaviš!', u Hrvatskoj je ipak doživio neuspjeh. Zato što se događa upravo ono čega su se dizajnirajući svoj manifest Marshall Kirk i Hunter Madsen najviše bojali – to da će se 'druga strana' organizirati. U Hrvatskoj je uspješno organiziran, koristeći najdemokratskiju moguću metodu, prvi građanski referendum kojim je brak u Ustavu RH definiran kao životna zajednica muškarca i žene. Ne čudi niti tolika količina inicijativa za izmjene zakona kojim se definira referendumsko izjašnjenje, koje su pokretane upravo iz tih istih političkih krugova, a koje su imale za cilj otežavanje i na kraju u praksi onemogućavanje organiziranja bilo kojeg slijedećeg referenduma, jer je ovaj demokratski instrument prepoznat kao velika prijetnja i metoda kojom birači na demokratski način mogu zaustavljati nasilne pokušaje dizajniranja političkog i društvenog prostora protivno volji samih birača.

Količina napada na pojedine osobe najbolje svjedoči koga su 'naciljali' kao osobe koje im najviše smetaju i ometaju planove. Zato je potrebno raditi upravo ono čega se najviše boje – nastaviti se umrežavati, okupljati, organizirati. I biti svjesni da je količina agresije koju iskazuju proporcionalna frustracijama koje su posljedica činjenice da im je u Hrvatskoj ipak zapelo.

25. međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina

Međugorje, 26. veljače do 2. ožujka 2018. godine

Živjeti od Božje riječi „Tada im otvori pamet da razumiju Pisma“ (Lk 24,45)

„Da ljubav vaša sve više raste“ (Fil 1,9)

PROGRAM

PONEDJELJAK, 26.2.2018.

15,00 Registracija sudionika
17,00 Večernji molitveni program u crkvi

UTORAK, 27.2.2018.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu
9,30 Predavanje
Stanka
11,00 Susret i razgovor s predavačem
15,00 Rad po jezičnim skupinama
17,00 Večernji molitveni program u crkvi
21,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

SRIJEDA, 28.2.2018.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu
9,30 Predavanje, razgovor
Stanka
11,00 Susret i razgovor s predavačem
14,00 Molitva na Križevcu
17,00 Večernji molitveni program u crkvi
19,00 Meditacija i večera sa župljanima (kruh i čaj)

ČETVRTAK, 1.3.2018.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu
9,30 Predavanje
Stanka
11,00 Susret sudionika sa župnikom
12,30 Zajednički ručak
15,00 Molitva na Brdu ukazanja
17,00 Večernji molitveni program u crkvi

PETAK, 2.3.2018.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu
9,30 Iskustva sudionika, sv. misa

Predavač: fra Marinko Šakota, župnik župe Međugorje

Fra Marinko Šakota rođen je u Čitluku 1968. godine. Nakon sjemeništa u Dubrovniku 1987. oblači franjevački habit. Studij filozofije i teologije započeo je u Sarajevu na Franjevačkoj teologiji (1989.-1990.), nastavio u Zagrebu na Isusovačkom učilištu (1990.-1992.), a završio u Fuldi, u Njemačkoj 1995., gdje je i diplomirao. Vječne zavjete položio je u Širokom Brijegu 1993. godine. Za đakona je zaređen u Zagrebu 1996., a za svećenika u Frohnleitetu 1996. godine. Službovao je u Innsbrucku, Frohnleitetu i Augsburgu. U Mostaru je bio kapelan tri godine, a zatim župnik u Gradnicima sedam godina. Od rujna 2010. na službi je u Međugorju kao kapelan, a od 2013. župnik župe Međugorje.

Napomena

Dvadeset i peti međunarodni susret organizatora hodočašća, voditelja centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje održat će se u Novoj dvorani u Međugorju od 26. 2. do 2. 3. 2018. godine. Broj mjesta je ograničen prostorom, stoga vas molimo da što prije prijavite svoj dolazak na ovaj seminar. **Prijave izvršite na e-mail: seminar.marija@medjugorje.hr** Zbog organizacije seminara, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registriranima za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registriranima za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Bit će organizirano simultano prevođenje za sve jezične skupine. Cijena seminara je 50 € po osobi. U cijenu su uključeni svi troškovi organizacije i rada seminara (predavači, simultani prijevoz i zajednički ručak zadnji dan). Prilikom plaćanja na početku seminara svaki će sudionik dobiti akreditaciju koja će mu omogućiti sudjelovanje na seminaru. Za smještaj u Međugorju treba se pobriniti svatko osobno. Budući da ne možemo doći do svakog organizatora osobno, ovim putem pozivamo sve organizatore hodočašća, vodiče, voditelje centara mira i molitvenih i karitativnih skupina da obavijeste one koji su zainteresirani za ovaj susret.

Poziv sudionicima

Međugorski je fenomen u cijelom svijetu mnoge potaknuo na izdavanje različitih publikacija. Željeli bismo imati svu raznovrsnost tih publikacija i sačuvati ih u arhivu Informativnoga centra Međugorje. Stoga vas molimo da sa sobom u Međugorje ponesete ili drugačije dostavite:

1. vaše časopise, okružnice, novine, knjige, audio i video zapise i ostale publikacije – po mogućnosti u dva primjerka
2. pojedinci ili organizacije koji posjeduju privatni arhiv vezan za međugorska događanja, ako je moguće, neka dostave originale i/ili kopije, i/ili barem popis sadržaja koje posjeduju. Molimo navesti ime, prezime ili naziv organizacije, te adresu i kontakt.

Navedene materijale dostaviti na:

INFORMATIVNI CENTAR „MIR“ MEĐUGORJE
ZA ARHIV, MARIJA DUGANDŽIĆ
Gospin trg 1, 88266 Međugorje
Bosna i Hercegovina

Molimo vas da ovaj poziv prenesete svima za koje znate da se bave izdavačkom djelatnošću vezanom za međugorska događanja.

Unaprijed se radujemo vašim prijavama i zajedničkom susretu!

RAVNO U ISPOVJEDAONICU!

Katolička Crkva osobito kroz svakodnevnu euharistiju i liturgijska čitanja poziva svakog tzv. laika na puninu spasenja, da se snaži svetim sakramentima kao darovima na tom riskantnom putu. Dobar je to savjet i uputa jer čovjek samo tako može naći svoj kontekst u vječnosti, ocrtati svoje duhovne i umne koordinate u sadašnjosti. Jednostavno, pozicionirati se kao osoba u vidljivom i stvarnom svijetu, kao i u onom transcendentalnom. Bez te vage na kojoj Crkva snažnim iskustvom održava ravnotežu između zemnih želja u zrcalu vječnog života, život bi sigurno bio za duše pogibelniji.

MATE KRAJINA

Naša Crkva je Crkva Utjelovljenja, stoga je katolik pozvan, ali i sposoban žarko ljubiti sve stvoreno, jer je ono lijepo, dobro i istinito – odraz svojega Stvoritelja. Za razliku od umišljenih oholica koji gaze po pločama svijeta prezirući stvoreno i Stvoritelja, katolik se stvorenoga ne plaši niti ga zanemaruje. Za razliku od poganina, nema potrebe klanjati se stvorenome niti ga pokušati nadići nijećući stvarnost. Kršćanstvo jest trezvenost jer pronalazi onostranost u potpunosti ulazeći u stvoreno, uz viđenje njegova povrata u izvorno jedinstvo, ljubeći ga onako kako ga ljubi Bog, da bi Njegovo skriveno lice postalo vidljivo po svemu stvoreno-

me, a Njegova slika u ljudskoj duši bila obnovljena.

U ovom korizmenom vremenu dok se molitvom, postom i odricanjem pripravljamo da što uspješnije proživimo muke Božjeg Sina, mi vjernici temeljitije sagledavamo i živimo sve ljudske tajne na zemlji. Prema nama se šire razapete ruke Gospodinove,

Za iskreno i skrušeno priznanje grijeha slijedi odgovor oprosta, dobrote i smilovanja. To je jednako ljekovito i blagotvorno kao kada bolesnik dopusti da ga liječnik dira podnoseći pritom nelagodu i bol.

razapete ruke mnogih koji su posvjedočili vjeru kroz povijest, i na tu činjenicu ne možemo ostati ravnodušni: raširene i razapete ruke Isusove iskupljuju svekolikim zagrljajem naše grijeha, naše slabosti i našu zemnost. Njegove rane na rukama melem su svim ljudskim ranama. U tom činu skupljana je sva prošlost, sva sadašnjost i budućnost. Pred nama je i u nama jedina vječna aktualnost, jer ni jedno drugo djelo na svijetu nema atribut ovakva značaja. Križ na kojem su visjele Kristove ruke stoji nad ovim svijetom i pokazuje nam put trajanja, put vječnosti.

Krist – istina, vjerujemo da svijetli nad bićima, ljudima i narodima, nad Hrvatskom i Europom. On nam daje ponudu dostojanstva, po kojem smo Božji sinovi i kćeri. Katolici zato žurno trebaju da u sebi osvijeste svoje dostojanstvo Božje djece i Kristove braće. Treba da se probude na Kristov

poziv i da zajedno s njime u ovom našem Getsemaniju narodnih i osobnih kušnji zazivaju Oca upomoć. Ali ostati samo na tome značilo bi preuzetno pouzdati se u Božje milosrđe. Od nas se traži svjedočanstvo da zaista jesmo Božja djeca i Kristova braća i sestre – spašeni! Organizirati se dakle i ponuditi alternativu života, kršćansko svjedočanstvo života koji je lijep i radostan, dobar i koristan. Evanđelje je radosna vijest, a ne tragedija! S Božjom pomoći ta alternativa već djeluje. Ljudi osjećaju da se ne smiju predati laži, iskonu svih naših lutanja i razočaranja. Ima mnogo dobra i znakova nade! Treba da ih prepoznamo i podupremo!

Kristov pogled upravljen prema Nebu i Ocu, u trenutcima strašne boli izazvane agonijom uhićenja, saslušanja i izrugivanja, umiranja, nosi u sebi najveći i temeljni poučak kako se moli, kako se vjeruje i nada kada ljudski gledajući nema izgleda za spasenje i pobjedu. Držimo da je to kamen temeljac naše kršćanske i katoličke duhovnosti. Isusovo svjedočenje ljubavi prema čovječanstvu je za nas uvjet i bez njega ne možemo i bez njega ne ćemo moći pronaći ispravan smisao života.

Uzvišeni principi ljubavi i žrtve za druge, stoga, ni u ovom vremenu ne smiju se okvalificirati kao nepotrebni, nego kao dobar i ispravan izbor. Valja poštivati i ljubiti sve ljude, jer evanđelje nikad nije isključivo. Prvi evanđeoski radosnik Isus Krist je bio svjedok širokogrudnosti, koji je svijetu donio ljubav koja mu nedostaje. Ljubav je jedina moguća kvaliteta koja može konstruktivno stati na put mržnji kada ona uzme maha. Dakle: Bit je naše vjere da ljubavlju mijenja svakog pojedinca, obitelji, narode i čitav svijet. Već, rekospo: ishodište te ljubavi je kalvarijsko, a potom uskrsno. Ljubav ovakvih predznaka ne služi se manipulativnim metodama, nego poziva čovječanstvo na opći boljitak, priprema ga za vječni život i izbija adute mržnji.

Sv. Petar u svojoj poslanici citira pismo i kaže: „Stoga stoji u Pismu: 'Evo postavljam na Sionu kamen odabrani, dragocjeni kamen ugaoni: Tko u nj povjeruje, ne, ne će se postidjeti'“ (1 Pt 2,6) Zato upućujemo poziv: pomirimo svoju dušu i srce s Kamenom odabranim! Odbacimo taštinu, sebičnost i mnoge druge stavove koji pritišću našu vjeru. Učinimo to preko svetih sakramenata preko kojih nam Bog pomaže i izlijeva svoju milost. Razmislimo posebice o sakramentu sv. ispovijedi, kojim smo pozvani suočiti se sa svojim nedostatcima i u drugom stupnju priznati ih Bogu preko svećenika. Pokornik svoje grijeha ne smije skrovito skrivati u svom srcu, a posebno ne smije tražiti opravdanje utapajući se u nepreglednu masu grješnika u skladu s onom frazom: „Ja sam grješnik, ali to su i milijuni drugih!“

Svatko je pozvan sučelice svećeniku izgovoriti svoje propuste, grješne misli i djela, da se napravi vidljivi i konkretni čin pokore. Nitko drugi ne može biti odgovoran za grijeha pojedine osobe. To je jednaka izravnost priznanja kao u vezama s drugim ljudima kada se u određenim prigodama moramo ispričati i zamoliti oprost. Jasno je da otkriti vlastite grijeha znači razotkriti se i učiniti ranjivim. U ispovijedi se možemo razotkriti i otvoriti dušu iz više razloga. Po tom svetom sakramentu čovjek dolazi do spoznaje kako ljubav postupa s krivnjom. Za iskreno i skrušeno priznanje grijeha slijedi odgovor oprosta, dobrote i smilovanja. To je jednako ljekovito i blagotvorno kao kada bolesnik dopusti da ga liječnik dira podnoseći pritom nelagodu i bol. Najvažnije je da se tim činom postaje zdrav i čist, a učinjeni grijeh prošlost koju Krist liječi, pa i onda kad nam ostanu bolni ožiljci.

„Pristupite k njemu, Kamenu živomu što ga, istina, ljudi odbaciše, ali je u očima Božjim izabran, dragocjen, pa se kao živo kamenje ugrađujte u duhovni Dom za sveto svećenstvo, da prinesite žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu.“ (1 Pt 2,4-5)

fra Slavka Barbarić

Daj mi svoje ranjeno srce

ISPOVIJED: ZAŠTO I KAKO?

Daj mi svoje ranjeno srce Ispovijed: zašto i kako?

Nakon priručnika Molite srcem evo još jednoga priručnika dr. fra Slavka Barbarića koji se obraća srcu i koji je pisan srcem. Budući da je srce srž čitava čovjekova bića i postojanja, nije teško zaključiti da se i ovaj put radi o priručniku koji ponire u još jednu sržnu stvarnost kršćanskoga života. U prvome je ta stvarnost bila molitva, a u ovome je to sakrament pomirenja ili sveta ispovijed. Za osvjedočena kršćanina ispovijed doista spada u sržnu i središnju stvarnost njegova kršćanskog življenja jer je kršćanski život nezamisliv bez milosna pomirenja s Bogom i s ljudima, a to se pomirenje ne može postići nikakvim nagodbama ni uzajamnim ustupcima kako to čine državni, već posvemašnjom preobrazbom srca koja se potpuno oživotvoruje samo u skrušenoj sakramentalnoj ispovijedi.

Knjigu možete naći u
Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

HOMILIJA O MARIJANSKOJ ANTIFONI

Propovijed pape Franje u crkvi svete Marije Velike 28. SIJEČNJA 2018.
u povodu prijenosa slike Majke Božje „Salus Populi Romani“

„POD OBRANU SE TVOJU UTJEĆEMO“

U bazilici sv. Marije Velike u Rimu papa Franjo je u nedjelju 28. siječnja predvodio euharistijsko slavlje u povodu prijenosa ikone Salus Populi Romani – Spasiteljice rimskog naroda, svetkovine koja se tradicionalno slavi posljednje nedjelje u siječnju. To je 59. put da je Papa došao u tu baziliku kako bi častio staru sliku koja dolazi s Istoka. Ondje traži okrjepu prije i poslije svakog putovanja. Ovaj je put razlog njegova dolaska bio prenošenje stare marijanske ikone koja je nedavno obnovljena u radionicama Vatikanskih muzeja.

Nalazimo se ovdje kao hodočasnički Božji narod da bismo se zadržali u Majčinoj kući. Prisutnost Majke čini ovu kuću domom tako prisnim nama, Božjoj djeci. Zajedno s mnogobrojnim rimskim naraštajima prepoznajemo ovu majčinsku kuću kao svoj zajednički dom, kao dom u kome nalazimo snagu, utjehu, zaštitu i utočište. Kršćanski je puk od samoga početka shvatio da se u svim poteškoćama i kušnjama mora obraćati Majci kao što to izriče i stara marijanska antifona: *Pod obranu se tvoju utječemo, sveta Bogorodice. Ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svih pogibli uvijek oslobodi, Djevice slavna i blagoslovljena, Gospođa naša, posrednice naša, zagovornice naša! Sa svojim nas Sinom pomiri! Svojemu nas Sinu preporučiti. Svojemu nas Sinu izruči!*

Pod tvoju se obranu i zaštitu utječemo. Naši su nas oci u vjeri poučavali da se u nemirnim, vrtložnim vremenima i stanjima trebamo okupiti pod plaštem Majke Božje. Bila su vremena kad su progonjeni i nevoljni tražili utočište kod plemkinja, žena na visokim položajima. Kad bi raširile svoj plašt, koji bijaše na stanovit način nedodirljiv, kao znak prihvata i zaštite dotične osobe, osoba bi bila zaštićena. Tako je i s nama u odnosu na Djevicu Mariju, najznamenitiju ženu u povijesti i čovječanstvu. Njezin je plašt uvijek širom otvoren da bi nas prihvatio te da bi nas okupio. Na to nas podsjeća kršćanski Istok gdje mnogi svečano slave zaštitu Majke Božje. To se predočava veoma zorno i lijepo na ikoni na kojoj Marija s plaštem nudi svojim sinovima i kćerima zaštitu te prekriva cijeli svijet. I stari monasi preporučivali su utjecati se u

Marija je ona korablja posred potopa. Smiraj nam i nadu ne će donijeti ni ideje ni tehnologija, nego jedino Lice Majke, njezine ruke koje miluju, njezin plašt koji nas štiti. Naučimo otkriti i pronaći zaštitu zapućujući se svakoga dana Majci.

kušnjama pod Marijin plašt. Zazivati je kao „sveta Majko Božja“ bijaše već jamstvo pomoći i zaštite.

Ta mudrost iz davnine pomaže nam posvijestiti: Majka bdije nad našom vjerom, štiti odnose, spasava u nepogodama, čuva od Zloga. Gdje je Djeвица Marija u kući, Đavao nema pristupa, ne može unutra. Gdje je Majka, nemoguće je da tu prevlada pomutnja. Strah se tu ne može širiti. Tko od nas nije u potrebi? Tko od nas nije katkad zbunjen ili nemiran? Koliko je puta srce nalik uzburkanu olujnom moru, kad se valovlje problema diže, kad vjetrovi briga ne prestaju puhati? Marija je ona *korablja* posred potopa. Smiraj nam i nadu ne će donijeti ni ideje ni tehnologija, nego jedino Lice Majke, njezine ruke koje miluju, njezin plašt koji nas štiti. Naučimo otkriti i pronaći zaštitu zapućujući se svakoga dana Majci.

U odnosu na Majku nemoguće je biti neutralan ili ravnodušan. U protivnom, gubimo svoj identitet djece i naroda, živjet ćemo kršćanstvo ideja, programa, bez povjerenja, bez nježnosti, bez srca. A bez srca nema ljubavi te vjera srlja u opasnost postati lijepom bajkom iz nekakva drugoga vremena.

Ne odbij nam molbe u potrebama našim. Kad se Mariji utječemo, Marija moli za nas. Postoji lijepi izraz u grčkom jeziku koji to izriče i opisuje: „Gregoroussa“ – „Ona koja spremno zagovara“. Marija ne oklijeva, kako smo čuli i u Evanđelju, kad bez odgode iznosi pred svoga Sina konkretnu potrebu onih ljudi. „Nestalo im vina.“ (Iv 2,3) Ponestalo im je vina. Tako to Marija čini svaki put kad je zazivamo: Kad nam manjka nade, kad nemamo radosti, kad smo na kraju svojih snaga, kad se životna zvijezda gasi – svaki put Majka intervenira. Zapaža ona naše nevolje, čuti naš nemir, ona je uvijek blizu našem srcu. Marija nikada ne podcjenjuje naše molitve. Ni jednu našu molitvu ne odbija! Ona je naša Majka, ona nas se nikada ne stidi. Naprotiv, ona samo čeka kako pomoći svojim sinovima i kćerima.

Jedna mala zgoda pomoći će nam to shvatiti. U bolnici bdije majka kraj kreveta svoga sina koji mora trpjeti silne bolove nakon prometne nezgode. Majka je uz njega, danonočno. Jednom je svoju bol i jadikovku iznijela nekom svećeniku. „Zašto Gospodin nije dopustio nama majkama jedno?“ „A što to?“ upita je svećenik. „Preuzeti na sebe bol i patnju vlastite djece?“ – uzvratila je majka. To je srce majke. Majka se ne odvrća od rana i slabosti svoje djece. Majka želi nositi, su-nositi sa svojom djecom. A Marija, Božja Majka i naša Majka, zna uzeti na sebe, tješiti, bdjeti i liječiti.

Od svih nas pogibli uvijek oslobodi – spasi, nastavlja antifona. Gospodin sam zna da trebamo posred tolikih opasnosti utočište i zaštitu. Stoga je na vrhuncu, svršetku svoga života, pred samu smrt, s križa povjerio Majku Ljubljenomu učeniku – a time i svakom učeniku: „Evo

ti, Majke“ (Iv 19,27). Majka nije ‘opcija’, nešto ‘na izbor’, Majka Marija je Kristova oporuka! I trebamo je kao što putnik treba okrjepu, kao što dijete treba ruku koja će ga voditi, nositi. Za vjeru velika je opasnost živjeti bez Majke, bez zaštite, kad nas život nosa kao što vjetar nosa lišće ujesen. Gospodin to zna i preporučuje nam prihvatiti njegovu Majku. Nije tu riječ o nekom činu iz ‘uljudbe’, pristojnosti, nego je to životni postulat. Ljubiti Mariju nije ni nekakva poezija, nego je to znati živjeti. Jer bez Majke ne možemo biti djeca. A mi smo ponajprije djeca, ljubljena djeca koja imaju Boga za Oca, a Djevicu Mariju za Majku.

Drugi vatikanski sabor uči kako je Marija „znak sigurne nade i utjehe putujućem Božjem narodu“ (Lumen Gentium, VIII). Marija je znak, Marija je onaj znak koji nam je Bog dao. Ne slijedimo li taj znak, skrenut ćemo s puta, s kolnika. Naime, u duhovnom životu postoje prometni znakovi kojih se moramo pridržavati. Oni nam jasno zbere kako smo svi još hodočasnici, na hodočašćenju te se Marija „materinskom ljubavlju brine za braću svoga Sina koji još putuju i nalaze se u pogiblima i tjeskobama dok ne budu dovedeni u sretnu domovinu“ (LG,62). Tko nas bolje od Marije može pratiti na životnom putu? Što iščekujemo? Kao što je učenik pod križem uzeo Majku „k sebi“, u svoje srce, kao svoje blago (usp. Iv 19,27), pozovimo i mi iz ove majčinske kuće Mariju k sebi u svoj dom, u svoje srce, u svoj život. U odnosu na Majku nemoguće je biti neutralan ili ravnodušan. U protivnom, gubimo svoj identitet djece i naroda, živjet ćemo kršćanstvo ideja, programa, bez povjerenja, bez nježnosti, bez srca. A bez srca nema ljubavi te vjera srlja u opasnost postati lijepom bajkom iz nekakva drugoga vremena. Majka naprotiv čuva i štiti djecu, sprema ih i sređuje. Ona ih ljubi i štiti kako bi ljubili i štitili svijet. Učinimo Mariju Majku gostom u svome svagdanu, neka bude trajno prisutna u našim domovima, neka bude naše sigurno utočište. Povjeravamo joj svoj svaki dan. Zazivajmo je u svakom nemiru. I ne zaboravimo uvijek iznova vraćati joj se da bismo joj zahvaljivali!

Uprimo sada svoj pogled u nju koja je upravo napustila „bolnicu“. Pogledajmo je nježno i pozdravimo je kako su to činili efeški kršćani. Svi zajedno recimo uglas triput: „Sveta Majko Božja“. Svi zajedno: „Sveta Majko Božja! Sveta Majko Božja!“

Prijevod: fra Tomislav PERVAN

Kršćani se trebaju uključiti u javnu diskusiju

Kršćani se ne smiju zatvarati u svoj vlastiti svijet, već se trebaju snažnije angažirati u politici u radu za opće dobro, istaknuo je berlinski nadbiskup Heiner Koch. Međusobno i u odnosima s nekršćanima, kršćani se moraju odnositi s pozornošću i poštovanjem, rekao je nadbiskup, dodajući da liturgije trebaju biti dostojanstvene, a župne kuće gostoljubive. Nadbiskup upozorava na mali broj novokrštenika, a kao poseban izazov pred Crkvom u ovoj godini vidi sporni zakon o neutralnosti. Kršćani se trebaju uključiti u raspravu o tome zakonu kako se neutralnost države u vjerskim i svjetonazorskim pitanjima ne bi pretvorila u paravan za ateistički pogled na svijet, istaknuo je nadbiskup Koch. Prema najnovijim podatcima svaki je četvrti stanovnik Berlina kršćanin, a od toga ih je 16% evangelika i 9% katolika.

Pomoć Crkve u Njemačkoj svećenicima iz sjeverne, istočne i srednje Europe

Katolički svećenici i đakoni iz sjeverne, istočne i srednje Europe u 2018. godini primit će od Povjerenstva za dijasporu Njemačke biskupske konferencije pomoć u iznosu od 5,25 milijuna eura.

Sredstva su namijenjena za plaće, pomoć za prijevoz i izgradnju stambenog prostora u biskupijama koje ne raspolažu s dovoljno financijskih sredstava. Zbog nedostatka vlastitih sredstava i državne potpore, biskupije iz sjeverne, istočne i srednje Europe nemaju financijskih mogućnosti za pomaganje svećenicima te im je potrebna potpora Crkve u Njemačkoj. U 2018. godini bit će izdvojeno ukupno 4,45 milijuna eura za potporu Biskupskoj konferenciji nordijskih zemalja, dok će ostatak

novca biti podijeljen svećenicima u srednjoj i istočnoj Europi. Većina sredstava, 2,65 milijuna eura, nužna je za financijsku pomoć svećenicima u sjevernoj Europi od čega će 300 tisuća eura biti iskorišteno za kupnju osobnih vozila kojima se koriste za putovanja do vjernih zajednica Finske, Švedske, Norveške, Danske i Islanda. Za gradnju i održavanje stanova u kojima žive svećenici predviđeno je 1,5 milijuna eura. „Vidim u tome veliki znak solidarnosti njemačkih svećenika prema drugim svećenicima. Crkva koja doživljava brzi rast u zemljama Sjeverne Europe je materijalno siromašna Crkva i ovisi također o solidarnosti njemačkih katolika“, rekao je delegat upravitelj mons. Georg Austen.

U Nigeriji oslobođene otete redovnice

Šest je redovnica u Nigeriji oslobođeno nakon 53 dana zatočeništva. Naime, 14. studenoga prošle godine naoružani su ih provalnici oteli iz njihova samostana u Iguoriakhiju. Zaklada Missio priopćila je tu vijest 9. siječnja na svojoj internetskoj stranici, pozivajući se na mjesne medije. Prema tim je izvješćima već 6. siječnja oslobođena jedna redovnica, a sljedećih je dana također oslobođeno preostalih pet, od kojih su tri bile novakinje. Nijedna od otetih redovnica nije na sebi imala tragove tjelesnog nasilja. Agencija Sir, pak, javlja da su se redovnice vratile u svoje rodne biskupije. I papa Franjo je 17. prosinca prošle godine nakon molitve Anđeoskog pozdravljenja molio za oslobođenje otetih redovnica. Nije poznat razlog otmice, a isto tako je li za njih plaćena otkupnina.

Venezuelski biskupi osudili Vladu predsjednika Nicolasa Madura Morosa

Venezuelski su biskupi osudili socijalističku Vladu predsjednika Nicolasa Madura Morosa, opisujući ju kao totalitarni sustav koji za cilj ima podčinjavanje venezuelskog naroda i neograničeno držanje na vlasti. Biskupi traže poštovanje potreba naroda koji je suočen s korupcijom i autokratskom vlašću.

Biskup Azuaje Perez osudio je politički status venezuelskih vođa napominjući da su Vlada i vojna vlast postali korumpirani poduzetnici. Podsjetio je da su biskupi u više navrata upozorili na glad i pothranjenost koja pogađa stanovništvo i koji su doveli do ozbiljnog narušavanja zdravlja kod djece i odraslih, kao i do odlaska više od 2 milijuna mladih, stalnoga kršenja ljudskih prava i općeg manjka demokracije.

Hitno apeliramo na Vladu da se bori protiv problema koji se tiču pothranjenosti i nedostatka zdravstvene njege te pozivamo na demokratski proces koji predviđa sudjelovanje svih građana. Naša je zadaća braniti živote osoba i stanovništva: stalno ponavljamo to kako vladajućima tako i oporbenim strankama. Predsjednik Venezuelske biskupske konferencije upozorio je da je situacija u toj južnoameričkoj zemlji kritična, posebno s humanitarnoga gledišta. Nedostaju hrana i lijekovi, proizvodi koji su potrebni za poljoprivrednu proizvodnju nisu dostupni, a prijevoz dobara je otežan. Mnogi proizvodi za osnovne potrebe ne mogu se naći u trgovinama ili su preskupi. Prosječna plaća radnika nije dovoljna da zajamči hranjivu prehranu. To stvara mnogo nemira i očaj. U političkoj sferi Vlada i ustavotvorna skupština svaki dan objavljuju nove izjave koje neizbježno pogoduju vladajućoj stranci i vođama, ne uzimajući u obzir potrebe i zahtjeve naroda. Osuđujući ozbiljnu i osjetljivu situaciju koja proizlazi iz manjka demokracije kao i humanitarne krize u zemlji, biskup Azuaje Perez istaknuo je da je Crkva uvijek otvorena za dijalog.

Biskupi iz Europe, Sjeverne Amerike i Južne Afrike posjetit će Svetu zemlju

Biskupi iz 12 europskih, sjevernoameričkih i južnoafričkih biskupskih konferencija posjetit će Svetu zemlju. U tradicionalnom susretu s Crkvom u Svetoj zemlji središnja će tema biti očuvanje statusa grada Jeruzalema te položaj mladih. Biskupi će se susresti s apostolskim upraviteljem Latinskoga patrijarhata nadbiskupom Pierbattistom Pizzaballom, predstavnicima istočnih katoličkih crkava i međunarodnim diplomatima te na bogoslužjima s vjernicima. Posjet biskupa trajat će od 13. do 18. siječnja, a biskupi će osim Jeruzalema pohoditi i Betlehem, Emaus i Gazu. Cilj je posjeta, kako se ističe u priopćenju, podržati kršćane u Svetoj zemlji u njihovu zauzimanju za pravdu, mir i razumijevanje među narodima i vjerskim zajednicama te osnažiti njihovu suradnju i povezanost s Crkvom u svijetu.

Kardinal Parolin o situaciji katolika u Kini

Trpljenje kršćana u Kini ne će se jednostavno izbrisati, već upravo suprotno, istaknuo je Papin državni tajnik kardinal Pietro Parolin u razgovoru za talijanske dnevne novine „La Stampa“. Time je odgovorio na zabrinutost nekadašnjega biskupa Hong Konga kardinala Josepha Zena, koji je otvoreno upozorio da Vatikan ne smije sklopiti sporazum s kineskim vlastima na štetu katolika koji su vjerni Rimu. Smatram da ne postoji osobno gledište s kojega bi netko mogao isključivo prosuđivati što je dobro za katolike u Kini. Potrebno nam je više poniznosti kao i duha vjere, a također više opreza i umjerenosti kako ne bismo upali u polemiku koja ranjava zajednicu i sprječava nadu u bolju budućnost. Što se kineskog režima tiče, Papin državni tajnik rekao je da poslanje Crkve nije mijenjati državne strukture ili upravu. Vatikanu je prije svega stalo do rješavanja problema imenovanja biskupa. Crkva ne traži ništa više nego mogućnost da ispovijeda svoju vjeru.

Sveta Stolica održava kontakt s Narodnom Republikom Kinom od 80-ih godina prošloga stoljeća. Pritom je pristup uvijek bio pastoralan, a Rim je uvijek bio i jest spreman za konstruktivni dijalog s vlastima u Pekingu u duhu međusobnog poštovanja. I papa emeritus Benedikt XVI. je u pismu kineskim katolicima iz 2007. godine istaknuo da Crkva nije zainteresirana za trajni sukob sa zakonitim vlastima.

Katolici u Kini su vjerojatno više i snažnije nego bilo gdje drugdje znali kako sačuvati autentični poklad vjere usprkos teškoćama i trpljenjima, tako što su čvrsto pristajali uz zajedništvo sa Svetim Ocem. Temeljni cilj dijaloga je sačuvati zajedništvo u Crkvi, u svjetlu autentične tradicije i stalne crkvene discipline, kazao je kardinal Parolin, istaknuvši da je namjera Svete Stolice pridonijeti životu Katoličke Crkve u Kini, dobru kineskog naroda i miru u svijetu.

Veliku je pozornost izazvao kardinal Robert Sarah sa svojim intervjuom u kome dobro nam znani pročelnik Zbora za bogoštovlje i sakramente upozorava: „Srljamo u opasnost svesti svete tajne na prozaične i jeftine osjećaje.“ Pitanja je postavljao Christophe Geffroy, a razgovor je objavljen u časopisu *La Nef*.

SNAGA TIŠINE

Nakon Vašega predavanja prošle godine u srpnju u Londonu zagovornik ste usmjerenja liturgije prema Istoku („ad orientem“) i htjeli biste vidjeti da se to prakticira u našim crkvama. Zašto je to toliko značajno? I kako biste željeli da se provede ta promjena?

Tišina nas stavlja pred bitno pitanje u liturgiji. Liturgija je po sebi mistična. U onoj mjeri u kojoj se približavamo njoj glasna, bučna srca, poprira i liturgija površni i ljudski karakter. Liturgijska tišina radikalna je i bitna dispozicija. Ona iziskuje i traži obraćenje srca. Obraćanje etimološki znači „zaokret“, okrenuti se, (pre)usmjeriti se prema Bogu. U liturgiji ne postoji istinska ni prava tišina ako nismo cijelim svojim srcem usmjereni prema Gospodinu. Moramo se okrenuti, obratiti, učiniti zaokret prema Gospodinu kako bismo Njega vidjeli, promatrali Njegovo lice te pali na koljena u poklonstvenu stavu do Njegovih nogu.

Imamo dobar primjer: Marija Magdalena mogla je prepoznati na uskršno jutro Gospodina Isusa jer se okrenula prema Njemu: „Uzeše Gospodina moga, ne znam gdje ga staviše“. „*Haec cum dixisset, conversa est retrorsum et videt Jesum stantem* – Nakon tih riječi ona **se okrenu** i vidjela je Gospodina Isusa gdje stoji“ (Iv 20,13-14).

Kako možemo zauzeti taj stav, usmjereni prema Gospodinu, ako se svi zajedno, fizički, i svećenik i vjernici, ne okrenemo prema Gospodinu koji dolazi, prema *Istoku* koga simbolizira crkvena apsida, gdje je Krist na križu – svome prijestolju?

Ta vanjska orijentacija (tj. „istočenje“) vodi nas u nutarnje koje ona simbolizira. Od apostolskih vremena kršćani znaju za taj oblik molitve. Nije riječ o tome okrenuti leđa puku, nego gledati prema *istoku*, biti zagledan u Gospodina koji dolazi.

Taj oblik molitve promiče tišinu. Svećenik koji slavi nije u napasti imati monopol nad riječi. Pred Gospodinom on je manje u kušnji postati profesor koji za vrijeme cijele svete Mise drži predavanje te od oltara pravi pozornicu na kojoj nije više u žarištu križ nego mikrofon! Svećenik mora biti svjestan toga i posvijestiti sebi da on nije ništa više osim sredstva u rukama Isusa Krista, sredstvo koje mora zašutjeti da bi stvorio prostor za RIJEČ, te da sve ljudske riječi djeluju smiješno pred jednom VJEČNOM RIJEČI.

Uvjeren sam da će svećenici govoriti drukčijim glasom budu li slavili euharistiju prema Istoku. Tada smo u velikoj mjeri manje u napasti poimati sebe, kako veli papa Franjo, kao glavne čimbenike.

Bitno je shvatiti da se ovaj legitimni i poželjni način slavljenja euharistije ne smije nametati kao revolucija. Znam da je na mnogim mjestima dobro pripremljena kateheza omogućila vjernicima prihvatiti i usvojiti usmjerenje prema Istoku te su naučili to cijeniti. Moja je žarka želja da to pitanje ne preraste u ideološki sukob ili boj između stranaka. Riječ je o našem odnosu prema Bogu.

I kao što sam nedavno u jednom osobnom susretu sa Svetim Ocem imao prigodu reći, ovo nije ništa drugo nego poticaji koji izvire iz moga srca ispunjena brigom za dobro vjernika. Nije mi stalo do toga da jednu praksu suprotstavim drugoj. Ako iz postojećih materijalnih datosti

nije moguće slaviti euharistiju prema istoku, na oltar je nužno postaviti dobro vidljivi križ kao referentnu (odnosnu) točku za sve. Krist na križu jest KRŠĆANSKI ISTOK.

Gorljivi ste zagovornik i branitelj koncilne konstitucije o liturgiji i duboko žalite što se loše primjenjuje. Kako to tumačite s odmakom od 50 godina? Nisu li crkveni autoriteti prvi i odgovorni za to?

Vjerujem da koncilne dokumente premalo čitamo u duhu vjere. Fascinirani, opčinjeni onim što Benedikt XVI. naziva „Koncil medija“ podvrgavamo sve dokumente ljudskoj lektiri tražeći lomove i oprjeke na mjestima gdje bi se katoličko srce moralo truditi otkrivati i pronalaziti obnovu u kontinuitetu. Više nego ikada mora nas voditi nauk Sabora sadržan u *Sacrosanctum Concilium*. Vrijeme je napokon dati se poučiti od Sabora, namjesto da ga koristimo kako bismo opravdali svoja vlastita nastojanja oko kreativnosti ili da bismo branili svoje ideologije služeći se svetom liturgijom kao oružjem.

Samo jedan jedini primjer: Drugi vatikanski sabor na predivan je način definirao opće svećeništvo svih vjernika snagom krštenja. Tu je naša snaga prinositi sebe s Kristom Ocu kako bismo postali u Isusu „žrtva živa sveta i neokaljana“. Tu imamo teološki temelj istinskoga sudjelovanja u liturgiji.

Ta duhovna zbilja morala bi se živjeti napose za prikazanja. U tom trenutku, kad se cijeli kršćanski puk prinosi kao žrtva, ne mimo ili pored Krista, nego u Njemu, kroz Njegovu žrtvu koja se ostvaruje za pretvorbe. Obnovljeno iščitavanje Sabora moglo bi nam pomoći izbjeći da se naša prikazanja/prinos darova ne unakazuju raznim prinosima koja imaju u sebi više folklorne nego liturgije. Zdrava hermeneutika kontinuiteta mogla bi nas dovesti u situaciju da u svjetlu Drugoga vatikanskoga sabora ponovno sa svim častima i poštovanjem uvedemo stare molitve koje su se molile za ofertorij/prikazanje darova.

Vi upućujete na od Vas željenu „reformu reforme“ (br. 257). U čemu bi se ona prvenstveno sastojala? Odnosi li se ona na oba oblika rimskog obreda ili samo na redovni obred?

Liturgija zbog veće vjernosti svojoj istinskoj mističnoj naravi treba trajnu reformu. Zapravo je duhovna nužda ono što se danas naziva „reforma reforme“, da se poslužimo jednim izrazom iz nauka Benedikta XVI. Ona se odnosi na oba oblika rimskoga obreda.

Odbacujem pokušaje, upotrijebiti naše doba da se jedna liturgija suprotstavlja drugoj, ili obred svetoga pape Pavla V. protiv obreda bl. Pavla VI. Riječ je o tome kako stupiti u veliku tišinu liturgije. Čovjek se treba dati obogatiti svim liturgijskim oblicima, latinskim ili istočnim. Zašto se ne bi izvanredni oblik otvorio onomu što je nastalo i rodilo se kao bolje iz liturgijske reforme Drugoga vatikanskoga sabora? Zašto ne bi redoviti, uhodani oblik nakon Sabora i reforme ponovno otkrio stare molitve za ofertorij/prikazanje, ulazne molitve ili zašto ne uvesti i malo tišine za vrijeme mnogih dijelova kanona?

Bez kontemplativnoga duha ostaje liturgija obična prigoda za razdore prepune mržnje te ideološke rovovske bitke, javna ponižavanja slabih sa strane onih koji za sebe traže ili posjeduju autoritet, dok bi liturgija morala biti mjesto našega jedinstva i zajedništva u Gospodinu.

Bez kontemplativnoga duha ostaje liturgija obična prigoda za razdore prepune mržnje te ideološke rovovske bitke, javna ponižavanja slabih sa strane onih koji za sebe traže ili posjeduju autoritet, dok bi liturgija morala biti mjesto našega jedinstva i zajedništva u Gospodinu. Čemu borba jednih protiv drugih i čemu se međusobno prezirati? Naprotiv, liturgija bi nas morala sve približavati *k jedinstvu u vjeri i spoznaji Sina Božjega, k savršenom čovjeku, k mjeri veličine punine Kristove... te živeći u ljubavi držimo se istine dok svi ne urastemo u Krista, koji je Glava*“ (Ef 4,13-15).

Kako možemo u aktualnom liturgijskom kontekstu latinskoga svijeta nadići nepovjerenje koje gaje neki pristaše obaju liturgijskih oblika istoga rimskoga obreda, te koji odbijaju slaviti u drugom obredu pa jedni na druge ponekad gledaju sa stanovitim prijezirom?

Kvariti liturgiju znači kvariti naš odnos s Bogom te kvariti izričaj naše kršćanske vjere. Kardinal Journet sa sigurnošću je tvrdio: „Liturgija i kateheza dvije su hvataljke kliješta kojima Đavao želi istrgnuti vjeru kršćanskom puku te se domoći Crkve kako bi je smlavio, uništio i na kraju razorio. I danas veliki Zmaj, Sotona leži i reži pred Ženom, Crkvom, vrebajući, uvijek spreman da joj proguta Dijete“. Da, štoviše, Đavao nas želi suprotstaviti u srcu samoga sakramenta jedinstva jedne nasuprot drugih i u bratskom zajedništvu. Vrijeme je okončati prijezir, nepovjerenje i sumnjičenja. Vrijeme je ponovno otkriti katoličko srce. Vrijeme je ponovno u zajedništvu otkriti ljepotu liturgije, kako nam preporučuje papa Franjo, jer „ljepota liturgije zrcali“, kako on kaže, „slavu našega Boga koja sja u njegovu živom i utješnom puku“ (Propovijed za misu sv. potvrde, 28. ožujka 2013.).

Kako ste doživjeli svoj boravak u Velikoj kartuziji?

Bogu sam zahvalan da mi je iskazao tu izvanrednu milost. Kako bih mogao prešutjeti zahvalnost svoga srca spram velikog priora Kartuzije Dysmasa de Lassusa za njegovo toplo gostoprimstvo? Htio bih najponiznije moliti za oprost zbog svih smetnji koje sam možebitno uzrokovao njemu svojim boravkom ondje. Velika kartuzija Božja je kuća. Ona nas (uz) diže k Bogu i nosi pred Njegovo lice. Sve je žrtvovano da bismo se susreli s Bogom: ljepota prirode, stroga jednostavnost mjesta, šutnja, samoća i liturgija. Premda imam običaj moliti noću, duboko me se dojmio noćni časoslov u Velikoj kartuziji: Tama bijaše čista, tišina bijaše nositeljica jedne prisutnosti, Božje prisutnosti. Noć nam je skrivala sve, ona je izolirala jednog od drugoga, ali je ona istodobno sjedinjavala naše glasove i naš hvalopoj, ona je usmjeravala naša srca, naše poglede i naše misli da ništa drugo ne gledaju i ne vide nego Boga. Noć je majčinska, dragocjena i pročišćavajuća. Tama je poput vrutka iz koga izranjamo oprani, smireni, i dublje sjedinjeni s Kristom i drugima. Regenerira nas kad provodimo dobar dio noći u molitvi. To nas preporuča. Tu zbilja postaje Bog naš život, naša snaga, naša sreća, sve naše. Čutim veliko divljenje prema svetom Brunu koji je poput proroka Ilije tolike duše doveo na ovo Božje brdo kako bi čuli i vidjeli, osjetili „glas tihoga šapata“ te kako bi ih taj glas oslovio, glas koji i nama govori: „Sto radiš ovdje, Ilija?“ (1 Kr 19,11-13)

Prijevod – fra Tomislav Pervan

Kardinal R. Sarah već je objavio svoju svjetsku uspješnicu Bog ili ništa 2015., a 2016. godine objavio je drugu knjigu razgovora s istim sugovornikom, Nicolasom Diatom. Riječ je o čudesnoj knjizi sa zadivljujućom duhovnom dubinom koja nam omogućuje stupiti u srce Božje tajne. Naime, tišina je nužni preduvjet za bilo kakav/koji susret s Gospodinom, i u osobnom duhovnom životu kao i u bogoštovlju. Knjiga je susret s produhovljenom osobom u kome se dade osjetiti Božja prisutnost.

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
21 - 22 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SAKRAMENAT ŽENIDBE/ BRAKA

MILE MAMIĆ

Ostala su nam još dva sakramenta koje ćemo jezično-duhovno promotriti: *red* i *ženidba (brak)*. Mogli biste, poštovani čitatelji, prigovoriti zašto ispred *red* nisam napisao *sveti*. A zašto ne i ispred *ženidba (brak)*?! Svi su sakramenti *sveti*. U latinsku riječ *sacramentum* pojam *svet* već je uključen. Čemu dati prednost? Koji prije obraditi? Ta dva sakramenta su sakramenti u službi zajednice. Obično se primaju u zreloj mladenačkoj dobi. Vodeći se tom logikom, Wikipedija na peto mjesto stavlja *Ženidbu*, na šesto – *Sveti red*, a na sedmo – *Bolesničko pomazanje*. Danas su *ženidba/brak*, a s njima i *obitelj*, toliko ugroženi da bi taj sakrament trebalo staviti na prvo mjesto. U prilog tomu govori i činjenica da je ustanova sakramenta *ženidbe* u vezi s prvim Isusovim čudom na svadbi u Kani Galilejskoj. Svakako, nije primjereno stavljati je na posljednje mjesto i oduzimati joj epitet svetosti. To i Valentinovo (Međunarodni dan braka) potakli su me da *ženidbu, brak* obradimo u veljačkom broju Glasnika mira.

Riječ *ženidba* u vezi je s glagolom *ženiti (se)*. Premda je u korijenu riječi *žen-*, taj se glagol upotrebljava kad je riječ o muškarcu, a za ženske osobe postoji glagol *udati (se)* i prema njemu imenica *udaja*. Ti glagoli idu u paru: Momak se *ženi*, djevojka se *udaje*. Nema *ženidbe bez udaje*, ni *udaje bez ženidbe*. Ako se usporedno upotrebljavaju *ženidba* i *udaja*, zadržavaju značenje glagola i odnose se samo na mušku, odnosno na žensku osobu koja se *ženi*, odnosno *udaje*. Kao hrvatski naziv za latinski *matrimonium* (korijen je *mater* = majka!) riječ *ženidba* ima šire značenje: stupanje jednoga muškarca i jedne žene u zajednički život. *Ženidba* je i čin i stanje. Naziv *ženidba, muž* i *žena* dugo su prevladavali ili bili jedini nazivi u hrvatskome *ženidbenom pravu*. Hrvatski prijevod *Obćega austrijskoga građanskoga zakonika* (1852.) ima samo te nazive.

Riječ *brak* pojavljivala se je u starocrkvenoslavenskome i starohrvatskom jezi-

ku. U 16. stoljeću prekida se kontinuitet uporabe te riječi. Stoga je sasvim razumljivo da se u hrvatskom dijelu četverojezičnoga rječnika pravnih i političkih naziva *Juridisch-političe Terminologie* (1853.) nude za njem. *Ehe* (= *ženidba*) četiri naziva: *ženitba, udatba, zakonski stalež, kućni zakon*. Znakovito je da među njima nema riječi *brak*. Ta se riječ nalazi samo u srpskome dijelu toga rječnika. Malo prije ujedinjenja sa Srbima (1918.) riječ *brak* pomalo ulazi i u hrvatski pravni jezik. Zajedno s njom pojavljuje se i *suprug* (= muž) i *supruga* (= žena), *bračni drugovi, supruzi* (= oboje zajedno). U novije vrijeme pojavila se za množinu i riječ *supružnici*, pa se i od nje tvori *supružnik* i *supružnica*, što se na prvi mah može činiti sasvim nepotrebno i krivo. To je tako ušlo u Katekizam Katoličke Crkve (1994.) i u hrvatske katoličke liturgijske knjige. Govori se o: *supružničkoj ljubavi, supružničkoj vjernosti, supružničkoj nježnosti* itd. Dubljim promišljanjem možemo primijetiti da riječ *supružnik* ima nešto što *suprug* nema. Ona je i u jednini (premda je formalno, gramatički imenica muškoga roda) spolno neutralna, označuje oba spola, te je vrlo konkurentna dvočlanim nazivima *ženidbeni drug, bračni drug* i uspješno ih potiskuje iz razloga jezične ekonomičnosti jer je kraća nego dvočlani izraz. Valja istaknuti i to da je riječ *supružnik* dobra hrvatska jednakovrijednica lat. *coniux*, koja također označuje oba spola, pa je Zakonik kanonskoga prava prevodi kao *neđužni ženidbeni drug*. Riječi *brak, suprug, supruga, bračni drugovi, supruzi, bračno pravo* nakon 1918. sve više su se širile i u hrvatski pravni jezik, potiskujući riječi *ženidba, muž, žena, ženidbeni drugovi, ženidbeno pravo*. Prodor tih riječi bio je brži i snažniji u hrvatski građanskopravni jezik. Hrvatski crkvenopravni jezik dugo se je uspješno opirao tim novijim nazivima. Hrvatski prijevod knjige *Codex iuris canonici* – Zakonik kanonskoga prava (Zagreb, 1988.) zadržao je nazive: *ženidba, ženidbeni sud, ženidbeni vez, ženidbeno pravo*. Nazivu *ženidba* valjalo bi načelno dati prednost gdje god je to moguće.

Ona je dublje ukorijenjena u hrvatsku terminološku tradiciju. Možda i kratkoća riječi *brak, bračni* utječe na to da se one u novije vrijeme, neovisno o hrvatskoj tradiciji, češće upotrebljavaju. Zacijelo su sveze s *bračni, izvanbračni, predbračni* možda i zbog toga u blagoj prednosti. Vjerojatno je zato i u vezi s referendumom o ustavnoj definiciji braka, koji je u Hrvatskoj održan 1. prosinca 2013. godine, prevladala riječ *brak*. Definicija braka kao životne zajednice žene i muškarca već je postojala u *Obiteljskom zakonu Republike Hrvatske*. Referendumom se samo tražilo da se ta definicija prenese i u *Ustav Republike Hrvatske* i time ustavno zaštititi, što je prihvaćeno gotovo dvotrećinskom većinom glasovatelja. Zajedno s *brakom* u službenom nazivlju prevladavaju i nazivi *suprug* i *supruga*. Riječ *suprug* u starini je značila „jaram; jaram, sprega volova; spreznik, suveznik“. U starijem crkvenom jeziku značila je „bračni savez, brak; bračni drug“.

U hrvatskoj terminološkoj tradiciji bilo je i drugih hrvatskih naziva za lat. *matrimonium*, npr. *hištvo, sveto hištvo, hižni zakon, zakon, zakon svetoga hištva* itd. Svi ti nazivi imaju zanimljivu povijest. Mogu se naći u *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*, ali ne ćemo sad o njima.

Kako vidimo, i terminološka strana ovoga sakramenta vrlo je dinamična. Ta čudesna pretvorba, stapanje dvoje u jedno ima mnoštvo dobrih naziva. Neka se i oni bore – za život! To se jedinstvo u sakramentu *ženidbe* uspoređuje s jedinstvom Krista i Crkve, s jedinstvom Oca i Sina. Poželjno je da dvoje postanu i jedan duh. Dostojno je da se slavje toga sakramenta poveže s euharistijskim slavljem. Svečani čin obično se zove i *vjenčanje. Momak* i *djevojka* su *mladenaci*. Oni su u tom sakramentu *vidljivi znak*. Oni jedno drugom stavljaju *vjenčani prsten* na prst. Oni se daruju jedno drugom zauvijek. Oni daju *privolu (Uzimam)*. Svećenik ili đakon vode obredno slavje i u ime Crkve blagoslivlju njihovu životnu odluku, *privolu, svečano obećanje* vjernosti u dobru i zlu. Istinitost toga potvrđuju i *kumovi* (očevidci) svojom nazočnošću i potpisom. Uvjet za *ženidbu* je da su osobe različita spola i da su slobodne. Muška osoba – *momak, mladić (djevac), mladenac*, ženi *ženidbom* postaje *muž*, a ženska osoba – *djevojka (djevica), mladenka* postaje *žena*. Oboje zajedno postaju *ženidbeni drugovi*. Božja

zapovijed: *Ne poželi tuđeg ženidbenog druga! vrijedila je za sve. Žena* je mogla biti i *druga* ili *družica* (rjeđe *drugarica*). Kasnije je *drugarica* postala ideološki opterećena, osramočena. Zato je i nestala iz uporabe.

Bitna obilježja kršćanske *ženidbe/braka* jesu: *jedinstvenost* (jedna muška i jedna ženska osoba), *nerazrješivost* (valjana *ženidba/brak* vrijedi do smrti jednoga od njih) i *svetost* (Bog ih sakramentom posvećuje i daruje im potrebne milosti za bračni i obiteljski život). *Ženidba* se može iz određenih razloga proglasiti *ništavnom*. To rješava *ženidbeni sud*. To ne znači da je ona razrješiva, nego kao da je nije ni bilo. Nema ni *rastave*, ni *razvoda*. Crkva ipak dopušta u iznimno teškoj situaciji, kad bračni suživot postane nemoguć, *tjelesnu rastavu* i *prekid zajedničkog stanovanja*. To se je nekad zvalo *rastava od stola i postelje*.

Ženidba je sakrament u službi zajednice. Kako je to naš narod lijepo stilizirao: Gdje *dvoje* diše, *treće* se piše. To vrijedi za *dvoje*, ali ne za *dva* ili *dvije*. U toplome obiteljskom gnijezdu, u međusobnoj ljubavi, predanju i povjerenju rađa se novi čovjek, dolaze novi ljudi. Ljubav mladenaca, ljubav *ženidbenih drugova* Bog uspoređuje sa svojom ljubavi prema svome narodu. (Iz, 62, 5) A svi narodi mogu biti Božji. Svaki je čovjek dijete Božje. Bog se rađuje svakom novom stvorenju. Ulijeva mu neuništivi duh. Začecem u majčinu krilu nastaje novi čovjek. Stoga je *otvorenost životu* bitna sastavnica kršćanske *ženidbe*. Otvorenost životu, odgovorno roditeljstvo i kršćansko planiranje obitelji treba pomiriti velikodušnošću, ljubavlju i povjerenjem. To izvršno potvrđuje Neokatekumenska zajednica. Bio sam oduševljen kad mi je na tečaj hrvatskoga jezika prošlo ljeto došla jedna Amerikanka iz New Yorka. Njezino je prvo pitanje bilo gdje je blizu crkva. Ona je drugo dijete (od sedmero). Njezini su roditelji s kuferom došli u New York kao neokatekumeni u poslanje. Svojim uzornim kršćanskim životom postali su jezgra novonastale neokatekumenske zajednice u New Yorku. I u crkvi je upoznala momka Hrvata. Zato i uči hrvatski. Ona je kantoriga u svojoj zajednici. Tako sretnu osobu nisam susreo u životu. Bog je velik, divan i velikodušan!

Zahvalimo Stvoritelju za svoj i svaki novi ljudski život i kliknimo s Psalmistom: „Hvala što sam stvoren tako čudesno!“ (Ps 139,14)

Poticaaj za lectio divina

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 2. 2018.

Pnz 30,15-20; Ps 1,1-6; Lk 9,22-25

Petak, 16. 2. 2018.

Iz 58,1-9a; Ps 51,3-6.18-19; Mt 9,14-15

Subota, 17. 2. 2018.

Iz 58,9b-14; Ps 86,1-6; Lk 5,27-32

Nedjelja, 18. 2. 2018.

PRVA KORIZMENA NEDJELJA
Post 9,8-15; Ps 25,4bc-5ab.6-7bc.8-9; 1Pt 3,18-22; Mk 1,12-15

Ponedjeljak, 19. 2. 2018.

Lev 19,1-2.11-18; Ps 19,8-10.15; Mt 25,31-46

Utorak, 20. 2. 2018.

Iz 55,10-11; Ps 34,4-7.16-19; Mt 6,7-15

Srijeda, 21. 2. 2018.

Jon 3,1-10; Ps 51,3-4.12-13.18-19; Lk 11,29-32

Četvrtak, 22. 2. 2018.

vl.: 1Pt 5,1-4; Ps 23,1-6; Mt 16,13-19

Petak, 23. 2. 2018.

Ez 18,21-28; Ps 130,1-8; Mt 5,20-26

Subota, 24. 2. 2018.

Iz Prigodnih i zavjetnih čitanja (str. 190.-203.): Iz 55,6-9; Ps 51,3-6a; Lk 7,36-50

Nedjelja, 25. 2. 2018.

Post 22,1-2.9a.10-13.15-18; Ps 116,10.15-19; Rim 8,31b-34; Mk 9,2-10

Ponedjeljak, 26. 2. 2018.

Dn 9,4b-10; Ps 79,8-9.11.13; Lk 6,36-38

Utorak, 27. 2. 2018.

Iz 1,10.16-20; Ps 50,8-9.16b-17.21.23; Mt 23,1-12

Srijeda, 28. 2. 2018.

Jr 18,18-20; Ps 31,5-6.14-16; Mt 20,17-28

Četvrtak, 1. 3. 2018.

Jr 17,5-10; Ps 1,1-4.6; Lk 16,19-31

Petak, 2. 3. 2018.

Post 37,3-4.12-13a.17b-28; Ps 105,16-21; Mt 21,33-43.45-46

Subota, 3. 3. 2018.

Mih 7,14-15.18-20; Ps 103,1-4.9-12; Lk 15,1-3.11-32

Nedjelja, 4. 3. 2018.

Izl 20,1-17; Ps 19,8-11; 1Kor 1,22-25; Iv 2,13-25

Ponedjeljak, 5. 3. 2018.

2Kr 5,1-15a; Ps 42,2-3; 43,3-4; Lk 4,24-30

Utorak, 6. 3. 2018.

Dn 3,25.34-43; Ps 25,4-9; Mt 18,21-35

Srijeda, 7. 3. 2018.

Pnz 4,1.5-9; Ps 147,12-13.15-16.19-20; Mt 5,17-19

Četvrtak, 8. 3. 2018.

Jr 7,23-28; Ps 95,1-2.6-9; Lk 11,14-23

Petak, 9. 3. 2018.

Hoš 14,2-10; Ps 81,7-11b.14.17; Mk 12,28b-34

Subota, 10. 3. 2018.

Hoš 6,1-6; Ps 51,3-4.18-21b; Lk 18,9-14

Nedjelja, 11. 3. 2018.

2Ljet 36,14-16.19-23; Ps 137,1-8; Ef 2,4-10; Iv 3,14-21

Ponedjeljak, 12. 3. 2018.

Iz 65,17-21; Ps 30,2.4.5-6.11-12a.13b; Iv 4,43-54

Utorak, 13. 3. 2018.

Ez 47,1-9.12; Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 5,1-3a.5-16

Srijeda, 14. 3. 2018.

Iz 49,8-15; Ps 145,8-9.13c-14.17-18; Iv 5,17-30

Četvrtak, 15. 3. 2018.

Izl 32,7-14; Ps 106,19-23; Iv 5,31-47

20 godina s vama u molitvi

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo, 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552, E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu: www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu, glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz, Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz, Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz, Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz, Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

